

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

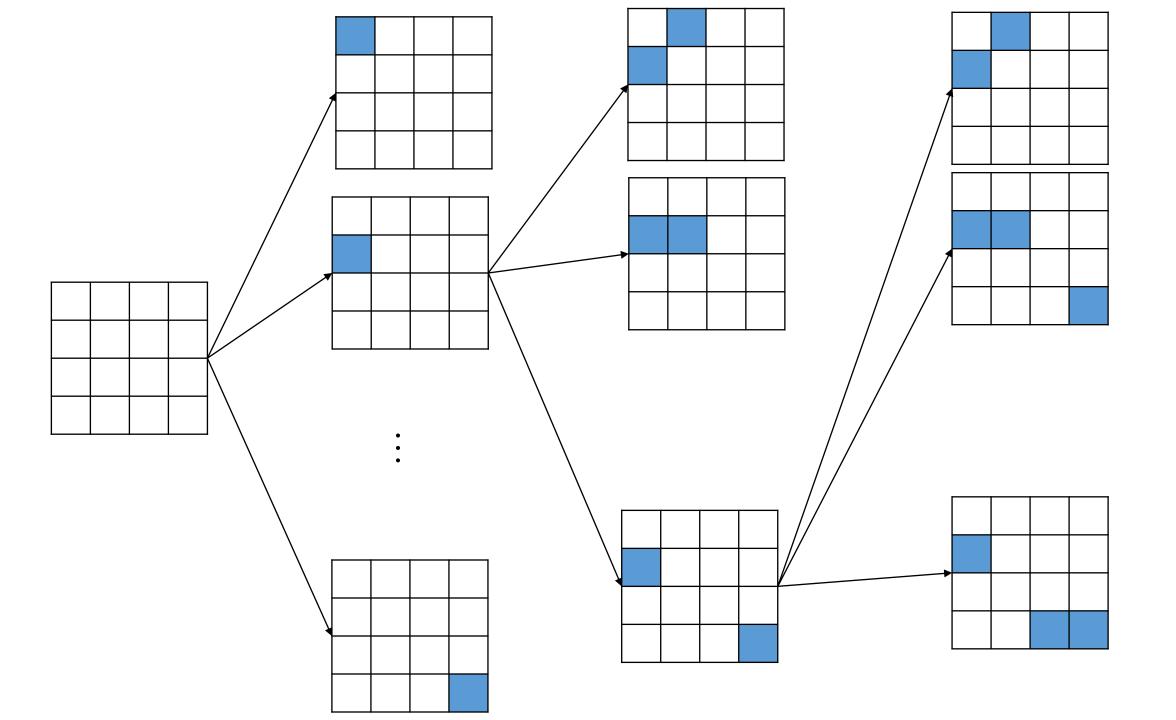
مسائل ارضای محدودیت

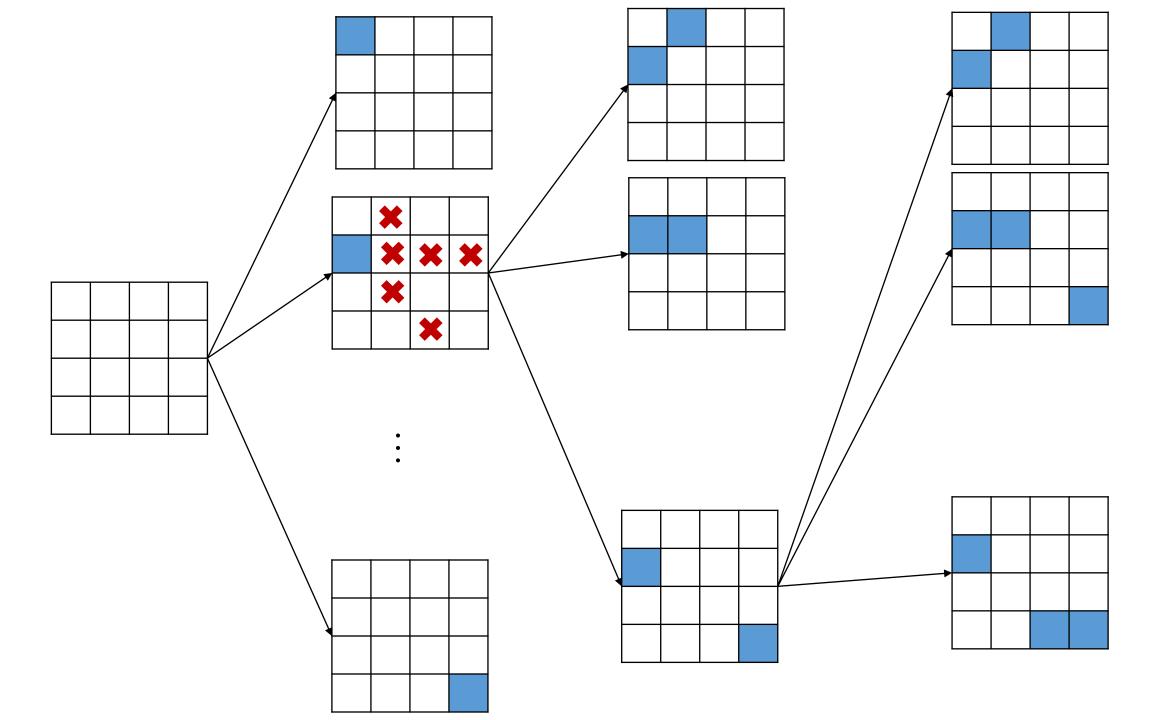
«هوش مصنوعی: یک رهیافت نوین»، فصل ۶ ارائه دهنده: سیده فاطمه موسوی نیمسال اول ۱۲۰۰-۱۳۹۹

رئوس مطالب

- تعریف مسائل ارضای محدودیت (Constraint Satisfaction Problems)
 - انتشار محدودیت: استنتاج در CSPها
 - جستجوی عقب گرد برای CSPها
 - جستجوی محلی در CSPها
 - ساختار مسائل

تعریف مسائل ارضای محدودیت

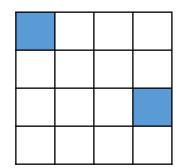
تعریف مسائل ارضای محدودیت

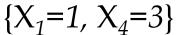
- یک مسئلهی ارضای محدودیت شامل سه جزء زیر است:
 - $X=\{X_1,X_2,...,X_n\}$ مجموعهای از متغیرها •
 - $D=\{D_1,D_2,\ldots,D_n\}$ مجموعهای از دامنهها
- ست. X_i سامل مجموعه ای از مقادیر مجاز $\{v_1,\dots,v_k\}$ برای متغیر V_i است.
 - $C=\{C_1,C_2,\ldots,C_m\}$ مجموعه ای از محدودیتها
- هر محدودیت C_i یک زوج c_i است که scope چندتایی است که در محدودیت شرکت میکند و c_i است که مقادیری که متغیرها می توانند بگیرند را تعریف میکند.
- برای مثال اگر بخواهیم رابطه ی نابرابری بین دو متغیر که هر دو دامنه ی $\{A, B\}$ هستند را نشان دهیم یکی از دو روش زیر را می توانیم به کار ببریم:

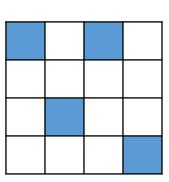
$$<(X_1, X_2), [(A, B), (B, A)]>$$
 $<(X_1, X_2), X_1 \neq X_2 >$

تعریف مسائل ارضای محدودیت ...

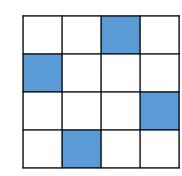
- برای حل یک مسئله ارضای محدودیت میبایست فضای حالت و راهحل تعریف شود.
 - فضای حالت: هر حالت یک انتساب مقادیر به برخی یا همه متغیرها است
 - (انتساب جزئی) $\{X_i=v_i, X_j=v_j,\ldots\}$ •
 - راهحل (هدف): یک انتساب کامل و سازگار از مقادیر به متغیرها
 - سازگار: انتسابی که هیچ یک از محدودیتها را نقض نمی کند.
 - کامل: به هر یک از متغیرها مقداری نسبت داده شده باشد.

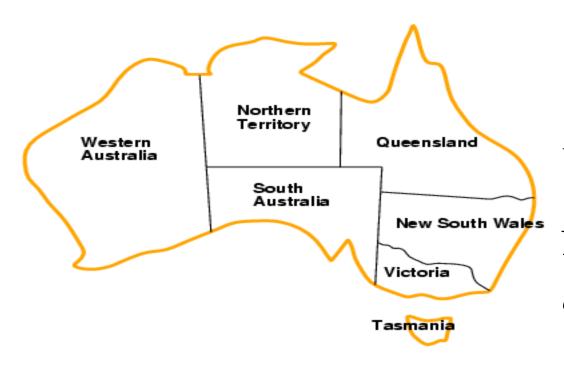

$$\{X_1=1, X_2=3, X_3=1, X_4=4\}$$

$$\{X_1=2, X_2=4, X_3=1, X_4=3\}$$

مثال: رنگ آمیزی نقشه

- تعریف مسئله رنگ آمیزی نقشه
 - متغیرها: هر یک از ناحیهها

{WA, NT, Q, NSW, V, SA, T}

• دامنهها: سه رنگ قرمز، سبز و آبی

 $D_i = \{\text{red, green, blue}\}$

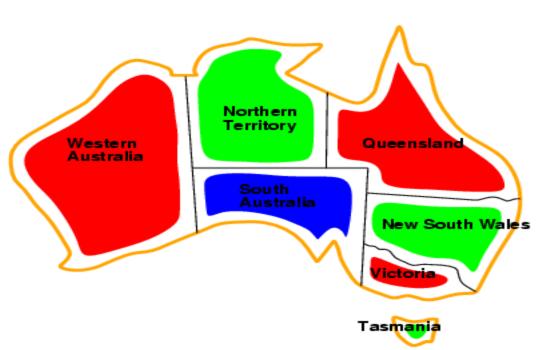
• محدودیتها: نواحی همسایه باید رنگ متفاوتی داشته باشند.

 $\{WA \neq NT, WA \neq SA, NT \neq SA, NT \neq Q, SA \neq Q, SA \neq NSW, SA \neq V, NSW \neq V, NSW \neq Q\}$

مثال: رنگ آمیزی نقشه

- راهحل مسئلهی رنگ آمیزی
- یک انتساب کامل و سازگار برای مثال

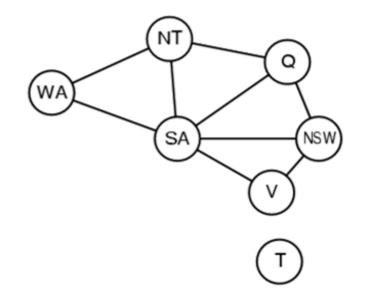
{WA = red, NT = green, Q = red, NSW = green, V = red, SA = blue, T = green}

گراف محدودیت

• گراف محدودیت: گرافی که گرهها در آن نشاندهندهی متغیرها و یالها نشاندهندهی محدودیتهای بین متغیرها است.

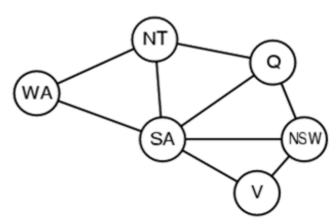

دلایل استفاده از CSPها

- CSPها یک نمایش طبیعی برای رنج گستردهای از مسائل ارائه می کنند.
 - اغلب حل مسئله با استفاده از CSPها آسان تر است.
- به دلیل نمایش استاندارد حالتها (مجموعه متغیرها با مقدارشان)، میتوان تابع مابعد و آزمون هدف را به شکل کلی نوشت به طوریکه برای هر مسئله CSP قابل اعمال باشد.
- میتوان هیوریستیکهای کلی و کارایی ایجاد کرد که برای تمام مسائل CSP قابل استفاده باشند.
 - طراحی این هیوریستیکها نیاز به تخصص اضافی در دامنه خاص مسأله ندارد.

دلایل استفاده از CSPها ...

- حل کنندههای CSP می توانند به سرعت بخش بزرگی از فضای حالت را حذف کنند.
- برای مثال در رنگ آمیزی نقشه با انتخاب {SA=blue} میتوان نتیجه گرفت که هیچ یک از ۵ متغیر همسایه نمی تواند رنگ آبی داشته باشد.
 - بدون مزیت بردن از انتشار محدودیت تعداد انتساب ۵ متغیر دیگر ۳۵=۲۴۳ خواهد بود.
 - با انتشار محدودیت این تعداد برابر با 4 ۳۲= می شود. (۸۷٪ کاهش)
 - بسیاری از مسائلی که برای جستجوی فضای حالت منظم، رامنشدنی (intractable) هستند می توانند به سرعت هنگامی که به یک CSP فرموله می شوند حل گردند.
 - هنگامی که متوجه شدیم یک انتساب جزئی منجر به یک راهحل نمی شود از ادامه دادن و مقداردهی بیشتر این انتساب خودداری می کنیم.

مثال: برنامهریزی وظایف

- یکی از مسائل رایج کارخانهها، برنامهریزی وظایف روزانهی آنها است.
 - برای مثال: مسئلهی برنامهریزی اسمبل کردن یک ماشین
- متغیرها: کل کار از وظایفی تشکیل شده است و میتوان هر وظیفه را بهعنوان یک متغیر مدل نمود.
 - دامنهها: مقدار هر متغیر زمان شروع وظیفه است. (یک عدد برحسب دقیقه)
- محدودیتها: یک وظیفه باید قبل از وظیفه دیگر انجام شود (برای مثال یک چرخ باید قبل از قرار گرفتن قالپاق نصب شود)
 - وظایف زیادی می توانند به صورت همزمان اجرا شوند.
 - یک وظیفه یک مقدار زمان مشخص برای تکمیل شدن نیاز دارد.

مثال: برنامهریزی وظایف ...

- فرض کنید این مسئله دارای ۱۵ وظیفه زیر است
 - نصب محورهای جلو و عقب
- اضافه کردن هر چهار چرخ (جلو، عقب، راست و چپ)
 - جای دادن مهرهها برای هر چهار چرخ
 - اضافه كردن قالپاق
 - بازرسی مونتاژ نهایی

 $X = \{Axle_F, Axle_B, Wheel_{RF}, Wheel_{LF}, Wheel_{RB}, Wheel_{LB}, Nuts_{RF}, Nuts_{LF}, Nuts_{RB}, Nuts_{LB}, Cap_{RF}, Cap_{LF}, Cap_{RB}, Cap_{LB}, Inspect\}$

مثال: برنامهریزی وظایف ...

• هرگاه وظیفه T_1 باید قبل از وظیفهی T_2 انجام شود و T_1 برای تکمیل شدن به T_1 زمان احتیاج داشته باشد، یک محدودیت حسابی به شکل $T_1 \! + \! d_1 \! \leq \! T_2$ خواهیم داشت.

```
Axle_F + 10 \le Wheel_{RF}; Axle_F + 10 \le Wheel_{LF};

Axle_B + 10 \le Wheel_{RB}; Axle_B + 10 \le Wheel_{LB}

Wheel_{RF} + 1 \le Nuts_{RF}; Nuts_{RF} + 2 \le Cap_{RF};

Wheel_{LF} + 1 \le Nuts_{LF}; Nuts_{LF} + 2 \le Cap_{LF};

Wheel_{RB} + 1 \le Nuts_{RB}; Nuts_{RB} + 2 \le Cap_{LB};

Wheel_{LB} + 1 \le Nuts_{LB}; Nuts_{LB} + 2 \le Cap_{LB};
```

• فرض می کنیم چهار کارگر برای نصب چرخها داریم، اما تنها یک ابزار برای نصب محور دارند. (ترکیب حسابی و منطقی محدودیتها)

$$(Axle_F + 10 \le Axle_B)$$
 or $(Axle_B + 10 \le Axle_F)$

مثال: برنامهریزی وظایف ...

- بازرسی بعد از تمام وظایف انجام میشود و ۳ دقیقه طول میکشد. پس برای هر متغیر به جز Inspect یک محدودیت به شکل $X+d_X \leq Inspect$ اضافه میکنیم.
- اگر یک شرط وجود داشته باشد که کل اسمبل کردن باید در ۳۰ دقیقه انجام شود، می توان با محدود کردن دامنه ی تمام متغیرها به این شرط رسید.

$$D_i = \{1, 2, 3, \dots, 27\}$$

انواع متغيرهاي CSP

- متغیرهای گسسته
- دامنههای محدود
- $O(d^n)$ متغیر، اندازه هر دامنه d: تعداد انتساب های کامل n
 - مثال: ۸ وزیر ، رنگ آمیزی نقشه و ...
 - دامنههای نامحدود
- اعداد صحیح، رشتهها و ... مثال: در برنامهریزی وظایف اگر deadline قرار نمیدادیم تعداد نامتناهی زمان شروع برای هر متغیر وجود داشت.
 - StartJob1 + $5 \leq StartJob3$ نیاز به زبان محدودیت دارند. مثال:

• متغیرهای پیوسته

- مثال: زمانهای شروع و پایان مشاهدات تلسکوپ فضایی هابل
- اگر محدودیتها تنها خطی باشند آنگاه مسئله قابل حل با برنامهریزی خطی در زمان چندجملهای نسبت به تعداد متغیرها خواهد بود.

انواع محدوديتها ازنظر تعداد متغيرها

- یگانی (unary) باعث محدود شدن مقدار یک متغیر منفرد می شود.
 - مثال: < SA), SA ≠ green •
 - دوگانی (binary) محدودیت شامل یک زوج از متغیرها میباشد،
 - <(SA, WA), SA ≠ WA > مثال: •
- محدودیت مرتبه بالاتر(Higher-order) شامل سه یا بیشتر متغیر است.
 - Between(X, Y, Z) و Z است X و X مثال: مقدار Y مثال: مقدار X
 - محدودیت سراسری شامل تعداد دلخواه از متغیرها است.
- مثال: Alldiff یعنی تمام متغیرهای موجود در محدودیت باید مقادیر متفاوت داشته باشند.

مثال: مسئله رمزنگاری

- Variables: $F T U W R O C_1 C_2 C_3$
- Domains: {0,1,2,3,4,5,6,7,8,9}
- Constraints: *Alldiff (F,T,U,W,R,O)*

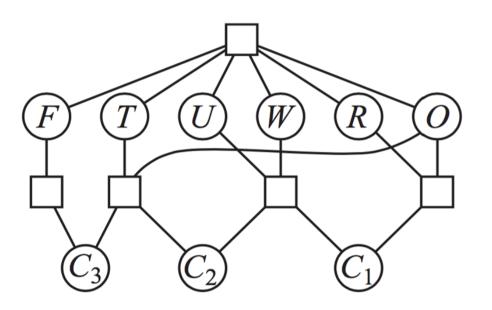
•
$$O + O = R + 10 \cdot C_1$$

•
$$C_1 + W + W = U + 10 \cdot C_2$$

•
$$C_2 + T + T = O + 10 \cdot C_3$$

•
$$C_3 = F$$
, $T \neq 0$, $F \neq 0$

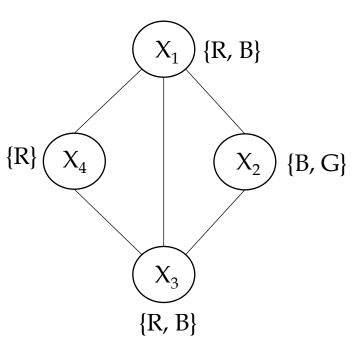
$$\begin{array}{c|cccc}
T & W & O \\
+ & T & W & O \\
\hline
F & O & U & R
\end{array}$$

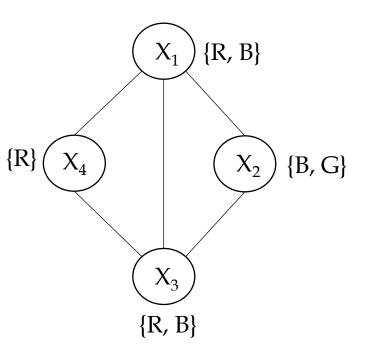

انواع محدوديتها ازنظر اولويت

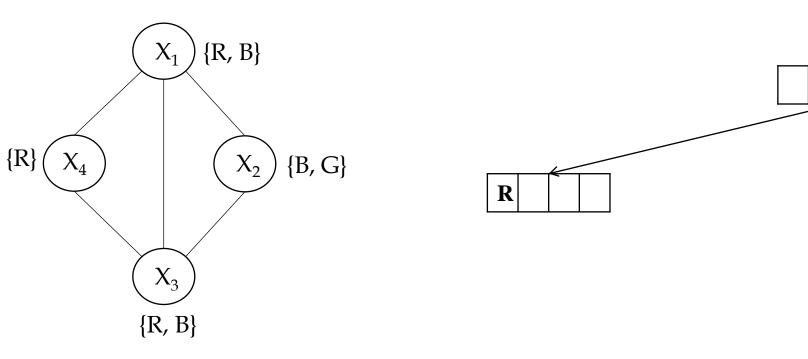
- محدودیت مطلق: محدودیتهایی که نباید هیچ یک از آنها در راهحل نقض شود.
 - مثال: یک استاد نمی تواند به طور هم زمان در دو کلاس درس دهد.
 - محدودیت اولویتدار: نشان میدهد کدام راهحل ارجح است.
 - مثال: استاد X کلاسهای صبح را ترجیح می دهد و استاد Y کلاسهای عصر را.
- اگر برنامه ی زمانی داشته باشیم که برای استاد X در عصر کلاس گذاشته شده باشد باز هم یک راهحل خواهد بود اگر چه راه حل بهینه نیست.
- محدودیتهای اولویت میتوانند به صورت هزینه هایی بر روی انتساب هر یک از متغیرها کد شوند. با این فرموله بندی، CSP اولویت را می توان با روشهای جستجوی بهینه سازی مبتنی بر مسیر یا محلی حل کرد.
 - کلاس عصر برای استاد X دو امتیاز منفی داشته باشد در حالی که کلاس صبح یک امتیاز مثبت.

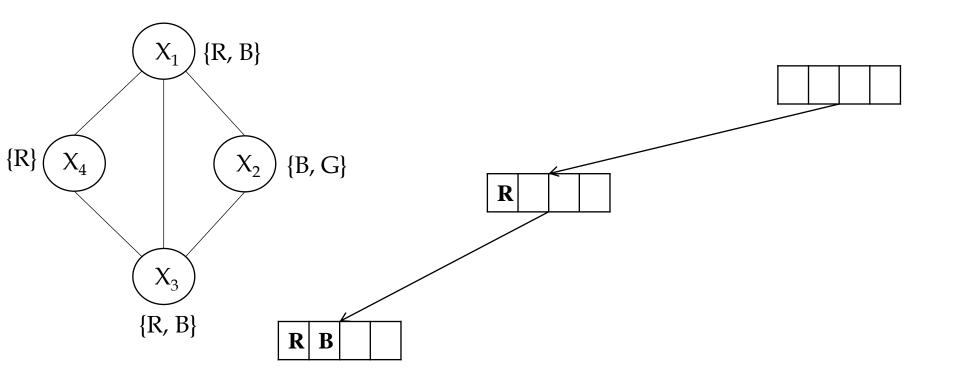
انتشار محدودیت: استنتاج در CSPها

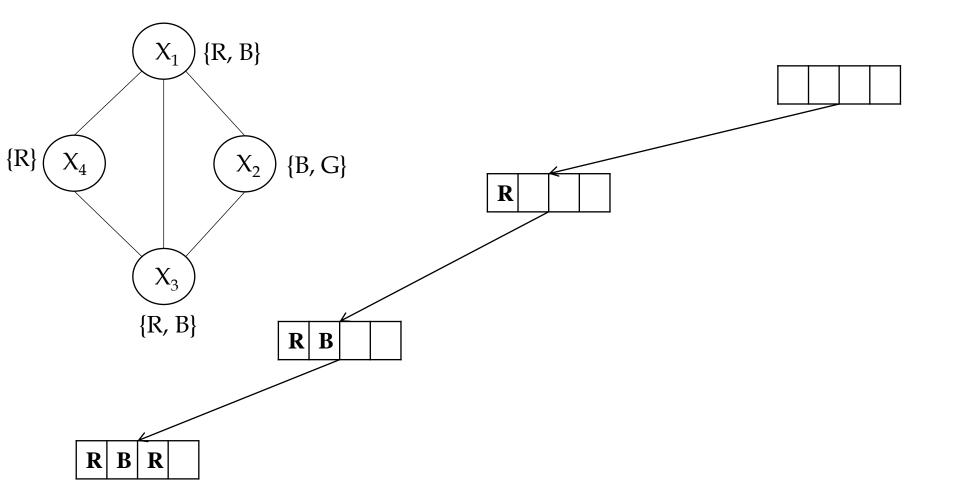

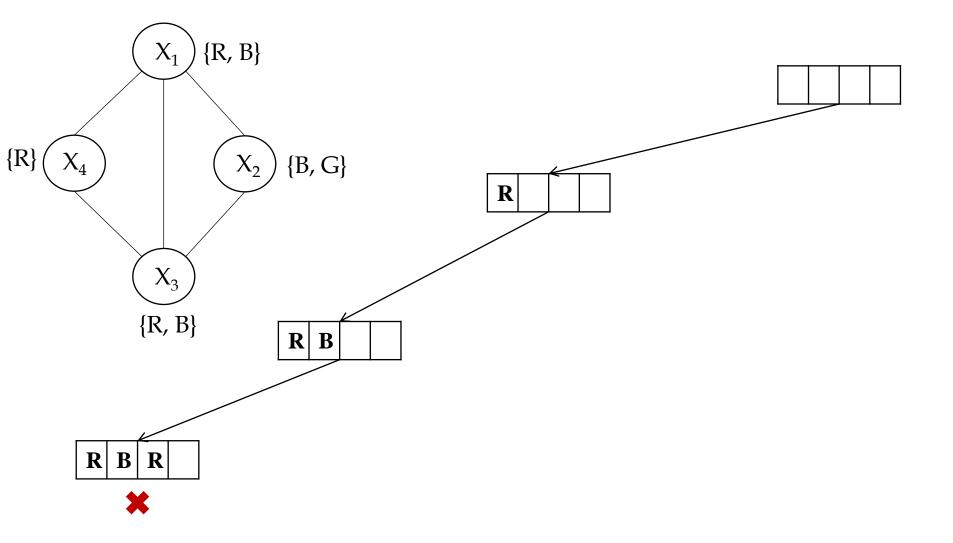

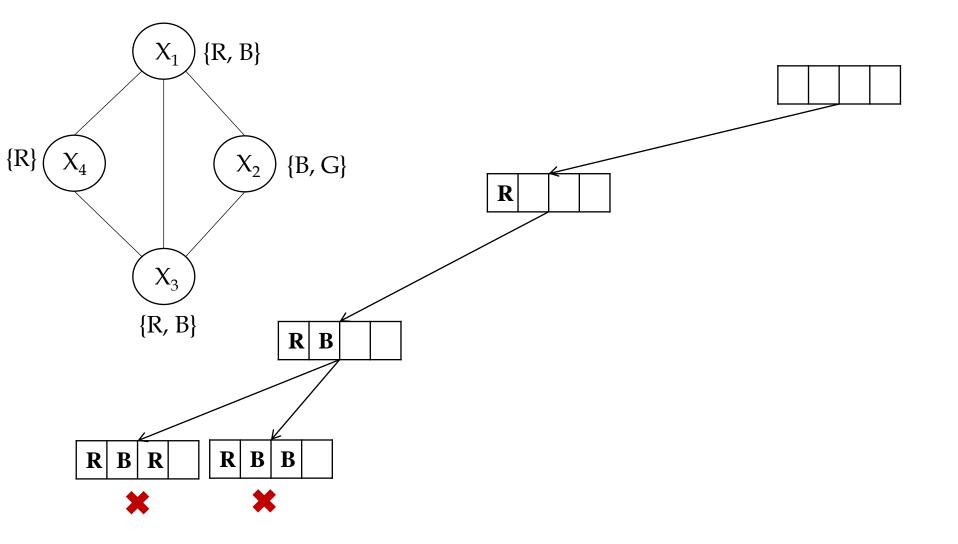

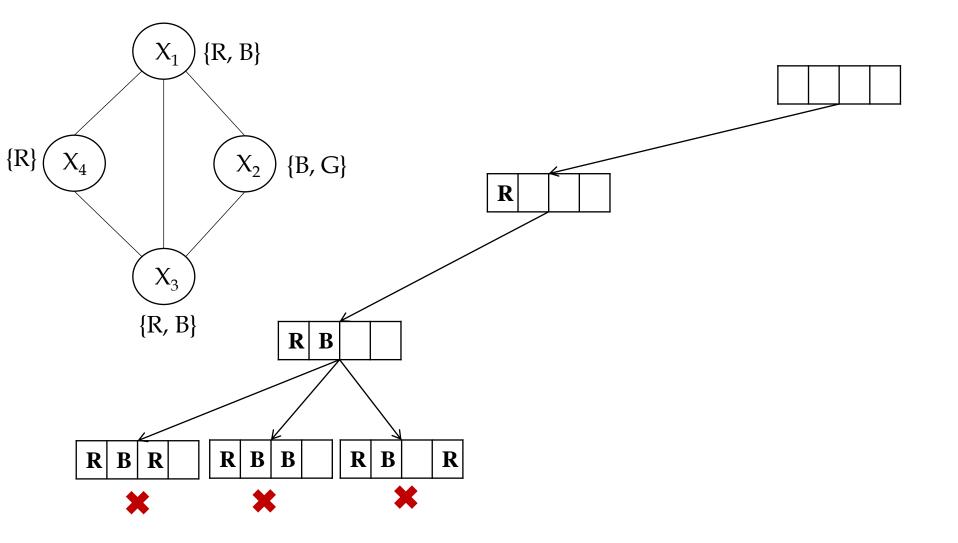

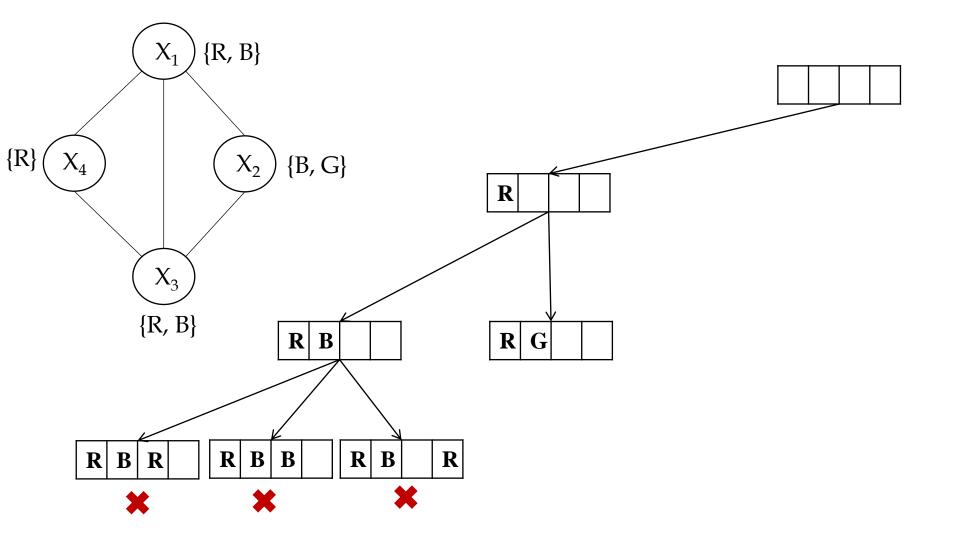

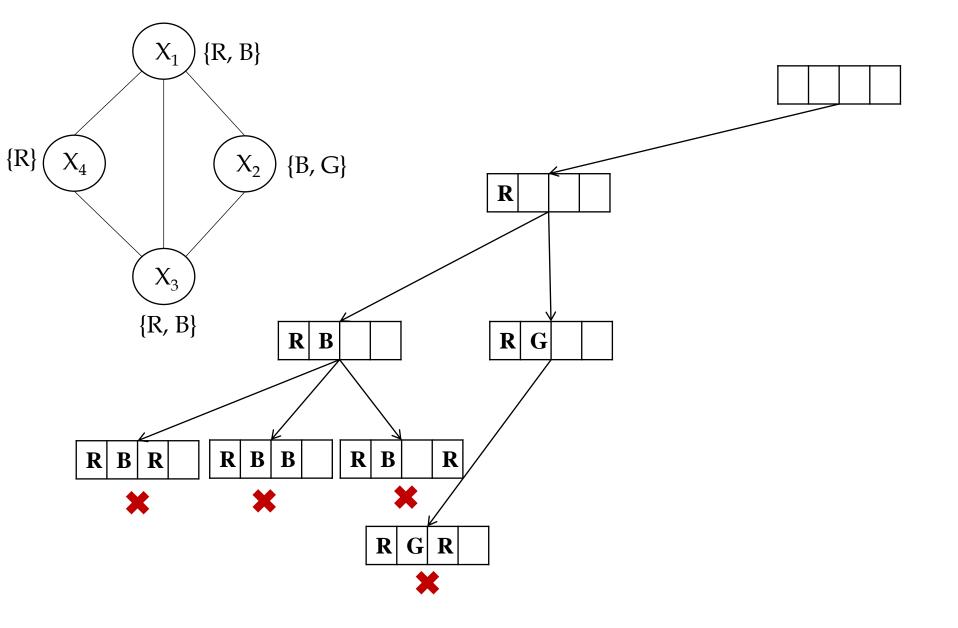

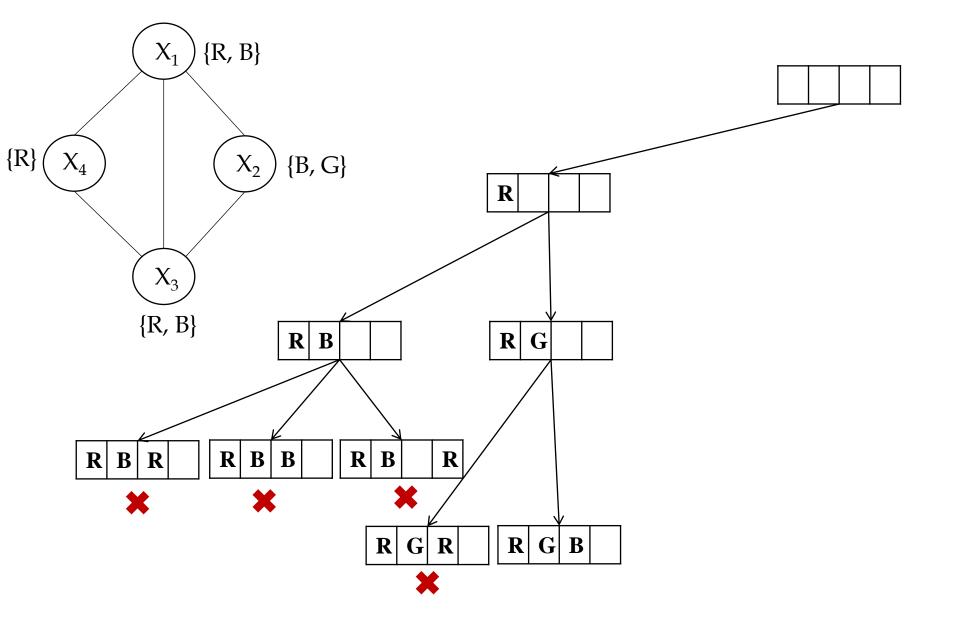

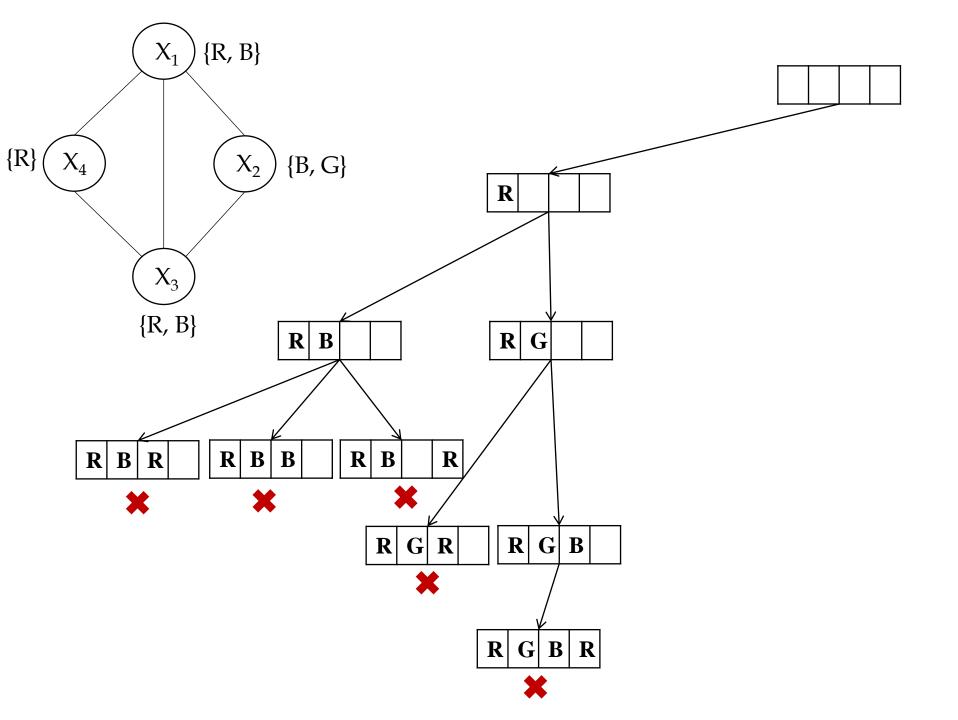

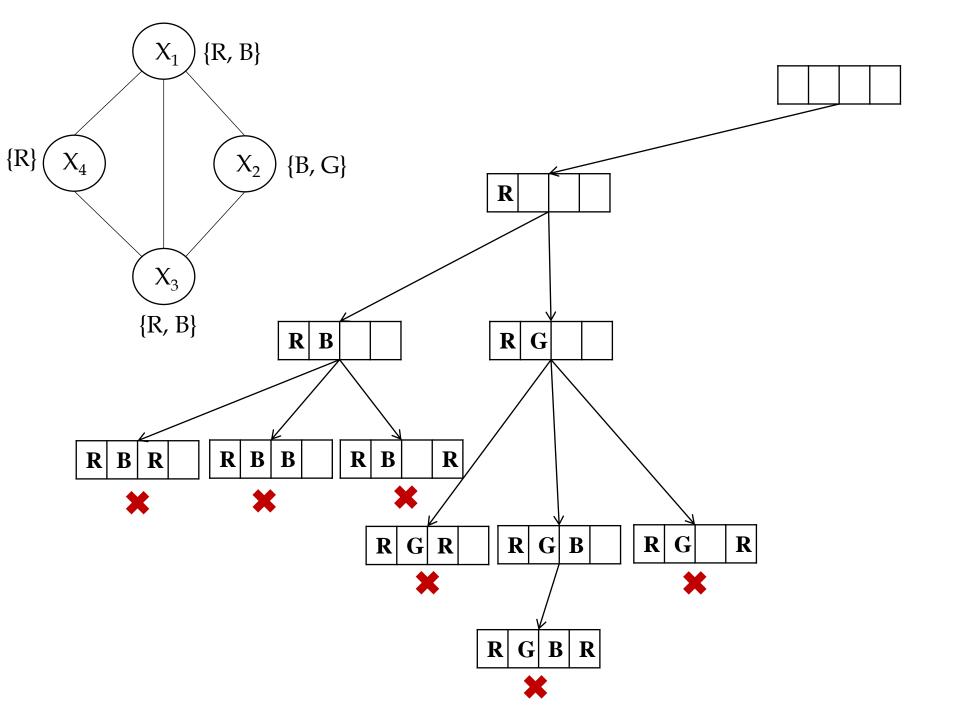

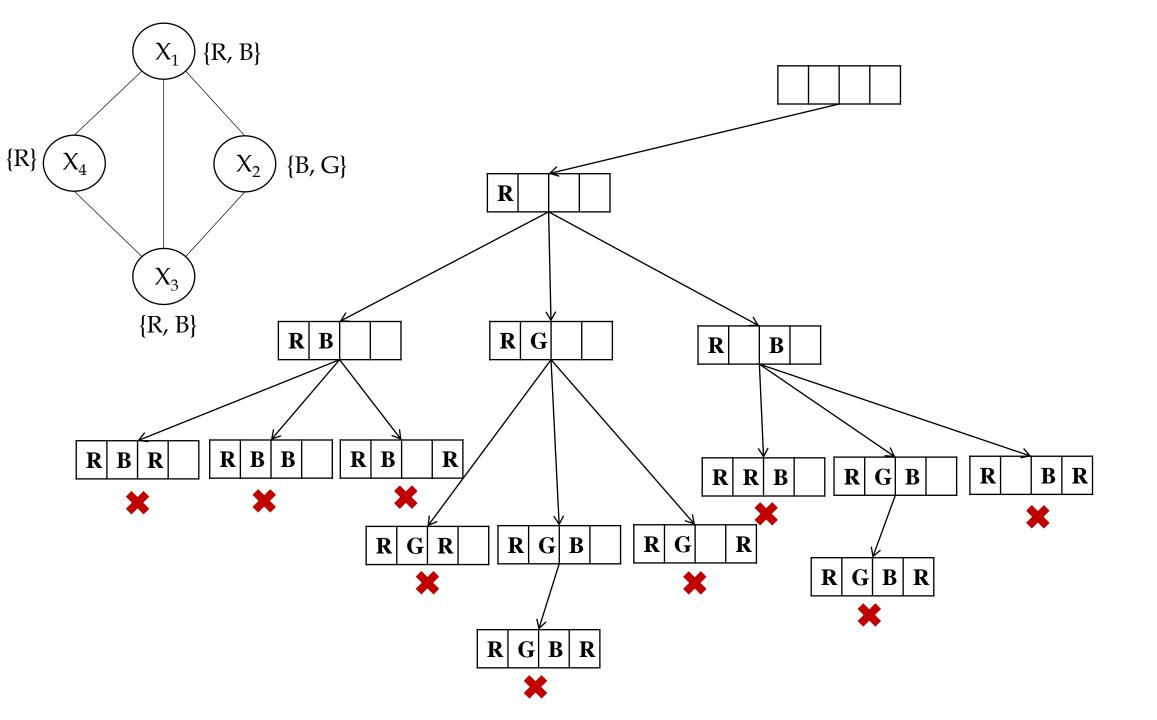

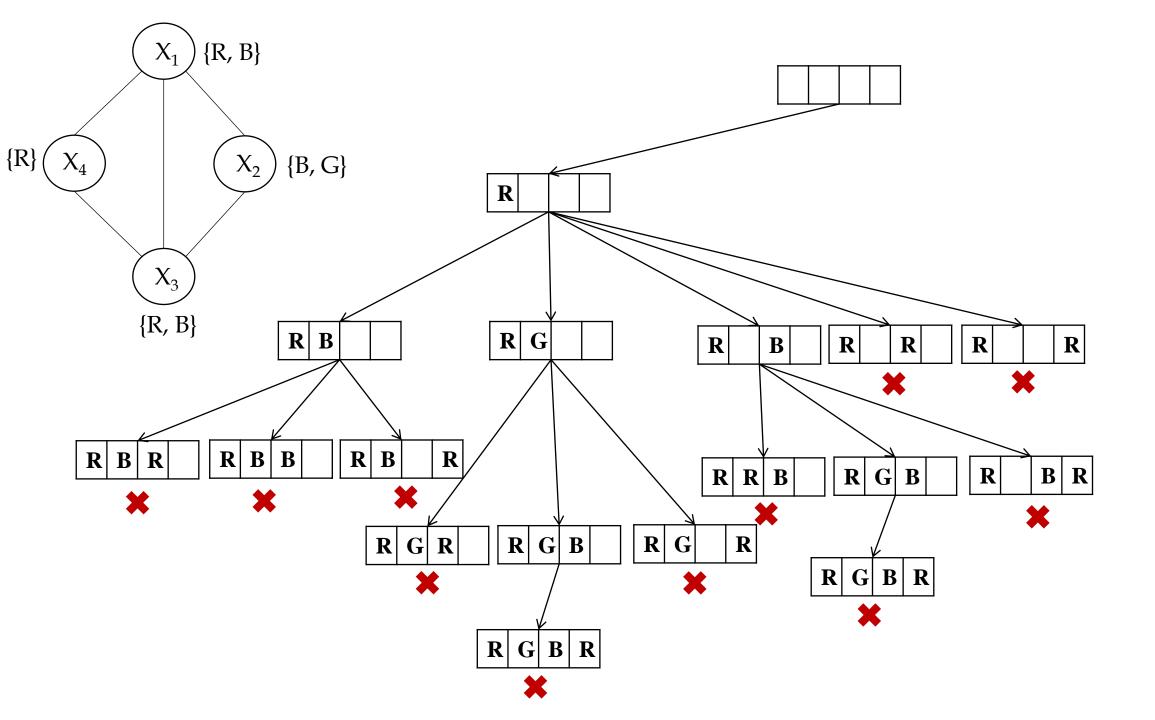

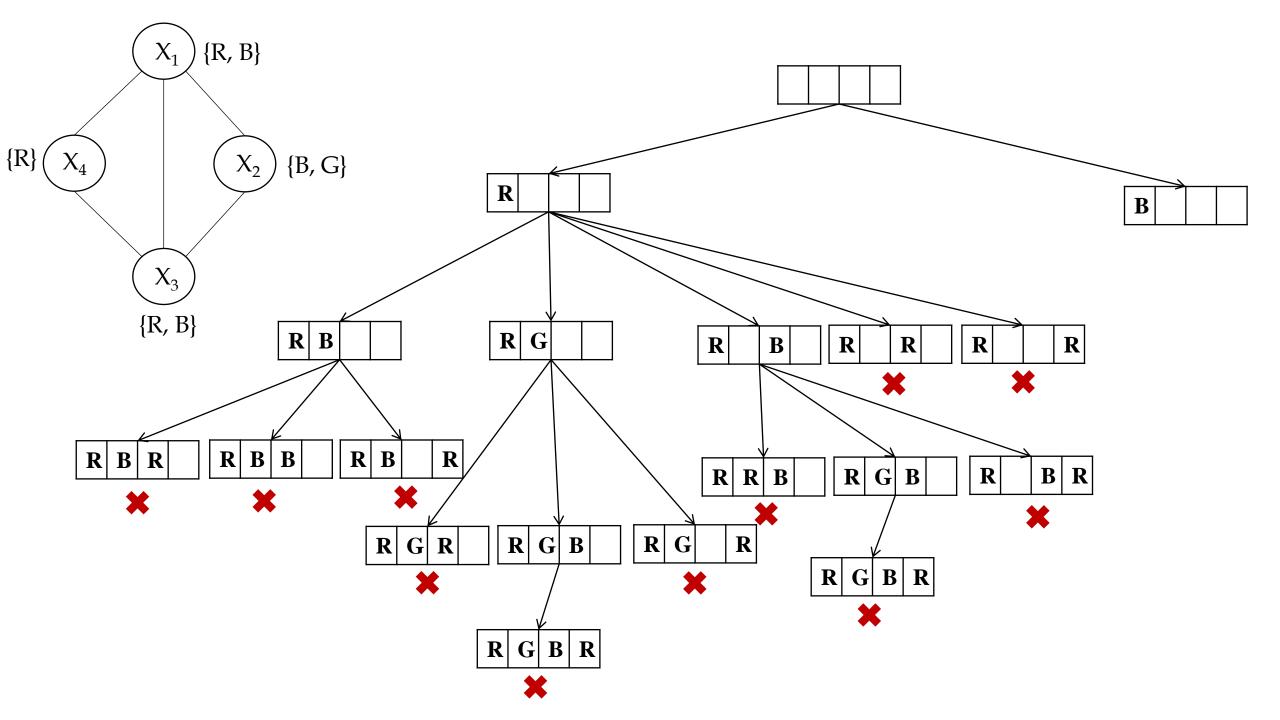

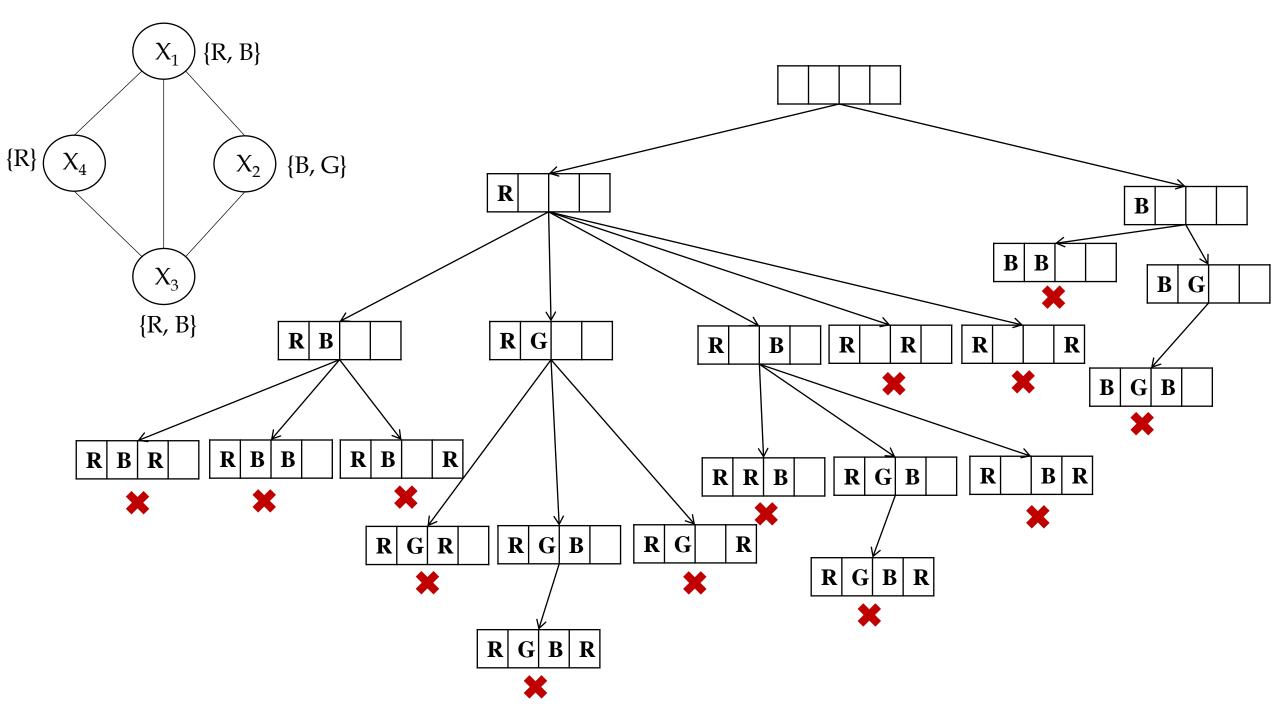

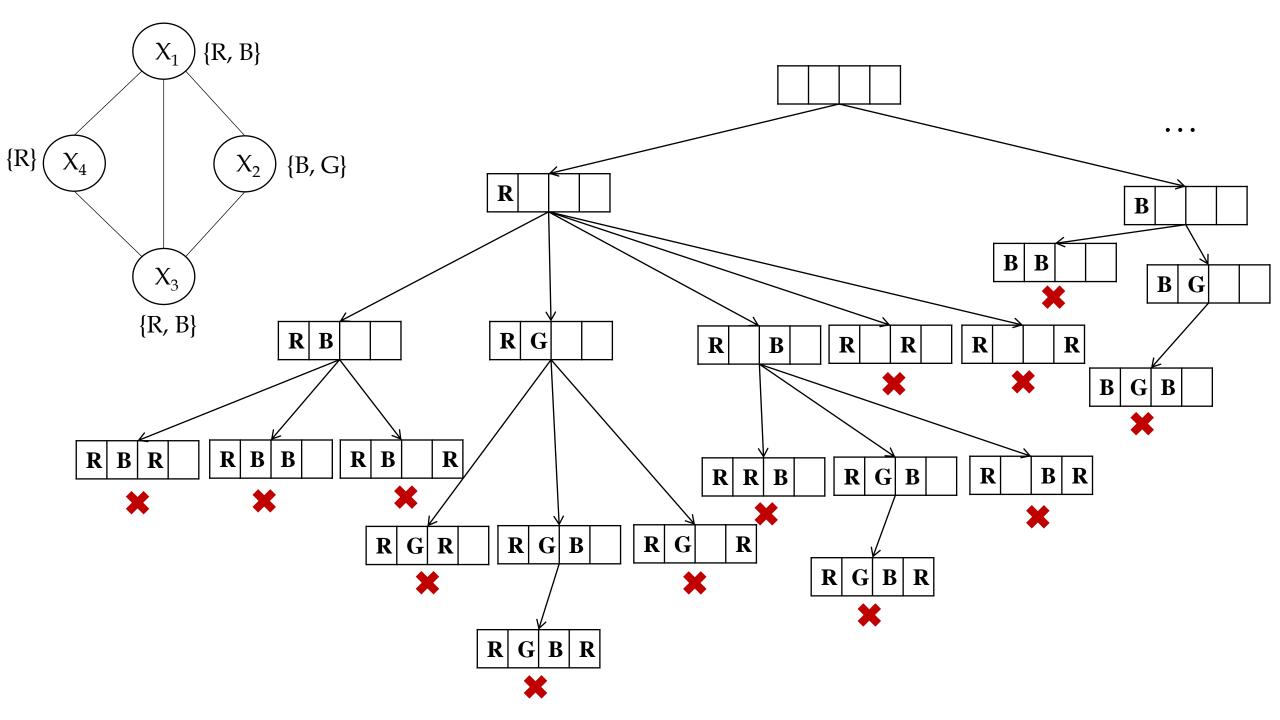

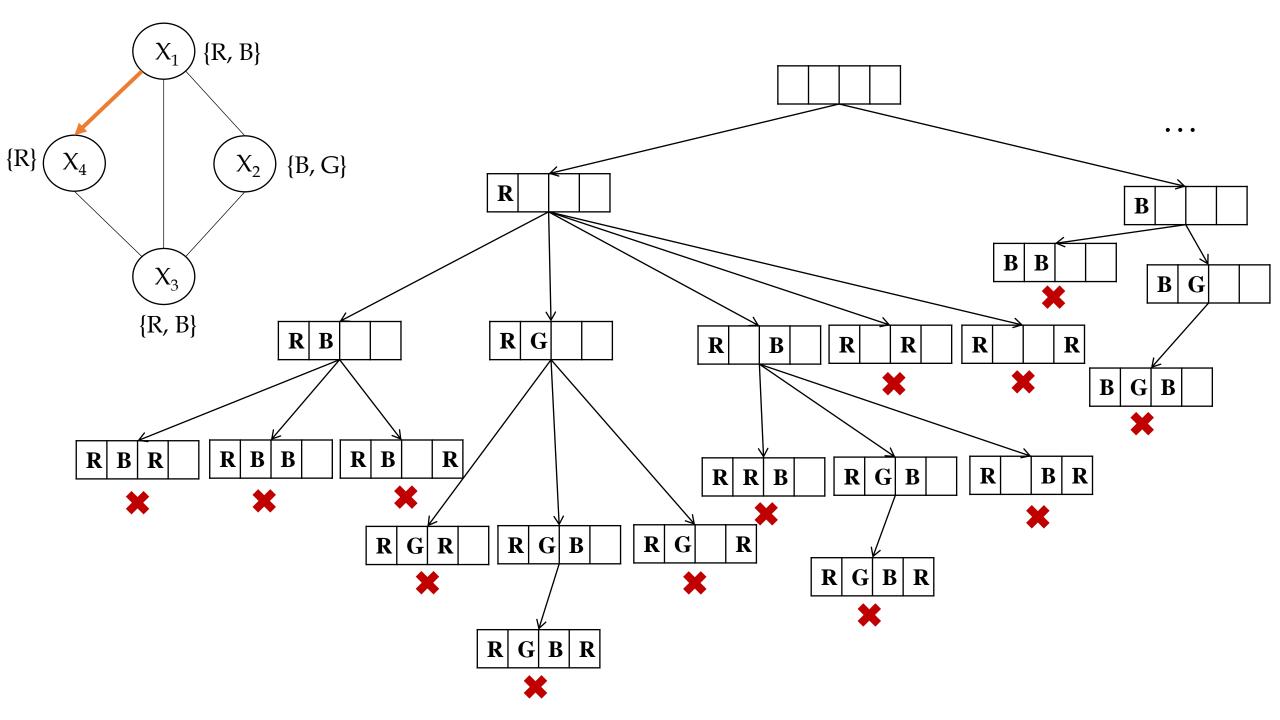

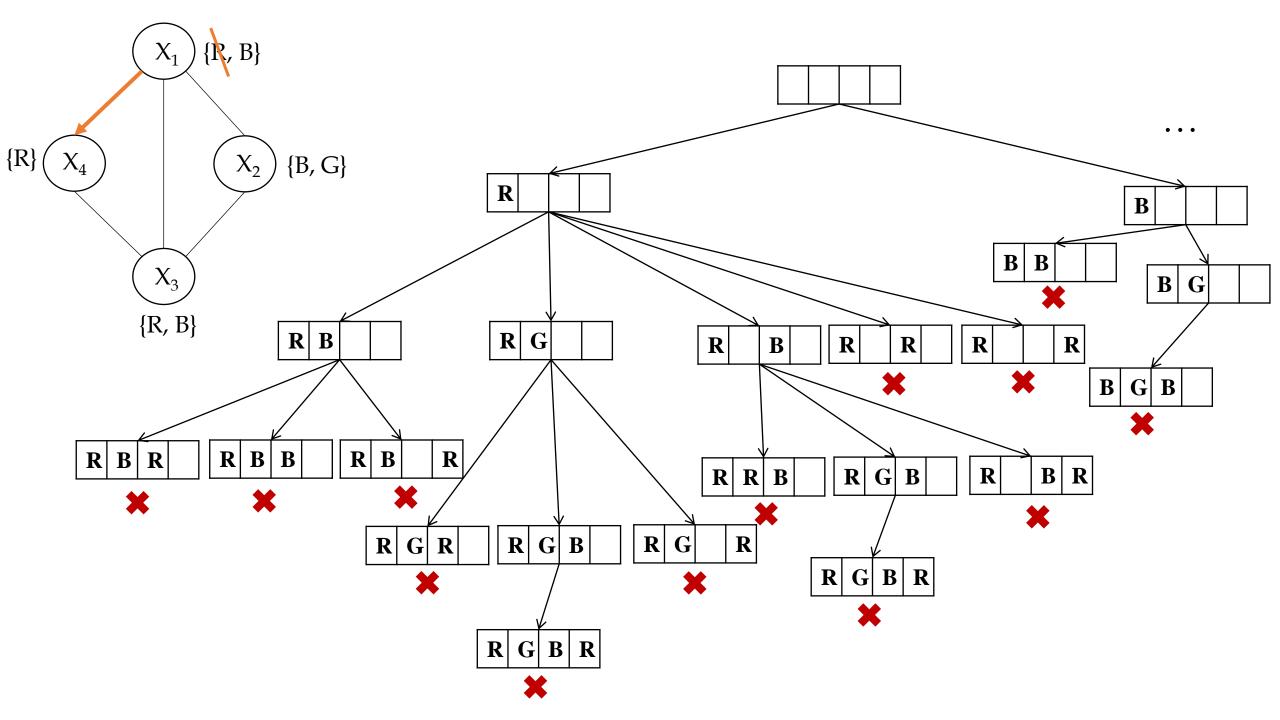

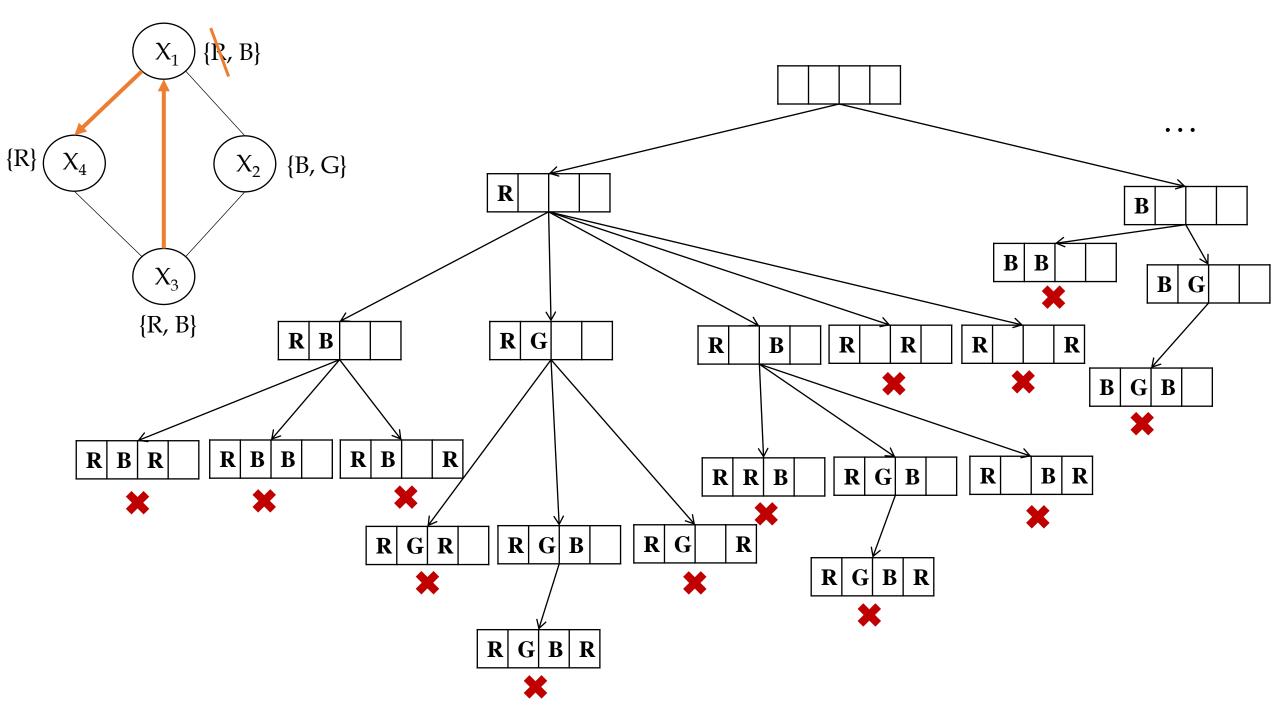

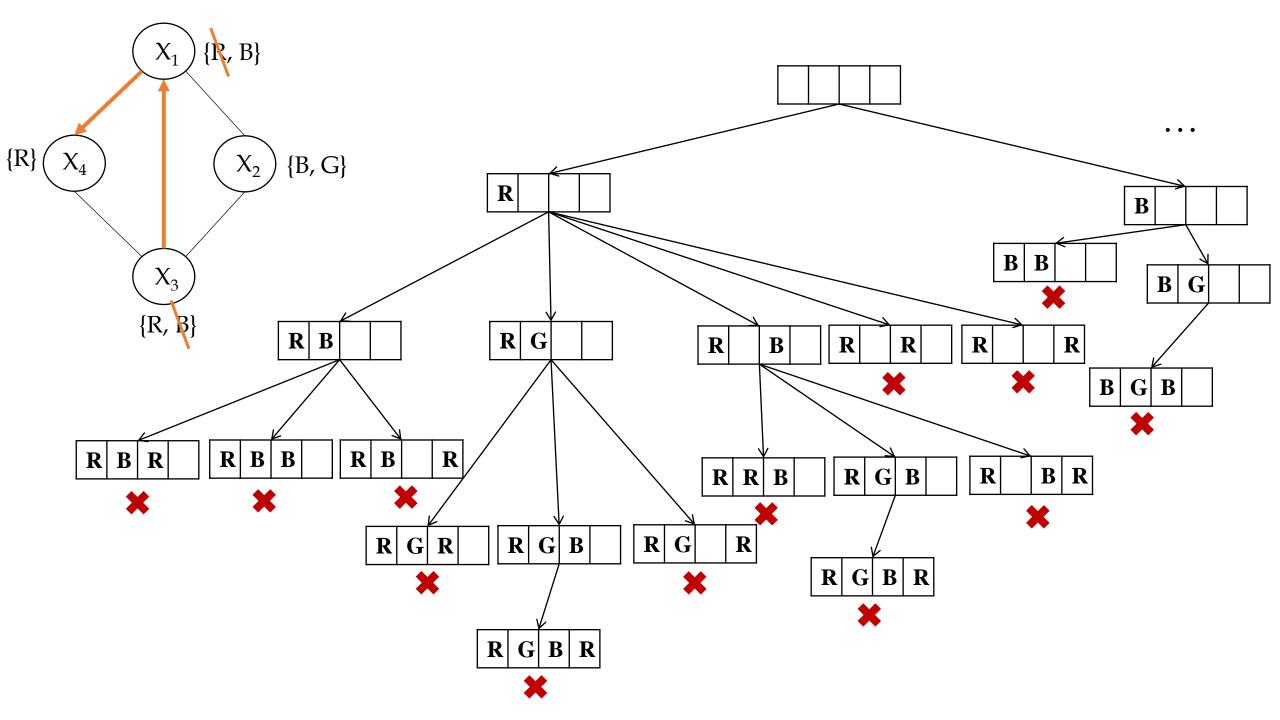

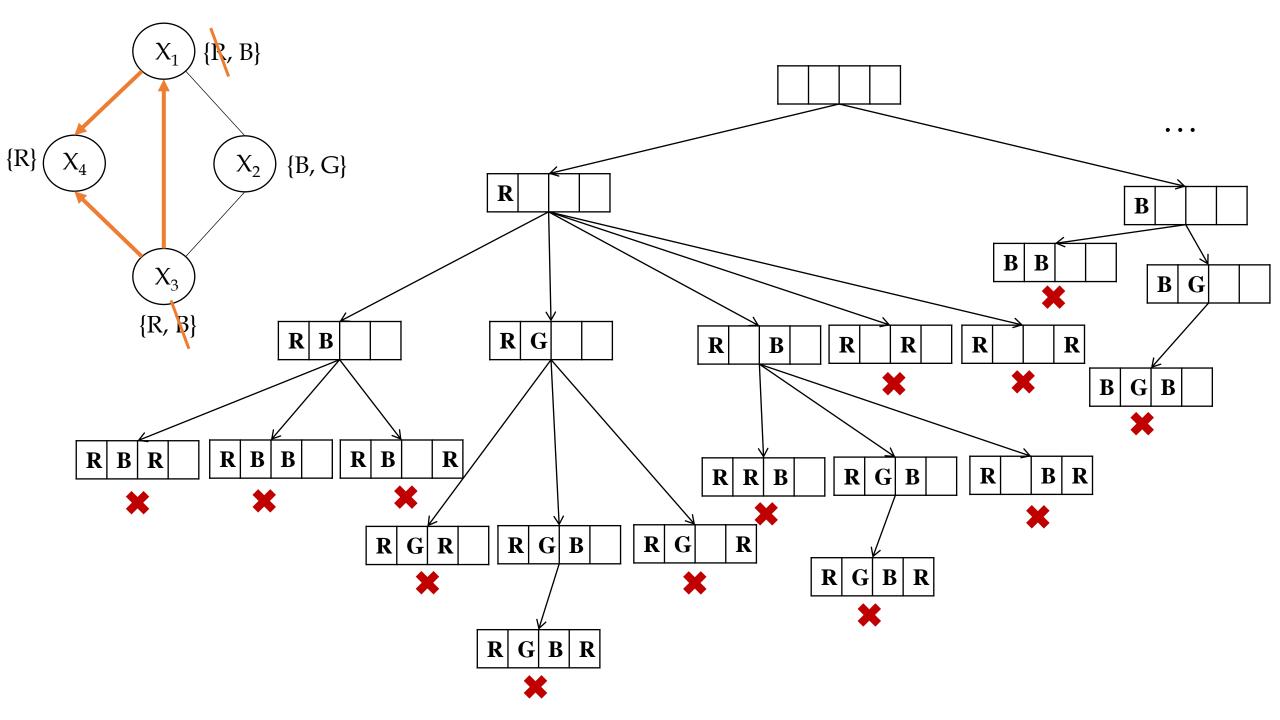

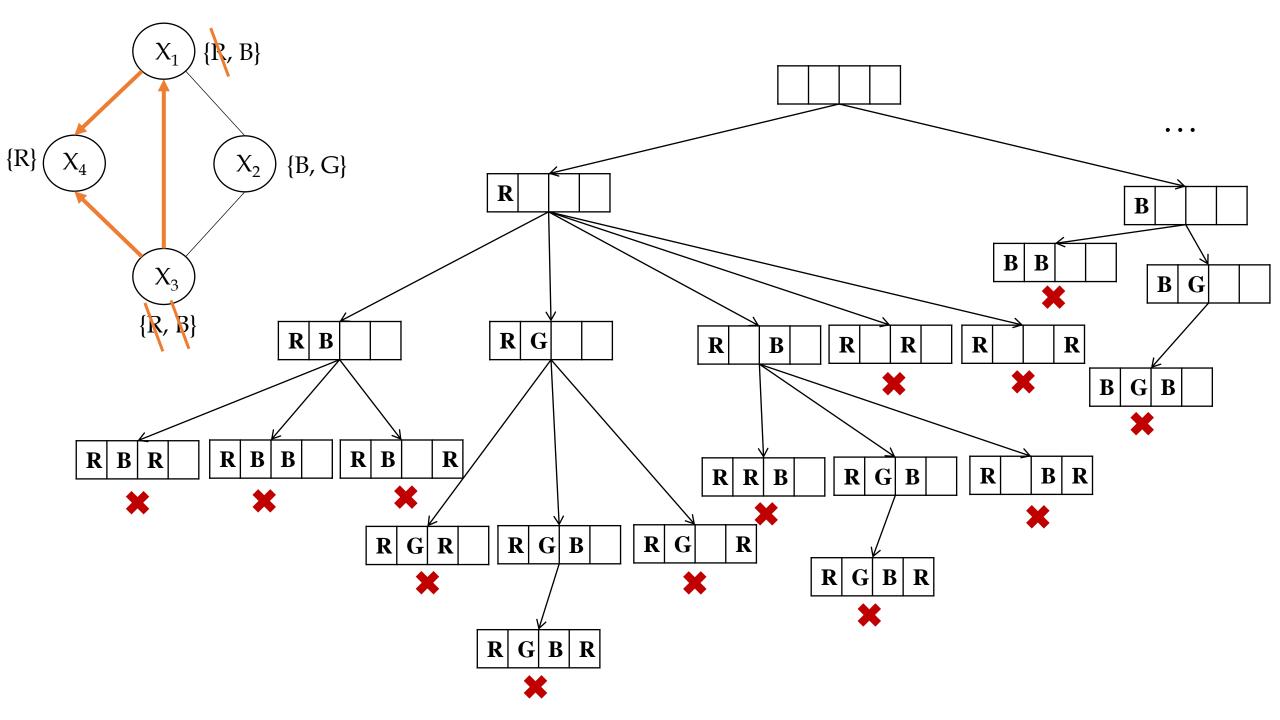

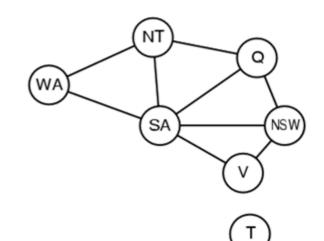

پایهی استنتاج برای CSPها: سازگاری محلی

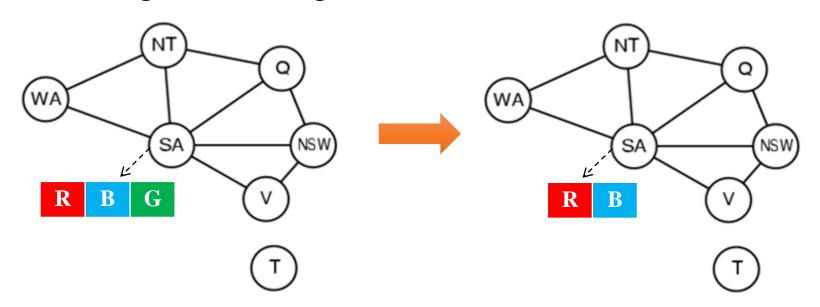
- در جستجوی فضای حالت منظم، یک الگوریتم تنها یک کار می تواند انجام دهد: جستجو
 - اما در CSPها یک انتخاب برای انجام وجود دارد: جستجو یا انتشار محدودیت
 - جستجو: از امکانات مختلف انتساب متغیر یکی را انتخاب کند.
- انتشار محدودیت: با استفاده از محدودیتها تعداد مقادیر قانونی برای یک متغیر کم میشود که به نوبهی خود میتواند مقادیر قانونی برای متغیرهای دیگر را نیز کاهش دهد و ...
 - ایده ی کلیدی سازگاری محلی (local consistency) است.
 - فرایند اجرای سازگاری محلی در هر بخش از گراف محدودیت باینری، باعث میشود مقادیر ناسازگار از گراف حذف شوند.
 - انواع سازگاری محلی: سازگاری نود، سازگاری کمان، ...

سازگاری نود (Node-consistency)

- یک متغیر سازگار نود است اگر تمام مقادیر در دامنه ی متغیر با محدودیتهای یگانی متغیر سازگار باشد.
- برای مثال اگر در نوعی مسئله رنگ آمیزی نقشه، SA رنگ سبز را قبول نکند، می توان سازگاری نود را با حذف رنگ سبز از دامنه آن برقرار ساخت.

 D_{SA} ={red, blue, green}, $SA\neq$ green $\rightarrow D_{SA}$ ={red, blue}

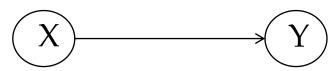

• به طور رسمی: X_i نسبت به متغیر دیگر X_j سازگار کمان است اگر برای هر مقدار در دامنه ی فعلی (X_i, X_j) نامنه ی وجود داشته باشد که محدودیت باینری روی کمان (X_i, X_j) را ارضا کند.

$$\{v_1, v_2, ..., v_m\}$$
 $\{u_1, u_2, ..., u_n\}$

• یک متغیر سازگار کمان است اگر هر مقدار در دامنهی آن محدودیتهای دوتایی متغیر را مرتفع کند.

- مثال
- متغیرها: {X, Y}
- $\{0,1,2,\ldots,9\}$ دامنه:
 - $Y=X^2$ محدودیت:

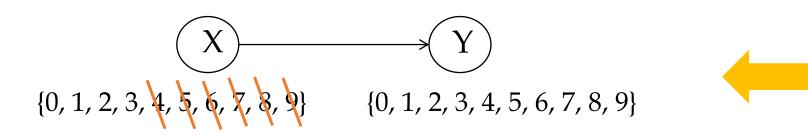
 $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$ $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$

• به طور رسمی: X_i نسبت به متغیر دیگر X_j سازگار کمان است اگر برای هر مقدار در دامنه ی فعلی (X_i, X_j) نامنه ی وجود داشته باشد که محدودیت باینری روی کمان (X_i, X_j) را ارضا کند.

$$\{v_1, v_2, ..., v_m\}$$
 $\{u_1, u_2, ..., u_n\}$

• یک متغیر سازگار کمان است اگر هر مقدار در دامنهی آن محدودیتهای دوتایی متغیر را مرتفع کند.

• مثال

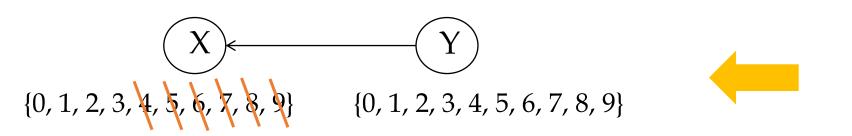
- متغیرها: {X, Y}
- دامنه: {0,1,2,...,9}
 - $Y=X^2$ محدودیت:

• به طور رسمی: X_i نسبت به متغیر دیگر X_j سازگار کمان است اگر برای هر مقدار در دامنه ی فعلی (X_i, X_j) نامنه ی وجود داشته باشد که محدودیت باینری روی کمان (X_i, X_j) را ارضا کند.

$$\{v_1, v_2, ..., v_m\}$$
 $\{u_1, u_2, ..., u_n\}$

• یک متغیر سازگار کمان است اگر هر مقدار در دامنهی آن محدودیتهای دوتایی متغیر را مرتفع کند.

• مثال

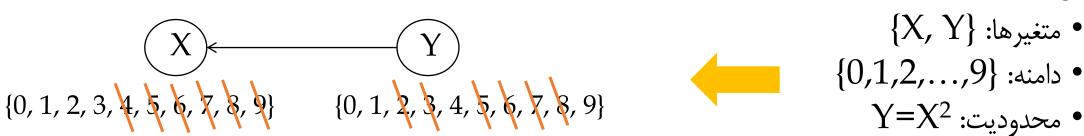
- متغیرها: {X, Y}
- $\{0,1,2,\ldots,9\}$ دامنه:
 - $Y=X^2$ محدودیت:

• به طور رسمی: X_i نسبت به متغیر دیگر X_j سازگار کمان است اگر برای هر مقدار در دامنه ی فعلی (X_i,X_j) نامنه ی وجود داشته باشد که محدودیت باینری روی کمان (X_i,X_j) را ارضا کند.

$$\{v_1, v_2, ..., v_m\}$$
 $\{u_1, u_2, ..., u_n\}$

• یک متغیر سازگار کمان است اگر هر مقدار در دامنهی آن محدودیتهای دوتایی متغیر را مرتفع کند.

• مثال

 X_i X_j

برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i را نسبت به X_j سازگار کن X_i

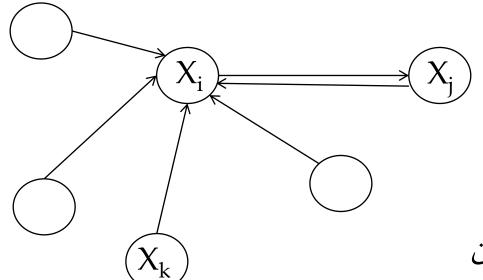
اگر دامنه D_i بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده -1

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان –۲

ور همسایه X_i از X_i بهجز X_j بهجز کن X_k از X_k

- هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود
- راه حل هر دو یکسان است اما متغیرهای با دامنه های کوچکتر منجر به جستجوی سریع تر می شود.

الگوریتم سازگاری کمان

برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i را نسبت به X_j سازگار کن X_i

بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده D_i اگر دامنه D_i

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان

سو همسایه X_i از X_i بهجز X_j را به صف اضافه کن –۳

- هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود
- راه حل هر دو یکسان است اما متغیرهای با دامنه های کوچکتر منجر به جستجوی سریع تر می شود.

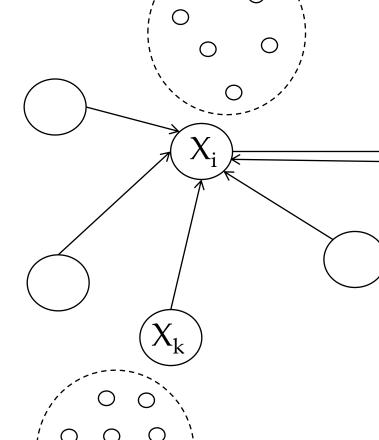
برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i مان X_j سازگار کن X_i

بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده D_i اگر دامنه D_i

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان

ور همسایه X_i از X_i بهجز X_j بهجز کن X_k از X_k

• هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود

برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i مان X_j سازگار کن X_i

اگر دامنه D_i بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده -1

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان

ور همسایه X_i از X_i بهجز را به صف اضافه کن X_i

• هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود

برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i مان X_j سازگار کن X_i

بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده D_i اگر دامنه D_i

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان

هر همسایه X_k از X_i بهجز X_j را به صف اضافه کن X_k

• هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود

برای هر کمان (X_i, X_j) در صف آن را از صف خارج کن X_i مان X_j سازگار کن X_i

بدون تغییر ماند آنگاه ادامه بده D_i اگر دامنه D_i

برگردان "false" برگردان $|D_i|=0$ برگردان

ور همسایه X_i از X_i بهجز X_j بهجز کن X_k از X_k

• هنگامی که صف خالی شد CSP حاصل همارز با CSP اصلی خواهد بود

الگوریتم سازگاری کمان AC-3

```
function AC-3(csp) returns false if an inconsistency is found and true otherwise
  inputs: csp, a binary CSP with components (X, D, C)
  local variables: queue, a queue of arcs, initially all the arcs in csp
  while queue is not empty do
     (X_i, X_j) \leftarrow \text{REMOVE-FIRST}(queue)
    if REVISE(csp, X_i, X_j) then
       if size of D_i = 0 then return false
       for each X_k in X_i.NEIGHBORS - \{X_i\} do
          add (X_k, X_i) to queue
  return true
function REVISE(csp, X_i, X_j) returns true iff we revise the domain of X_i
  revised \leftarrow false
  for each x in D_i do
     if no value y in D_i allows (x,y) to satisfy the constraint between X_i and X_i then
       delete x from D_i
       revised \leftarrow true
```

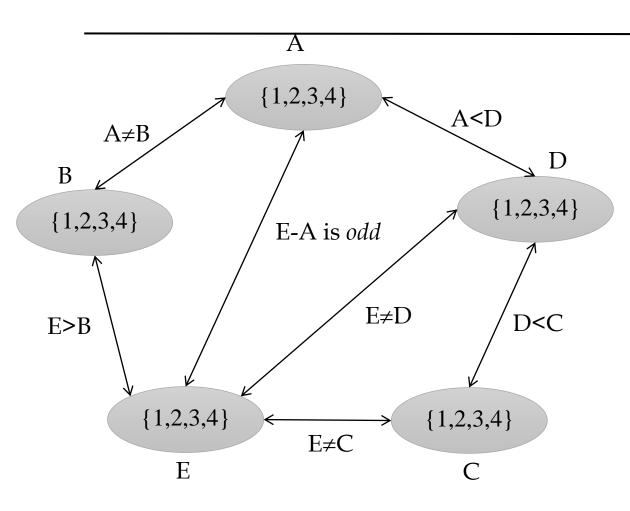
return revised

پیچیدگی الگوریتم AC-3

- یک CSP با شرایط زیر درنظر بگیرید
 - تعداد متغیرها: n
 - حداکثر سایز هر متغیر: d
 - تعداد محدودیتهای دوتایی: C
- هر کمان (X_i, X_k) تنها d بار می تواند در صف قرار گیرد.
 - زیرا X_i حداکثر d مقدار برای حذف دارد.
 - $O(d^2)$ چک کردن سازگاری کمان: \bullet

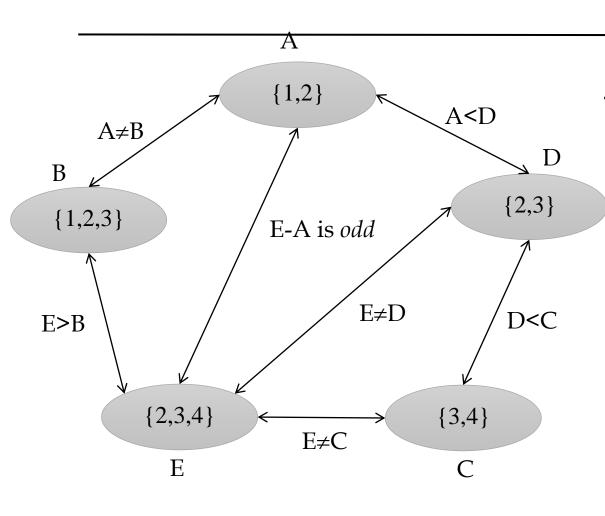
$$O(cd^3)$$

مثال- سازگاری کمان

گراف محدودیت زیر را در نظر بگیرید و مراحل الگوریتم AC-3

مثال- سازگاری کمان ...

صف اولیه مجموعه تمامی کمانهای گراف محدودیت است.

خلاصهای از مراحل انجام شده توسط الگوریتم: نمایش مقادیر حذف شده با بررسی هر کمان

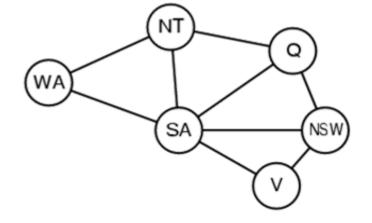

سازگاری کمان در مسئله رنگ آمیزی نقشه

- در مورد یک مسئله رنگ امیزی برای یک نقشه دلخواه، تمامی زوج متغیرها سازگار کمان هستند اگر $D_i \geq 1$ برای هر $D_i \geq 1$ برای اشد.
 - مثال: فرض کنید هر ناحیه را بتوان تنها با دو رنگ قرمز و آبی رنگ آمیزی کرد.

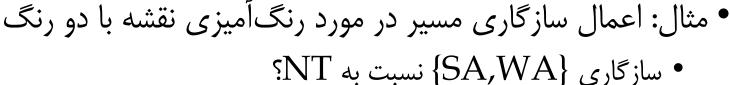
- آیا اعمال سازگاری کمان نیاز است؟
 - آیا راهحلی برای مسئله وجود دارد؟

• نتیجه: در برخی مسائل، سازگاری کمان برای استنتاج کافی نیست و ما نیاز به مفهوم قوی تری از سازگاری داریم.

سازگاری مسیر (Path-consistency)

• مجموعهی دو متغیره $\{X_i,X_j\}$ نسبت به متغیر سوم X_m سازگار مسیر است اگر برای هر انتساب سازگار $\{X_i,X_j\}$ با $\{X_i,X_j\}$ با $\{X_i=a,X_j=b\}$ میک انتساب برای $\{X_i,X_j\}$ و جود داشته باشد که سازگاری روی $\{X_i,X_j\}$ و $\{X_m,X_j\}$ برقرار باشد.

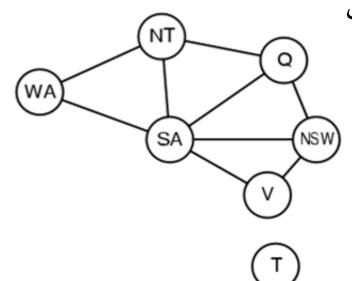

انتسابهای سازگار به SA,WA به صورت زیر است:

{SA=red, WA=blue} يا {SA=blue, WA=red}

در این صورت $NT=\{\}$ خواهد بود و هیچ راه حلی برای مسئله

وجود ندارد.

سازگاری مرتبه ۱۸م (k-consistency) سازگاری

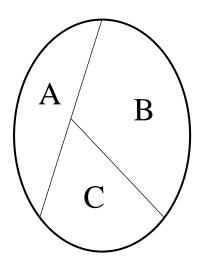
• یک CSP دارای سازگاری مرتبهٔ k است اگر برای هر مجموعهٔ k-1 عضوی از متغیرها و برای هر انتساب سازگار به آنها، همیشه یک مقدار سازگار یافت شود که بتوان به هر متغیر kام انتساب داد.

- سازگاری مرتبهٔ ۱ = سازگاری گره
- سازگاری مرتبهٔ ۲ = سازگاری کمان
- سازگاری مرتبهٔ ۳ = سازگاری مسیر

مسئله ارضای محدودیت رنگ کردن نقشه زیر را در نظر بگیرید. فرض کنید میخواهیم این نقشه را با تنها یک رنگ، رنگ آمیزی کنیم (شهرهای مجاور نباید همرنگ باشند). با این فرض، گراف محدودیت این مسئله به ازای چه مقادیری از k دارای خاصیت k-consistency است؟

(مهندسی کامپیوتر دولتی ۹۳)

$$k=0$$
 فقط (۱

$$k=2$$
 , $k=1$ ($^{\circ}$

(Strongly k-consistent) k سازگاری قوی مرتبه

- یک CSP قویاً k سازگار است اگر دارای سازگاری مرتبهٔ k، مرتبهٔ k-1، مرتبهٔ k تا سازگار مرتبهٔ k نیز باشد.
- فرض کنید یک CSP با n گره هر کدام حداکثر با d مقدار داشته باشیم و این CSP دارای سازگاری قوی مرتبهٔ n است.
- در ابتدا، یک مقدار سازگار را برای X_1 انتخاب می کنیم. از آنجا که گراف دارای سازگاری مرتبهٔ X_1 است، مطمئن هستیم که می توان مقداری سازگار یافت که بتوان به X_2 اختصاص داد و به ترتیب، می توان مقادیر سازگاری برای بقیه متغیرها یافت.

 X_1 0

 X_2 d

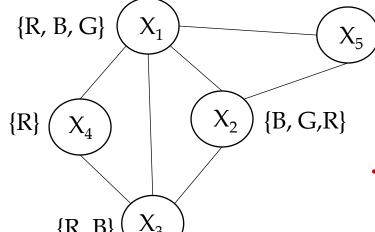
 X_3 2d

 X_n (n-1)d

• راهحل مسأله حداکثر با مرتبهٔ زمانی $O(n^2d)$ پیدا می شود.

کدام سطح سازگاری؟

- هر الگوریتم برای برقرای سازگاری مرتبه k در بدترین حالت از نظر زمان و حافظه نمایی است.
- میبایست مصالحهای ($trade\ off$) میان زمان مورد نیاز برای برقراری سازگاری kام و مقدار حذفیات از فضای جستجو برقرار کرد.
 - در عمل معمولا سازگاری ۲ انجام میشود و کمتر از سازگاری ۳ استفاده میشود.

برخورد با محدودیتهای ویژه

- یک شکل ساده از کشف ناسازگاری برای این محدودیت
- اگر m متغیر شامل این محدودیت باشند ولی تنها n مقدار که n < m است برای انتساب موجود باشد دیگر این محدودیت نمی تواند برآورده شود.
 - یک الگوریتم ساده برای اعمال محدودیت Alldiff
- در ابتدا تمام متغیرهایی که دارای دامنهٔ واحد میباشند را حذف و مقدار مربوط به دامنه ی آنها را نیز از دامنه ی سایر متغیرها حذف می کنیم.
 - این کار را برای تمام متغیرهای تک مقداره تکرار می کنیم.
- اگر در پایان دامنه ی یک متغیر تهی شود یا تعداد متغیر بیشتر از تعداد مقادیر دامنه باقی مانده باشد، ناسازگاری در مسأله تشخیص داده خواهد شد.

$\{R, B, G\}$ X_1 X_5 $\{R, G, R\}$

برخورد با محدودیتهای ویژه

- یک شکل ساده از کشف ناسازگاری برای این محدودیت
- اگر m متغیر شامل این محدودیت باشند ولی تنها n مقدار که n < m است برای انتساب موجود باشد دیگر این محدودیت نمی تواند برآورده شود.
 - یک الگوریتم ساده برای اعمال محدودیت Alldiff
- در ابتدا تمام متغیرهایی که دارای دامنهٔ واحد میباشند را حذف و مقدار مربوط به دامنه ی آنها را نیز از دامنه ی سایر متغیرها حذف می کنیم.
 - این کار را برای تمام متغیرهای تک مقداره تکرار می کنیم.
- اگر در پایان دامنه ی یک متغیر تهی شود یا تعداد متغیر بیشتر از تعداد مقادیر دامنه باقی مانده باشد، ناسازگاری در مسأله تشخیص داده خواهد شد.

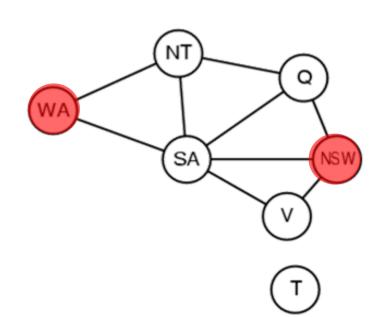
$\{R, B, G\} X_1 X_5$ $\{R\} X_4 X_2 \{B, G, R\}$ $\{R, B\} X_3$

برخورد با محدوديتهاي ويژه

- یک شکل ساده از کشف ناسازگاری برای این محدودیت
- اگر m متغیر شامل این محدودیت باشند ولی تنها n مقدار که n < m است برای انتساب موجود باشد دیگر این محدودیت نمی تواند برآورده شود.
 - یک الگوریتم ساده برای اعمال محدودیت Alldiff
- در ابتدا تمام متغیرهایی که دارای دامنهٔ واحد میباشند را حذف و مقدار مربوط به دامنهی آنها را نیز از دامنهی سایر متغیرها حذف میکنیم.
 - این کار را برای تمام متغیرهای تک مقداره تکرار می کنیم.
- اگر در پایان دامنه ی یک متغیر تهی شود یا تعداد متغیر بیشتر از تعداد مقادیر دامنه باقی مانده باشد، ناسازگاری در مسأله تشخیص داده خواهد شد.

برخورد با محدودیتهای ویژه ...

- مثال: رنگ آمیزی نقشه
- فرض کنید انتساب زیر صورت گرفته است • WA=red, NSW=red}
- محدودیت سراسری زیر را داریم Alldiff(SA, NT, Q)
- بعد از اعمال AC-3 دامنه متغیرها به صورت زیر خواهد شد $\{green, blue\}$
- سه متغیر و دو رنگ داریم پس محدودیت Alldiff ناسازگار می شود.

برخورد با محدودیتهای ویژه ...

۲- محدودیت منبع (محدودیت بیشینه یا Atmost)

- مثال انتساب افراد (منابع) به کارهای متفاوت
- فرض کنید $PA_1,...,PA_4$ به تعداد افرادی اشاره می کند که برای انجام چهار کار متفاوت در نظر گرفته شدهاند.
- محدودیتی که براساس آن، تعداد افراد در مجموع نباید از ۱۰ نفر بیشتر باشد به صورت atmost محدودیتی که براساس آن، تعداد افراد در مجموع نباید از ۱۰ نفر بیشتر باشد به صورت 10,PA₁,PA₂,PA₃,PA₄)

برخورد با محدودیتهای ویژه ...

۲- محدودیت منبع (محدودیت بیشینه یا Atmost)

- می توان با بررسی مجموع حداقل مقادیر دامنههای فعلی، ناسازگاری را تشخیص داد.
 - مثلاً اگر هر متغیر دارای دامنهٔ ۲٬۴٬۵٬۶ باشد، محدودیت بیشینه، تأمین نمیشود.
- می توان برای اعمال سازگاری، مقدار بیشینه در هر دامنه را، به شرطی که با مقدار کمینه در دامنههای دیگر ناسازگار باشد، حذف نمود.
- اگر هر متغیری در مثال فوق، دارای دامنهٔ $\{ ۲٬۳٬۴٬۵٬۶ \}$ باشد، میتوان به منظور رسیدن به سازگاری، مقادیر α و α را از دامنهٔ متغیرها حذف نمود.

برخورد با محدودیتهای ویژه ...

۳- محدودیت حدود (Bounds): در مسائلی که نمی توان دامنه ی هر متغیر را به صورت مجموعه ای از اعداد صحیح نشان داد، از حدود بالا و پایین برای نمایش استفاده می کنند و انتشار محدودیت حدود را به کار می برند.

- مثال برنامهریزی خطوط هوایی (ظرفیت هواپیما)
- دو پرواز F_1 و جود دارد که هر کدام بهترتیب ظرفیت ۱۶۵ و ۳۸۵ را دارند.
- دامنه ی اولیه تعداد مسافران برای هر پرواز $D_1=[0.165]=D_1=[0.385]$ و است.
 - محدودیت: مجموع تعداد مسافران هر دو پرواز ۴۲۰ نفر شود.
- انتشار محدودیت حدود: دامنهها به $D_1=[35,165]=D_1=[255,385]$ تبدیل میشوند.

حل سودوكو تنها از طريق استنتاج (بدون جستجو)

- ★ محدودیتها:
- محدودیت Alldiff برای سطرها *
- محدودیت Alldiff برای ستونها *
- محدودیت Alldiff برای ناحیههای ۹ 🖈

متغیرها: هر یک از مربعهای خالی	•
دامنه: {1,2,3,4,5,6,7,8,9}	•

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Α			3		2		6			
В	9			3		5			1	
С			1	8		6	4			
D			8	1		2	9			
Е	7								8	
F			6	7		8	2			
G			2	6		9	5			
н	8			2		3			9	
1			5		1		3			

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Α	4	8	3	9	2	1	6	5	7
	В	9	6	7	3	4	5	8	2	1
	С	2	5	1	8	7	6	4	9	3
	D	5	4	8	1	3	2	9	7	6
>	Е	7	2	9	5	6	4	1	3	8
	F	1	3	6	7	9	8	2	4	5
	G	3	7	2	6	8	9	5	1	4
	н	8	1	4	2	5	3	7	6	9
	1	6	9	5	4	1	7	3	8	2

جستجوی عقب گرد برای CSPها

برای حل بسیاری از مسائل CSP علاوهبر استنتاج نیاز به جستجو نیز وجود دارد. برای این منظور باید به فرمولهسازی مسئله (افزایشی یا کامل) بپردازیم.

در این بخش با درنظر گرفتن فرمولهسازی افزایشی الگوریتمی برای حل CSPها ارائه میدهیم.

فرمولهبندي افزايشي CSPها

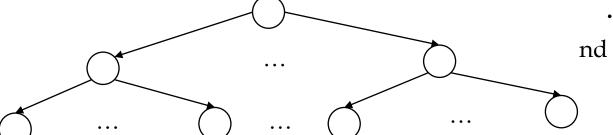
- حالات: مجموعهی تمامی انتسابهای سازگار
- حالت اولیه: تمام متغیرها بدون مقدار، یعنی انتساب تهی
- اقدامها: انتساب مقدار به یکی از متغیرهایی که مقدار ندارد به طوری که با مقادیر متغیرهای قبلی ناسازگار نباشد.
 - در صورت عدم وجود انتسابهای مجاز شکست میخورد.
 - آزمون هدف: آیا انتساب فعلی کامل است؟
- چون عملیات به گونهای انجام می شود که هر انتساب سازگار باشد در این آزمون تنها بررسی می شود که تمام متغیرها مقداردهی شدهاند یا خیر.
 - هزینه مسیر: هزینه یکسان برای تمام مراحل (هزینه اهمیت ندارد)

استفاده از الگوریتمهای جستجوی استاندارد

- برای تمام مسائل CSP این فرمولهسازی به کار می رود.
- d متغیر و سایز دامنه CSP با n متغیر و سایز دامنه \bullet
 - هر پاسخ در عمق n و با n متغیر ظاهر می شود.
 - ... و (n-1)d در سطح یک فاکتور انشعاب برابر است با nd در سطح دو
 - $n!d^n$ بنابراین تعداد برگهای درخت جستجو برابر است با

$$(nd) * [(n-1)d] * [(n-2)d] * ... d = n!d^n$$

• با اینوجود تنها ${
m d}^{
m n}$ انتساب کامل وجود دارد.

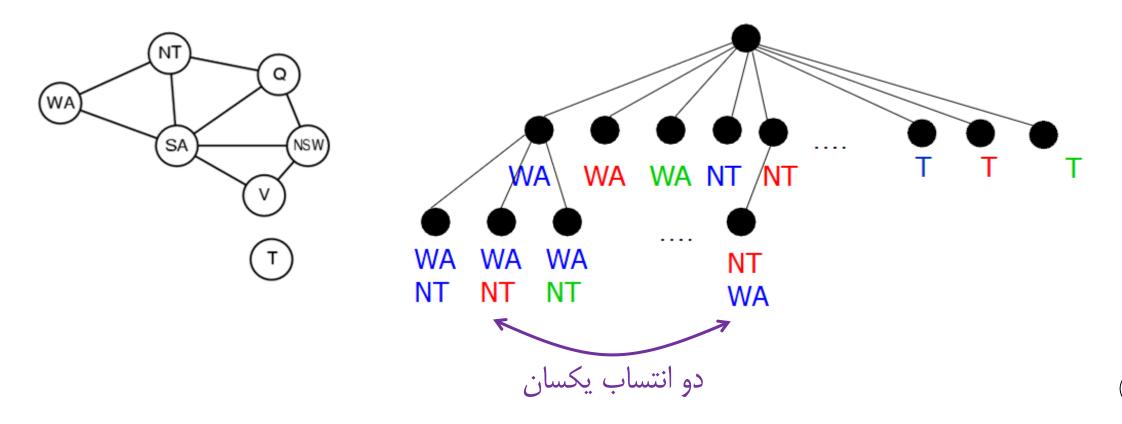

(n-1)d

بهبود روش قبل با خاصیت جابهجایی CSPها

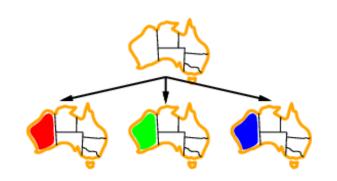
- یک مسئله دارای خاصیت جابه جایی (commutativity) است اگر ترتیب اِعمال هر مجموعه از اقدامات هیچ تأثیری بر روی نتیجه ایجاد کند.
 - مستقل از ترتیب انتساب مقادیر به متغیرها، به انتسابهای جزئی یکسانی خواهیم رسید.

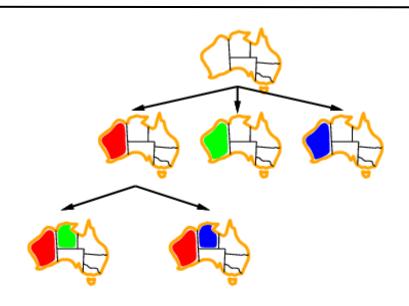

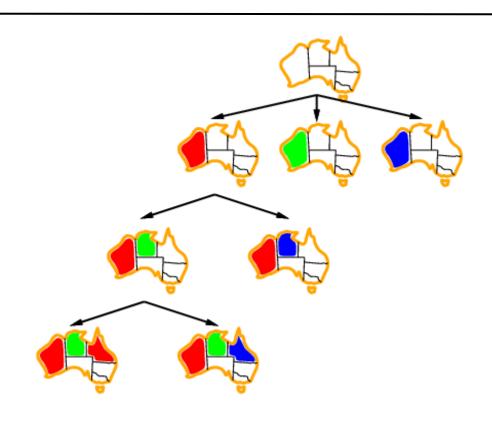
(Backtracking) جستجوی عقب گرد

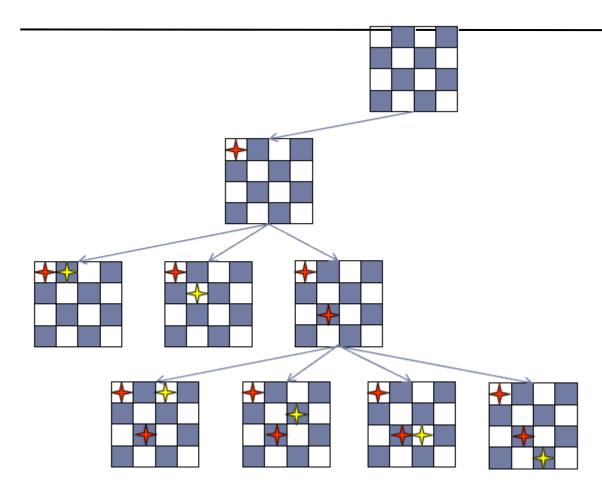
- جستجوی عقب گرد، جستجوی اول عمقی است که در هر زمان برای یک متغیر مقداری در نظر گرفته می شود و اگر هیچ مقدار مجازی برای انتساب به یک متغیر باقی نمانده باشد به عقب برمی گردد.
 - یک متغیر بدون انتساب را انتخاب کن
 - تمام مقادیر دامنه آن متغیر را به نوبت امتحان کن
- اگر مقداری سازگار با مقادیر انتسابیافته قبلی پیدا کردی به آن متغیر انتساب بده در غیر این صورت به عقب برگرد
 - تعداد برگها؟ •
 - هرس زیردرختها

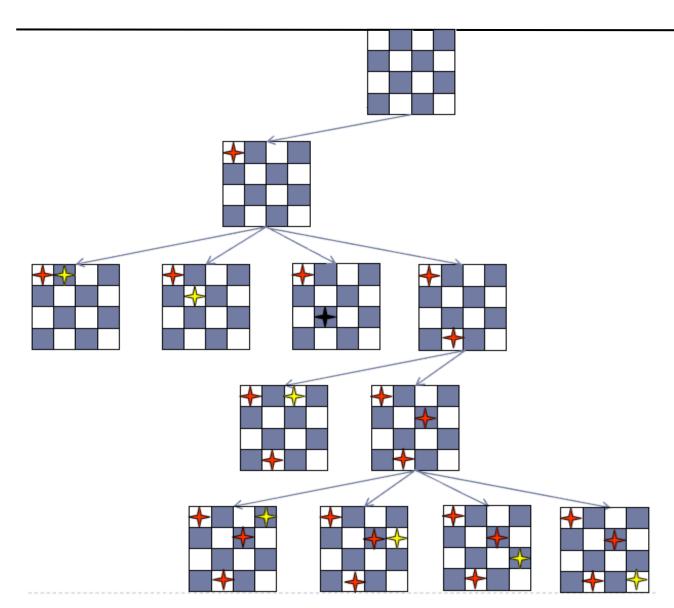

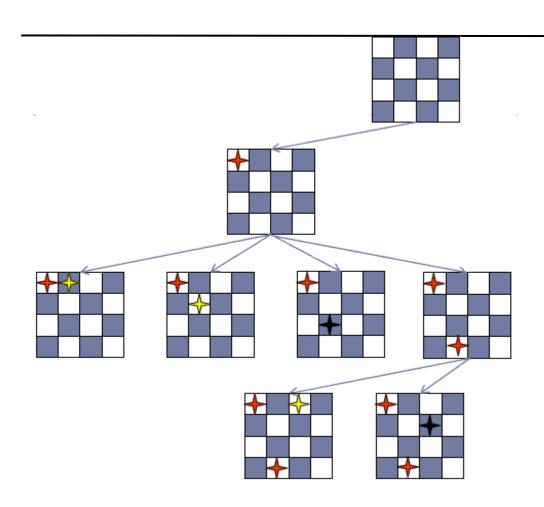

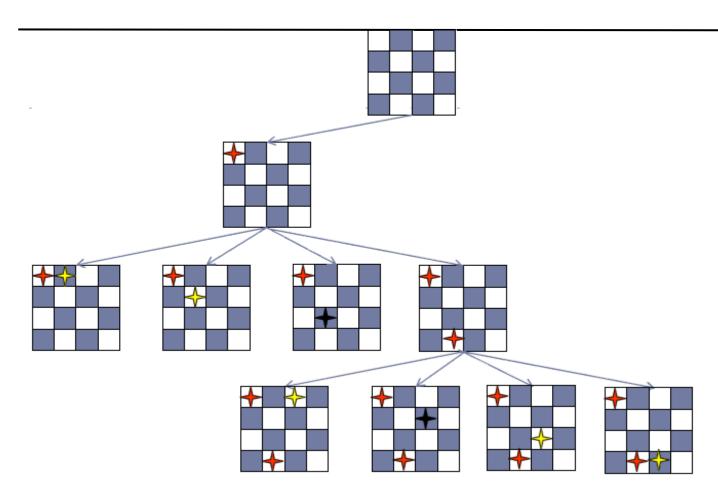

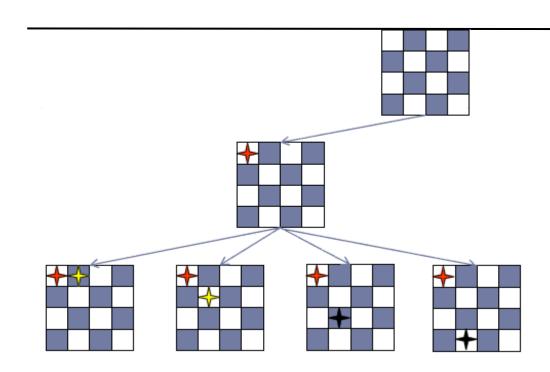

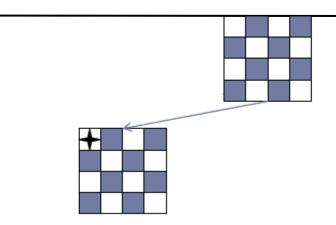

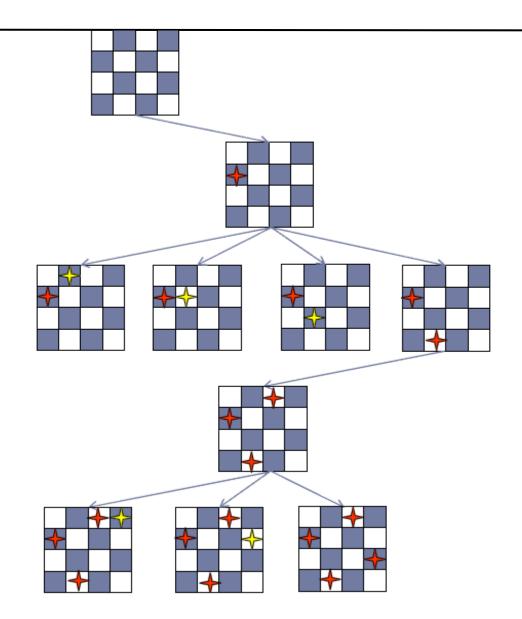

الگوريتم جستجوي عقب گرد

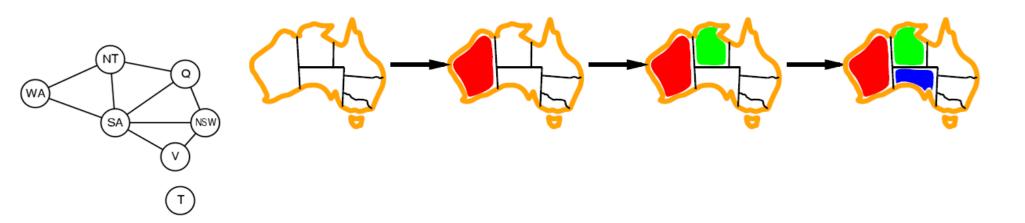
```
function BACKTRACKING-SEARCH(csp) returns a solution, or failure
  return BACKTRACK(\{\}, csp)
function BACKTRACK(assignment, csp) returns a solution, or failure
  if assignment is complete then return assignment
  var \leftarrow Select-Unassigned-Variable(csp)
  for each value in Order-Domain-Values(var, assignment, csp) do
      if value is consistent with assignment then
         add \{var = value\} to assignment
         inferences \leftarrow \overline{\text{INFERENCE}(csp, var, value)}
         if inferences \neq failure then
            add inferences to assignment
            result \leftarrow BACKTRACK(assignment, csp)
            if result \neq failure then
              return result
      remove \{var = value\} and inferences from assignment
  return failure
```

بهبود کارایی جستجوی عقبگرد

- جستجوی عقب گرد یک الگوریتم ناآگاهانه است و برای مسائل بزرگ کارآمد نیست.
- با پاسخ به سوالات زیر می توان به توابع هیوریستیک همه منظوره ای دست یافت که به جستجوی عقب گرد کمک می کنند.
 - ۱- در مرحلهی بعد کدام متغیر باید مقداردهی شود؟ (SELECT-UNASSIGNED-VARIABLE)
 - ۲− مقادیر متغیر انتخابی باید به چه ترتیبی امتحان شوند؟ (ORDER-DOMAIN-VALUES)
 - ۳- چه استنتاجهایی باید در هر گام در جستجو انجام شود؟ (INFERENCE)
 - ۴- آیا می توان شکستهای حتمی را زودتر تشخیص داد؟
- فرض کنید در عقبگرد در مسأله Λ وزیر، β وزیر اول به گونهای قرار گرفتهاند که قرار دادن هشتمین وزیر را غیر ممکن می سازند. عقبگرد تمام مکانهای ممکن برای وزیر هفتم را چک می کند، اگرچه مسأله غیر قابل حل است.

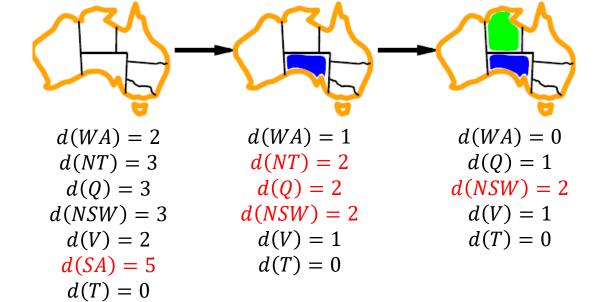
هیوریستیک MRV "متغیر با کمترین مقدار باقی مانده"

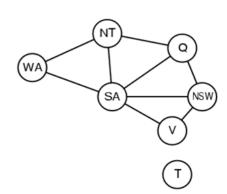
- هیوریستیک (Minimum Remaining Value) انتخاب متغیری با کم ترین تعداد مقادیر مجاز
 - نامهای دیگر: "متغیر با بیشترین محدودیت" یا "اول شکست"
- هرس درخت جستجو: متغیری که بیشترین احتمال شکست در مسیر را دارد اول برمی گزیند و بدین وسیله درخت جستجو هرس می شود.
- کشف سریع شکست: اگر در جریان کار متغیر x بدون مقدار مجاز باقی ماند MRV متغیر x را برمی گزیند و فورا شکست در جستجو تشخیص داده خواهد شد.

هیوریستیک درجه (degree)

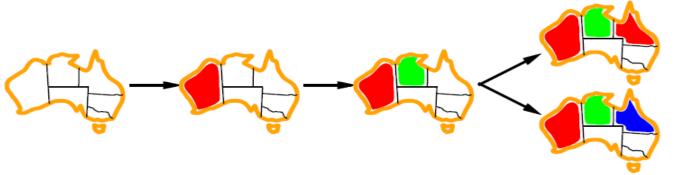
- اولین ناحیه برای رنگ آمیزی نقشه کدام باشد بهتر است؟ آیا هیوریستیک MRV در انتخاب آن به ما کمک می کند؟
- هیوریستیک درجه: انتخاب متغیری که در تعداد بیشتری از محدودیتهای متغیرهای بدون انتساب نقش دارد
 - کاربرد: گرهگشایی برای MRV زمانی که تعداد مقادیر مجاز برای چندین متغیر یکسان باشد
 - منجر به کاهش ضریب انشعاب در متغیرهای بعدی میشود.

هیوریستیک LCV "مقدار با حداقل محدودیت"

- هیوریستیک (LCV (Least Constraining Value): مقداری را انتخاب می کند که کم ترین محدودیت را روی مقادیر معتبر متغیرهای بدون انتساب ایجاد کند.
- این هیوریستیک سعی میکند بیشترین قابلیت انعطاف را برای انتسابهای بعدی متغیرها فراهم آورد. به این ترتیب امکان رسیدن به یک انتساب نامعتبر را کم میکند و درنتیجه احتمال عقب گرد کردن را کمتر میکند و درنتیجه سریعتر به جواب میرسیم.
 - مناسب برای زمانی که فقط به دنبال یک راهحل هستیم نه تمام راهحلها

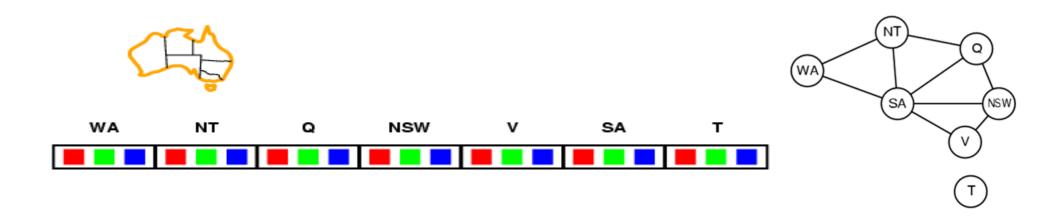
Allows 1 value for SA

Allows 0 values for SA

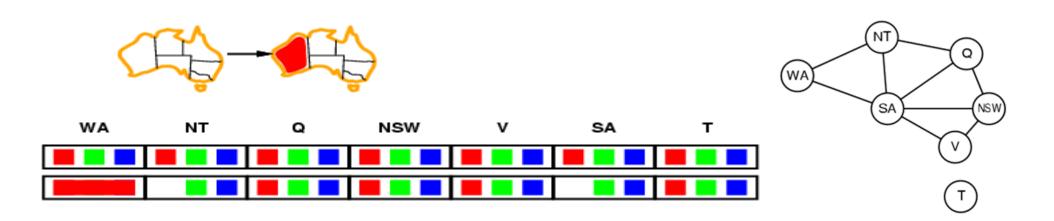
جایگاه استنتاج (inference) در مسائل CSP

- استنتاج بهعنوان یک مرحله ی پیش پردازش
 - الگوريتم سازگاري يال AC-3
- حذف مقادیر از دامنههای تمام متغیرها تا آنجا که تمام زوج متغیرها سازگار کمان شوند.
 - استنتاج در خلال جستجو
 - وارسى روبه جلو (Forward checking)
- هنگام انتخاب یک مقدار برای یک متغیر، کاهشهای جدید دامنه بر روی متغیرهای بدون انتساب همسایه را استنتاج می کند.
 - حفظ سازگاری یال (Maintaining Arc Consistency-MAC) انتشار محدودیت
 - وارسی روبه جلو + انتشار محدودیتها به طور بازگشتی هنگامی که تغییرات بر روی دامنه ها بوجود می آید.

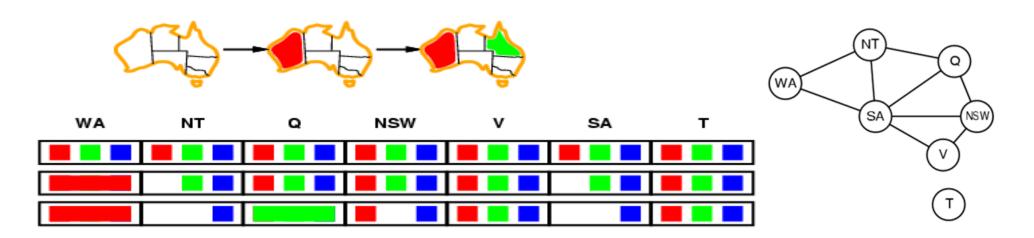
- هرگاه یک مقدار به متغیر X انتساب داده شد وارسی پیشرو سازگاری یال را بر روی آن اجرا می کند.
- برای هر متغیر انتسابنیافته ی Y که توسط یک محدودیت با X در ارتباط است، هر مقدار ناسازگار با مقدار انتخاب شده برای X را از دامنه ی Y حذف می کند.
 - اگر برای یک متغیر هیچ مقدار مجازی باقی نماند، جستجو پایان می یابد.

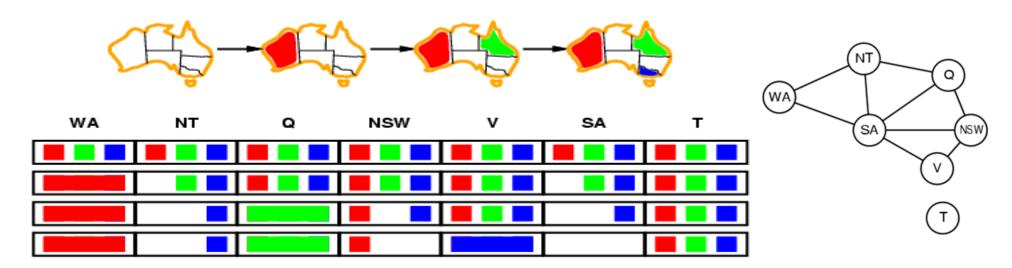
- هرگاه یک مقدار به متغیر X انتساب داده شد وارسی پیشرو سازگاری یال را بر روی آن اجرا می کند.
- برای هر متغیر انتسابنیافته ی Y که توسط یک محدودیت با X در ارتباط است، هر مقدار ناسازگار با مقدار انتخاب شده برای X را از دامنه ی Y حذف می کند.
 - اگر برای یک متغیر هیچ مقدار مجازی باقی نماند، جستجو پایان می یابد.

- هرگاه یک مقدار به متغیر X انتساب داده شد وارسی پیشرو سازگاری یال را بر روی آن اجرا می کند.
- برای هر متغیر انتسابنیافته ی Y که توسط یک محدودیت با X در ارتباط است، هر مقدار ناسازگار با مقدار انتخاب شده برای X را از دامنه ی Y حذف می کند.
 - اگر برای یک متغیر هیچ مقدار مجازی باقی نماند، جستجو پایان می یابد.

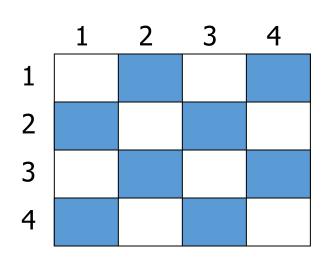

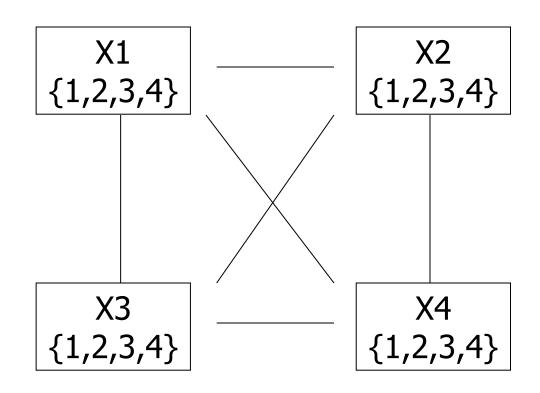
- هرگاه یک مقدار به متغیر X انتساب داده شد وارسی پیشرو سازگاری یال را بر روی آن اجرا می کند.
- برای هر متغیر انتسابنیافته ی Y که توسط یک محدودیت با X در ارتباط است، هر مقدار ناسازگار با مقدار انتخاب شده برای X را از دامنه ی Y حذف می کند.
 - اگر برای یک متغیر هیچ مقدار مجازی باقی نماند، جستجو پایان می یابد.

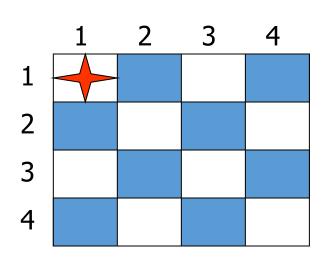

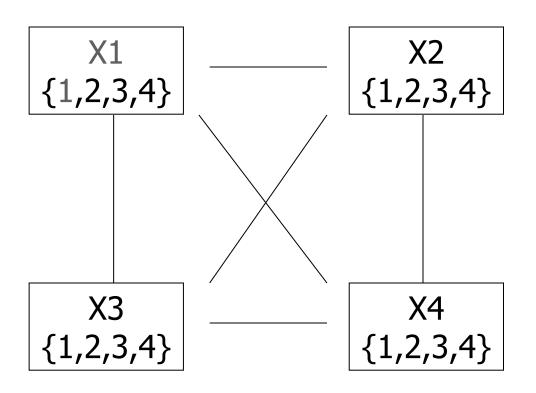
وارسى روبهجلو ...

- وارسی روبه جلو راجع به انتخاب متغیر بعدی برای مقداردهی یا انتخاب مقدار برای متغیر نظری نظری نمیدهد، فقط می تواند وقوع تضاد در آینده را تشخیص دهد.
- در واقع بعد از هر مقداردهی به یک متغیر، وارسی روبه جلو را انجام میدهیم تا بررسی کنیم مقداردهی اخیر منجر به بن بست در آینده می شود یا خیر.
 - برای بسیاری مسائل ترکیب MRV و وارسی روبه جلو کارآمدتر خواهد بود.
 - وارسی روبه جلو یک راه کارآمد برای محاسبه افزایشی اطلاعاتی است که MRV نیاز دارد.

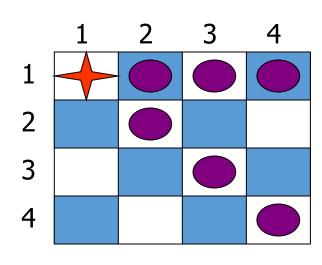

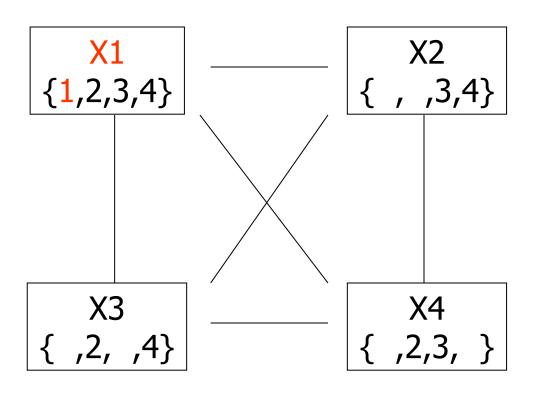

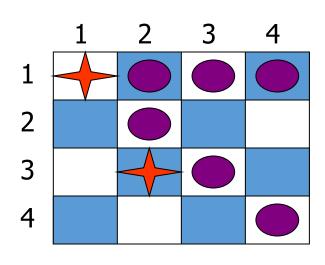

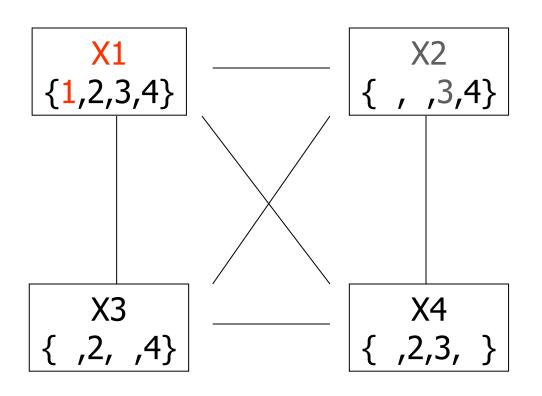

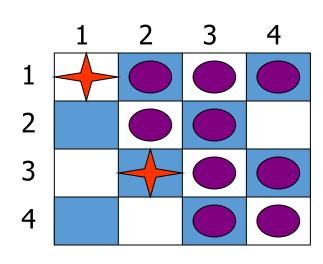
(FC+MRV) وزير

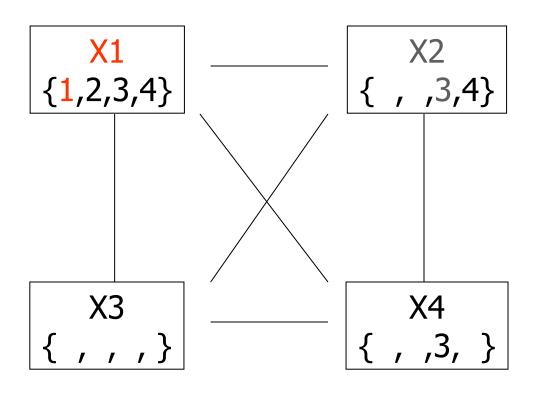

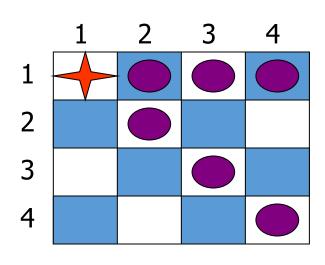

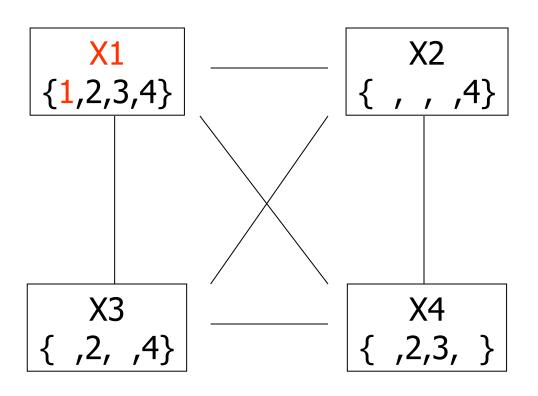

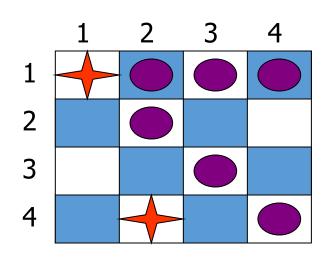

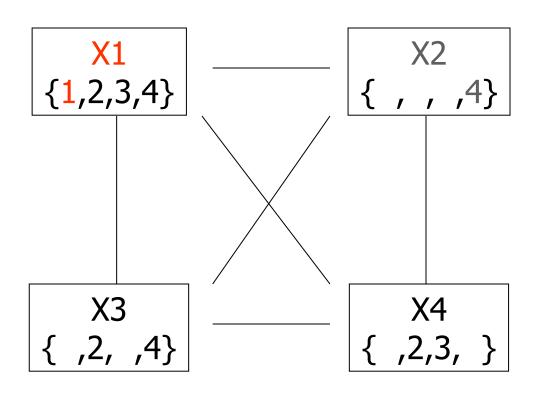

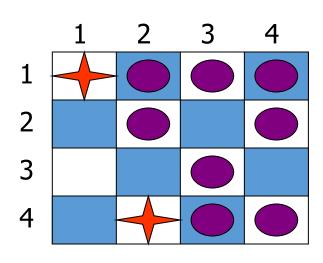

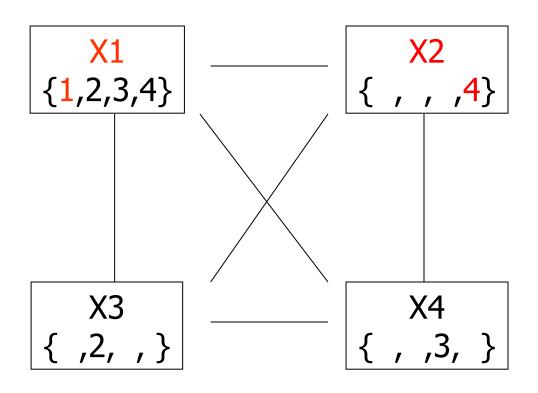
مسئله ۴ وزير (FC+MRV)

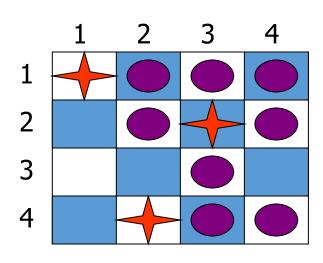

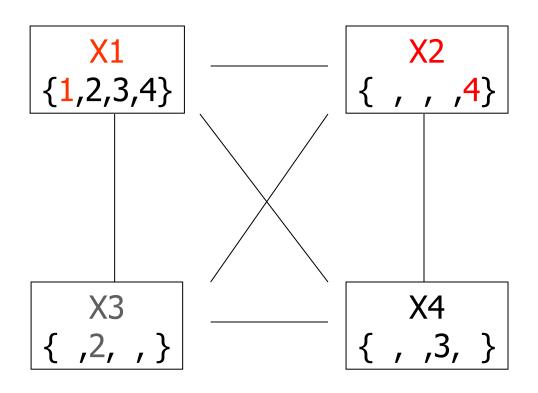
(FC+MRV) وزير

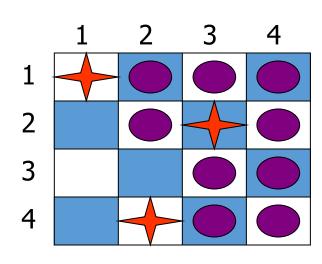

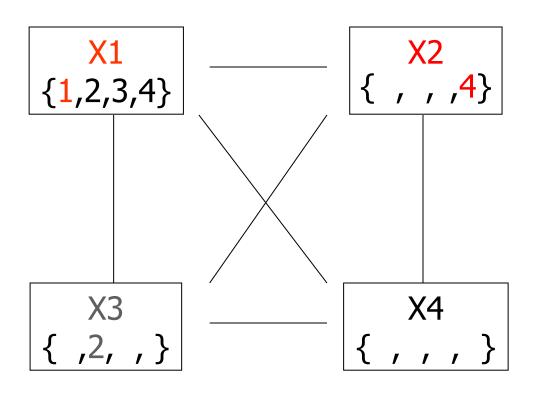
(FC+MRV) وزير

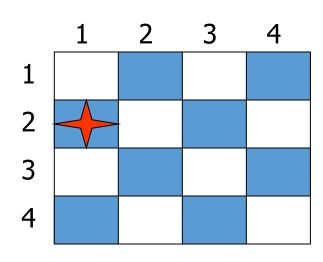

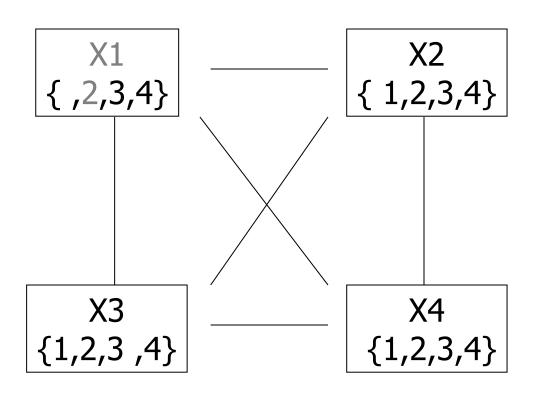
مسئله ۴ وزير (FC+MRV)

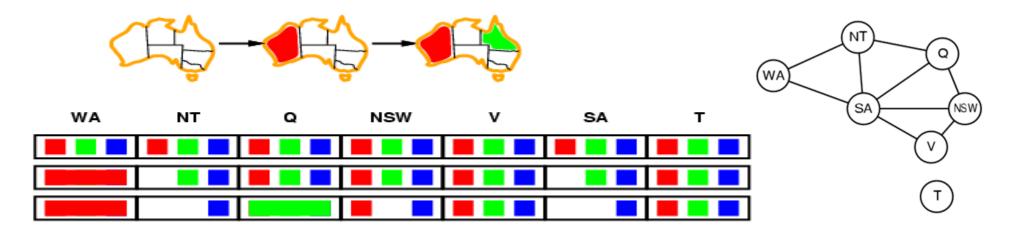
مسئله ۴ وزير (FC+MRV)

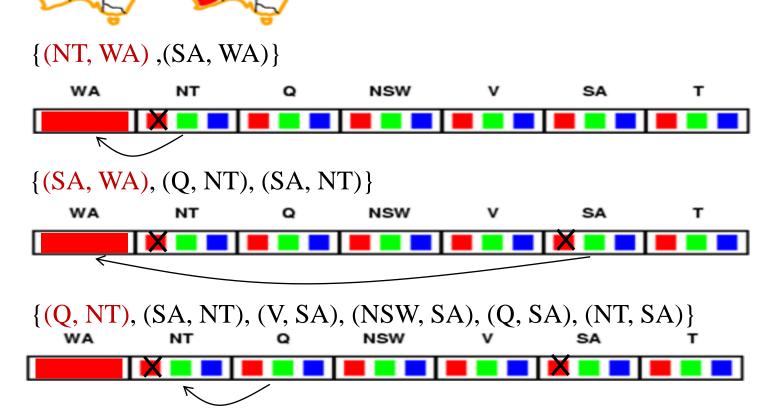
نیاز به انتشار محدودیت بیشتر

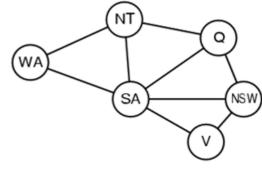
- وارسی رو به جلو محدودیت ها را از متغیرهای انتسابیافته به متغیرهای انتسابنیافته منتشر می کند، اما تمام شکست ها را نمی تواند در زودترین زمان ممکن تشخیص دهد.
 - در مثال زیر NT و SA هر دو نمی توانند آبی باشند!
 - وارسی روبه جلو به اندازه کافی به جلو نگاه نمی کند و متغیرهای دیگر را سازگار کمان نمی کند.

حفظ سازگاری یال (MAC)

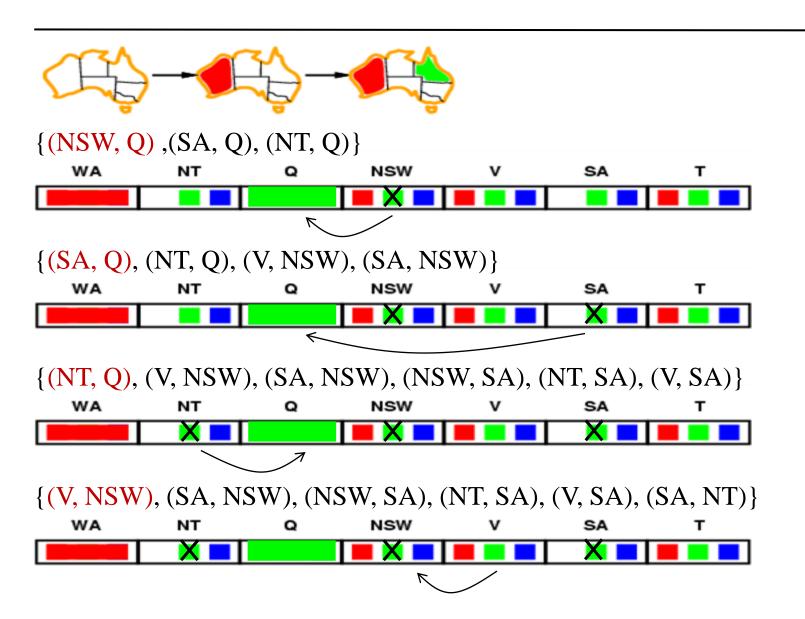
• پس از آن که یک مقدار به متغیر X_i نسبت داده شد، AC-3 فراخوانی می شود؛ اما ورودی به جای یک صف از همه ی یال ها در CSP، یال های (X_j, X_i) برای همه ی یال ها در X_i هستند. X_i همتند.

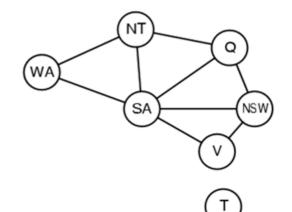

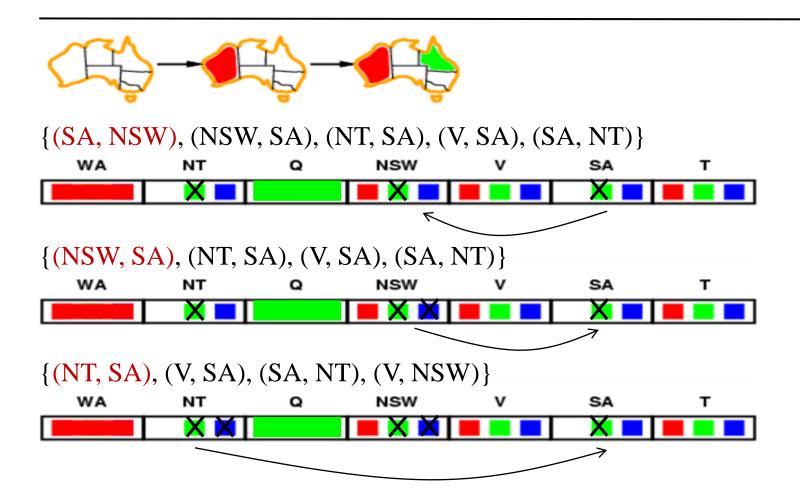

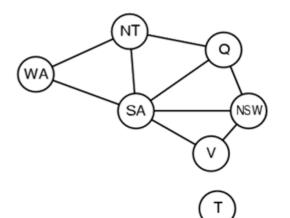
حفظ سازگاری یال (MAC)

حفظ سازگاری یال (MAC)

در حل مسئله ارضای محدودیت زیر (مسئله چهار وزیر)، وزیر شماره یک در خانه شماره Υ قرار داده شده و خانههایی که با علامت Υ مشخص شدهاند، توسط الگوریتم Forward checking حذف شده است. در این مرحله میخواهیم الگوریتم Υ مسئله اعمال مقدار و از دامنه کدام وزیر زودتر از سایر مقادیر حذف می شود (Υ می یعنی مقدار و از دامنه کدام وزیر زودتر از سایر مقادیر حذف می شود (Υ مهندسی کامپیوتر دولتی Υ و داد دامنه Υ حذف می شود.

	1	2	3	4
Q_1		√		
Q_2	×	×	×	
Q_3		×		×
Q_4		×		

$$(Q_3,1)$$
 يا $(Q_3,3)$ (۱

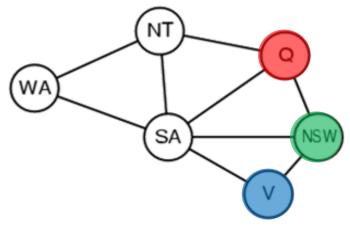
$$(\mathbf{Q}_4$$
,1) يا $(\mathbf{Q}_3$,3) (۲

$$(Q_4,1)$$
 یا $(Q_4,4)$ (۳

$$(Q_3,3)$$
 يا $(Q_4,4)$ (۴

عقب گرد ساده

• در الگوریتم BACKTRACKING-SEARCH هنگامی که یکی از شاخهها با شکست در جستجو مواجه میشود، الگوریتم به متغیر قبلی باز می گردد و مقداری جدید برای آن در نظر می گیرد.

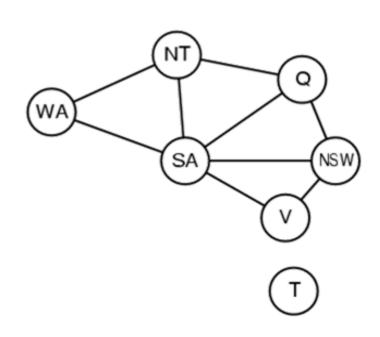
• مثال: فرض کنید ترتیب رنگ ناحیهها بهصورت زیر باشد Q=red, NSW=green, V=blue, T=red و فرض کنید متغیر بعدی برای مقداردهی SA باشد. چه مقداری را می توان برای SA برگزید؟ هیچ مقداری موجود نیست.

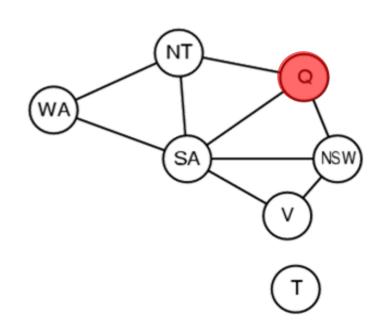
T انجام می شود کدام است T متغیری که به آن برگشت انجام می شود کدام است T آیا انتخاب این متغیر برای برگشت کمکی می کند خیر

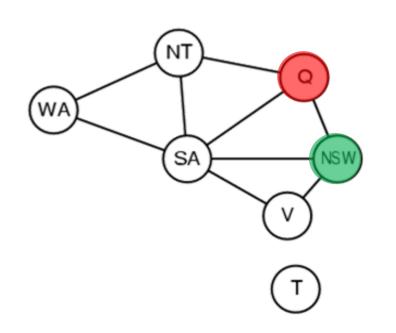
- یک روش پس گرد هوشمندانه تر آن است که تمام مسیر را تا رسیدن به مجموعه ای از متغیرها که باعث شکست شده اند (مجموعه تناقض)، به عقب باز گردیم.
- مجموعه تناقض (Conflict set) برای متغیر x عبارت است از مجموعهای از متغیرهایی که قبلاً مقداردهی شدهاند و به واسطهٔ یک محدودیت با x در ارتباطند.

• روش پرش رو به عقب (Back jumping)

- قبل از مقداردهی به یک متغیر: "مجموعه تناقض" را برای آن متغیر محاسبه و ذخیره کن
- اگر تمام مقادیر متغیر فعلی X با انتسابهای قبلی ناسازگار باشد: مسیر پیموده شده را تا رسیدن به آخرین متغیری که در مجموعهٔ تناقض مقداردهی شده است، به عقب برو و مقدار دیگری از آن متغیر را بررسی کن.

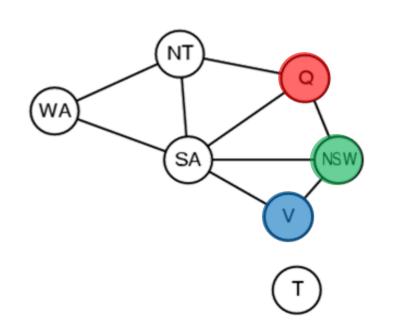

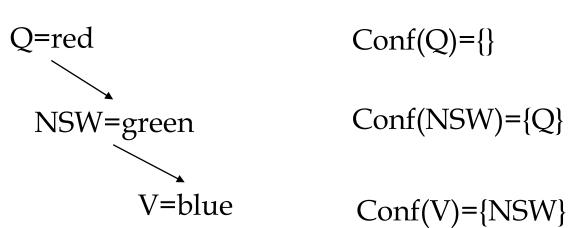

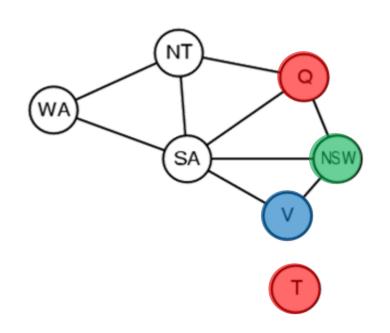

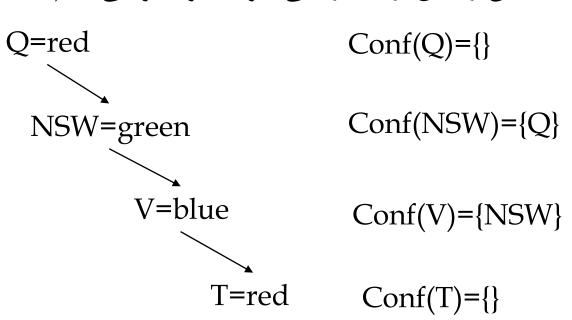
$$Q=red & Conf(Q)={}$$

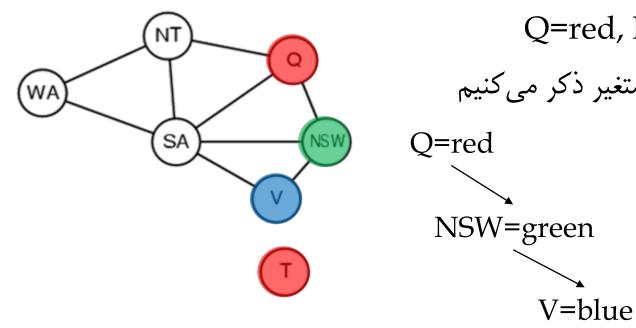
$$NSW=green & Conf(NSW)={}Q{}$$

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را مانند مثال قبل فرض کنید Q=red, NSW=green, V=blue, T=red مجموعه تناقض را قبل از مقداردهی هر متغیر ذکر می کنیم

 $Conf(Q)=\{\}$

 $Conf(NSW) = \{Q\}$

 $Conf(V) = {NSW}$

T=red $Conf(T)={}$

 $SA=? Conf(SA)={Q,NSW,V}$

مقدار سازگاری برای SA وجود ندارد پس به متغیر V برمی گردیم.

- پرش رو به عقب هنگامی رخ میدهد که هر مقدار متعلق به دامنه با انتساب انجام شده دارای تناقض باشد. وارسی رو به جلو این حالت را از قبل تشخیص میدهد و از رسیدن به آن جلوگیری میکند.
- هر شاخهای که به وسیلهٔ پرش رو به عقب هرس می شود، می تواند به وسیله انجام وارسی رو به جلو نیز هرس شود.
- پرش رو به عقب ساده، در جستجوهایی که از روشهای قوی تر بررسی سازگاری نظیر MAC استفاده می کنند زائد است.

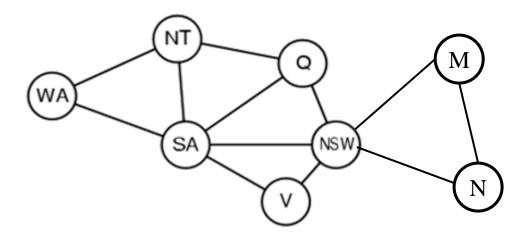
تست ۴

فرض کنید در حل مسئله ارضای محدودیت به کمک روش پرش به عقب برای متغیر kام هیچ مقدار مناسبی باقی نمانده باشد و الگوریتم به متغیر iام عقبگرد کند و مقدار جدیدی برای متغیر iام تعیین شود. مقادیر انتخاب شده برای متغیرهای بعد از i تا k چه خواهد شد؟

(مهندسی کامپیوتر دولتی ۹۳

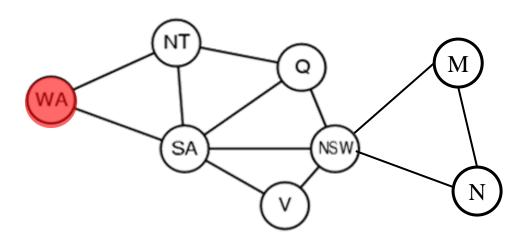
- د) فقط مقدار متغیرهای وابسته به j مجددا تعیین می شوند.
- ک) فقط مقدار متغیرهای وابسته به k مجددا تعیین میشوند.
 - ۳) مقادیر همه متغیرهای بین j و k حفظ می شوند.
- شوند. پین مقادیر همه متغیرهای بین jو k مجددا تعیین می شوند.

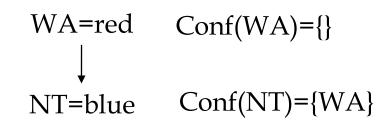

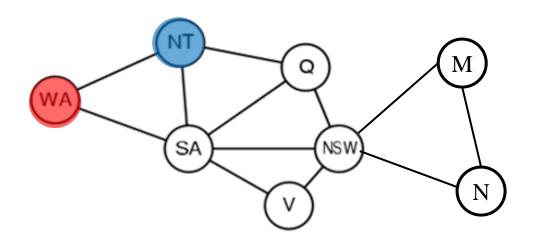

 $WA=red Conf(WA)={}$

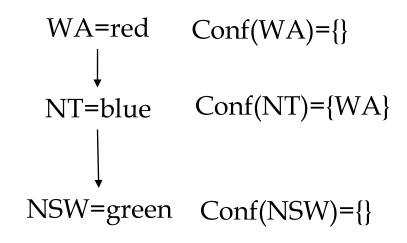

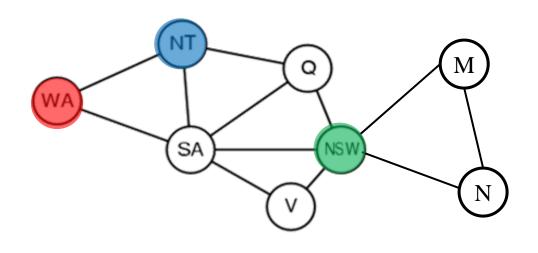

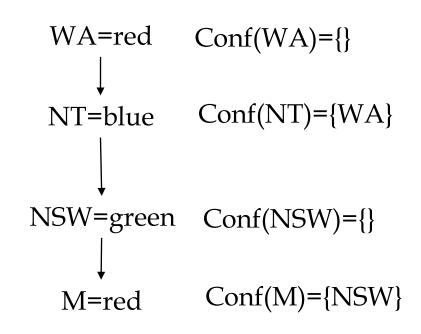

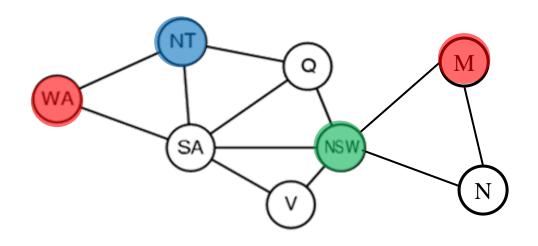

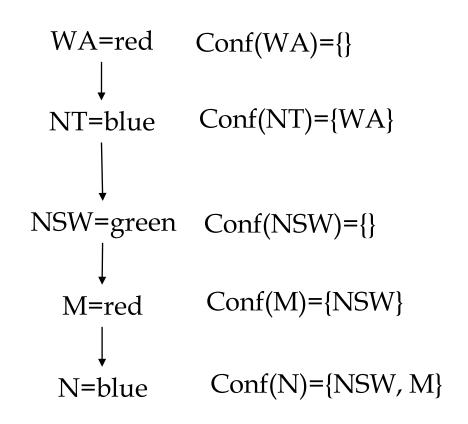

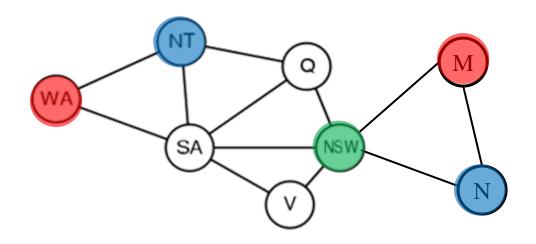

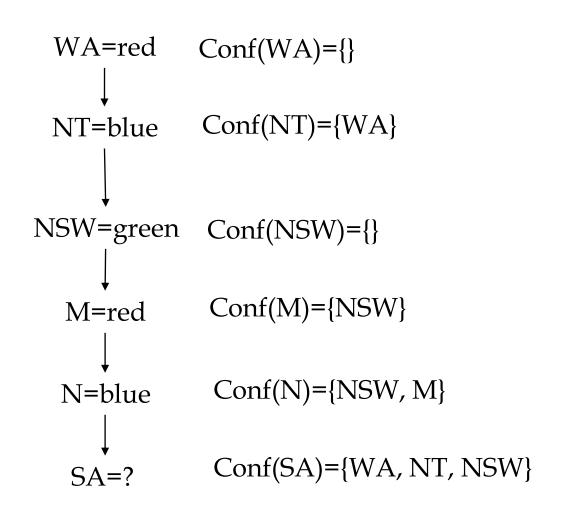

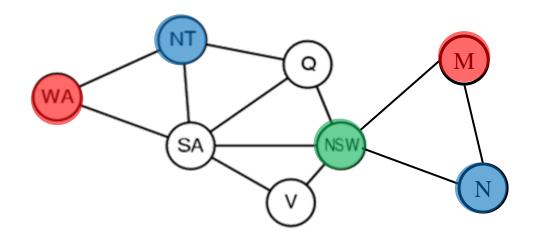

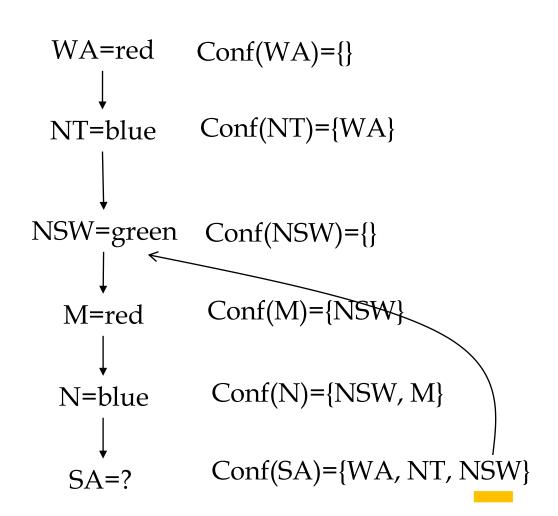

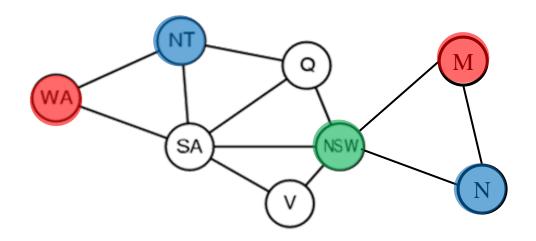

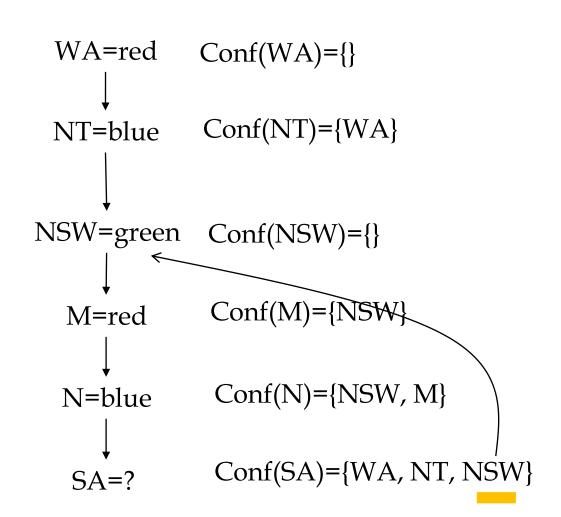

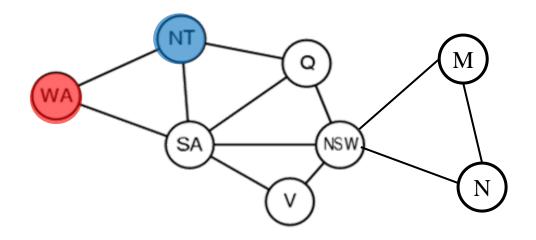

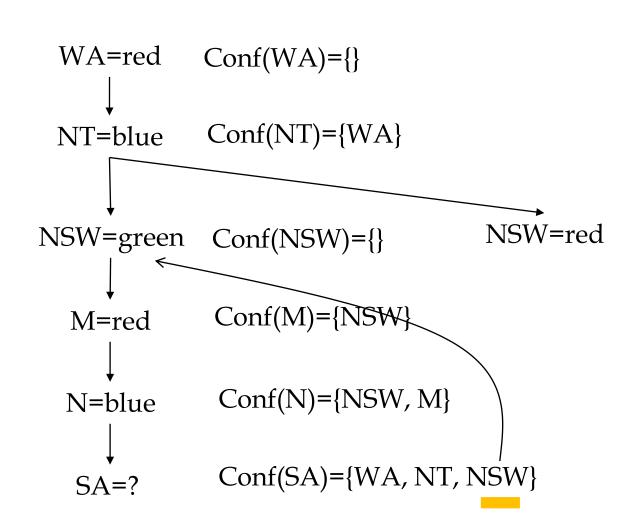

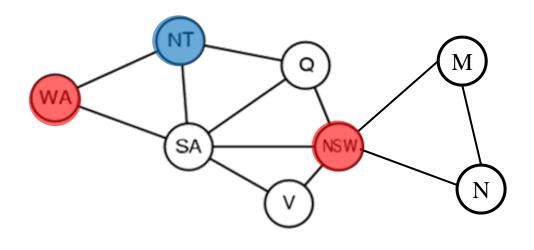

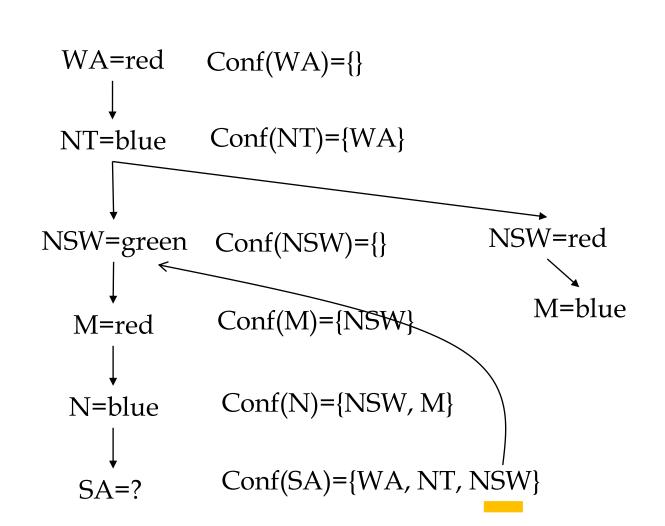

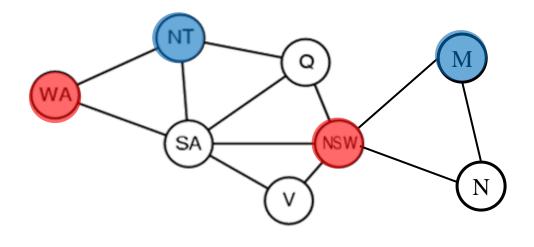

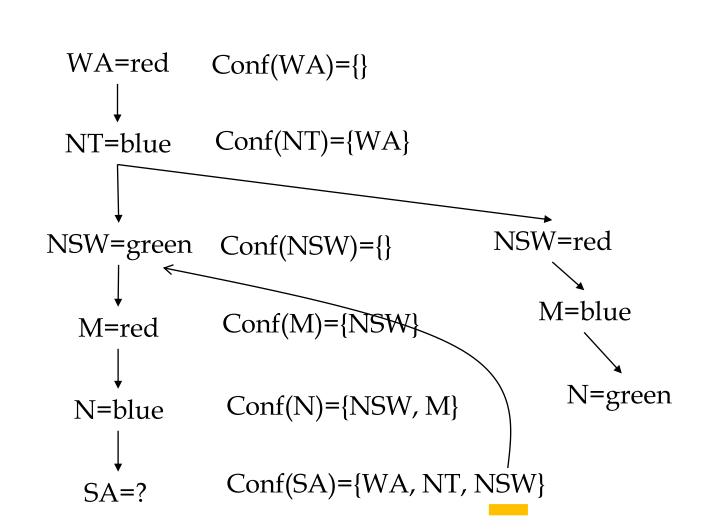

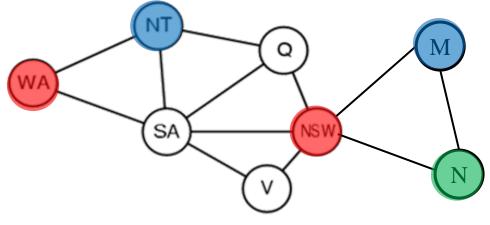

Conf(NSW)={}

 $Conf(M)={NSW}$

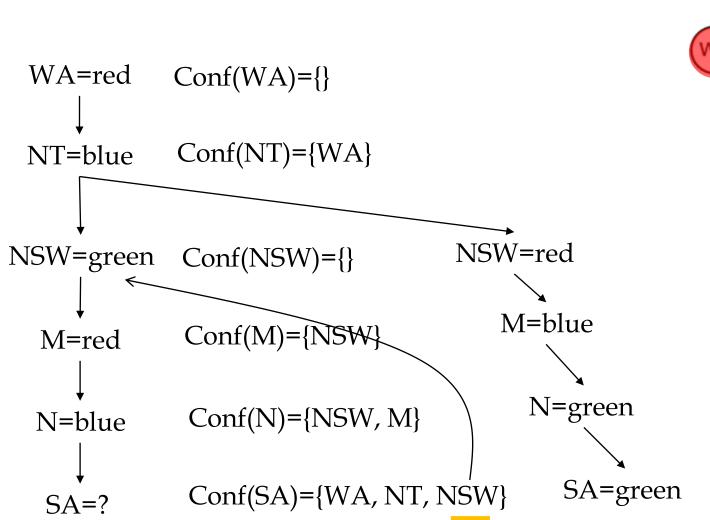

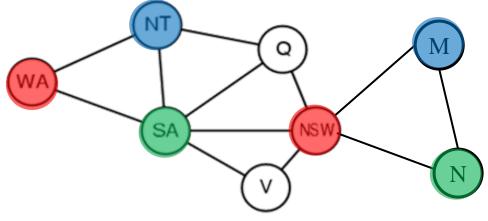
Conf(NSW)={}

 $Conf(M)={NSW}$

 $Conf(N)=\{NSW, M\}$

Conf(NSW)={}

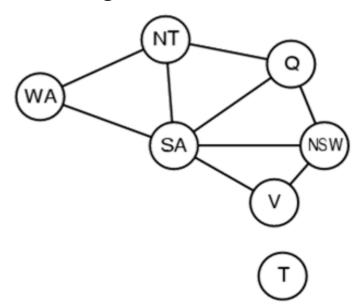
 $Conf(M)={NSW}$

 $Conf(N)=\{NSW, M\}$

 $Conf(SA) = \{WA, NT, NSW\}$

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

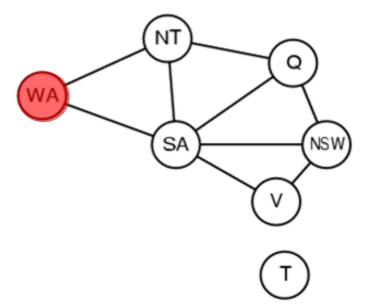
WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

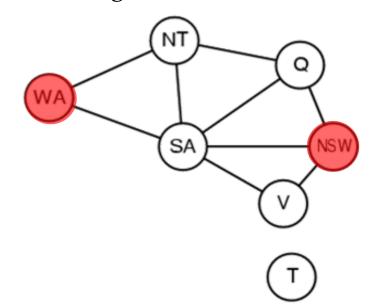
WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

 $WA=red Conf(WA)={}$

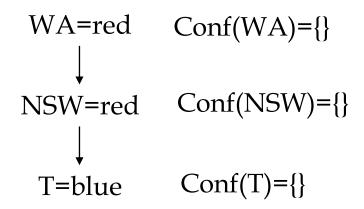

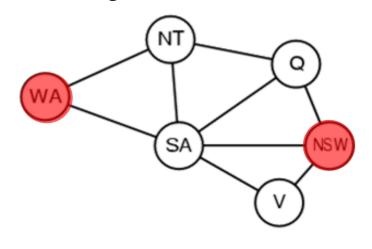
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

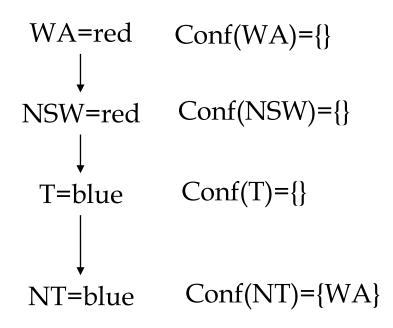

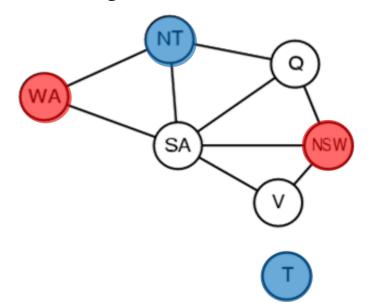
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

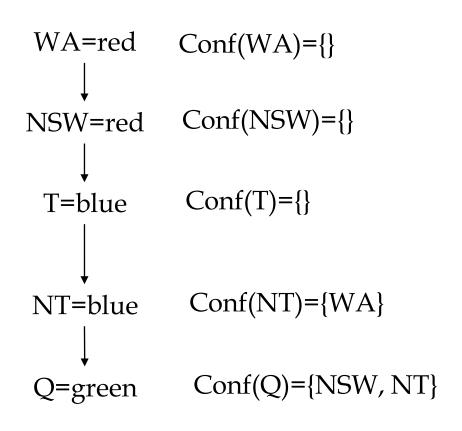

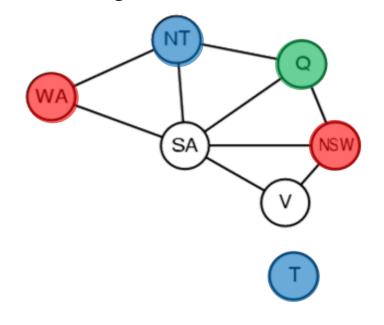
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

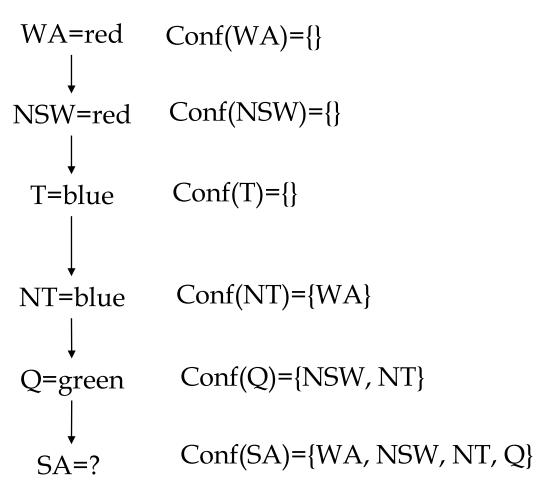

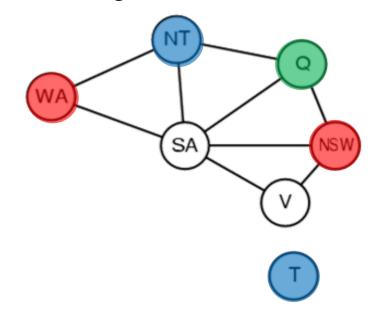
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

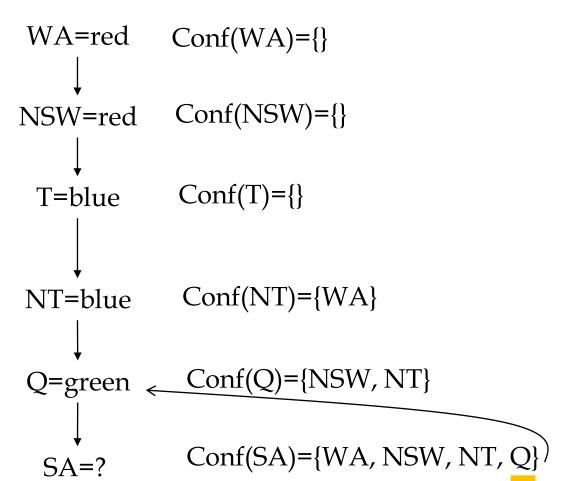

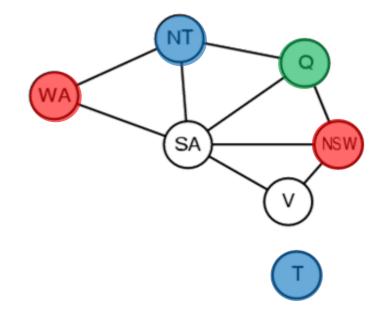
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

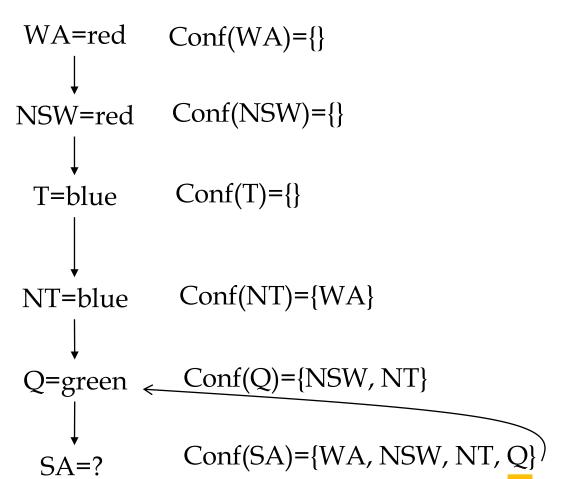

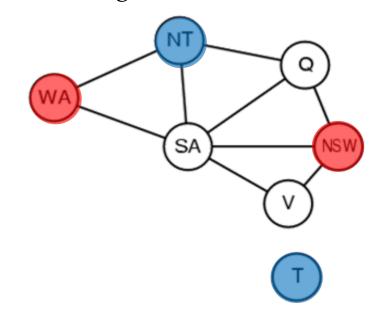
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

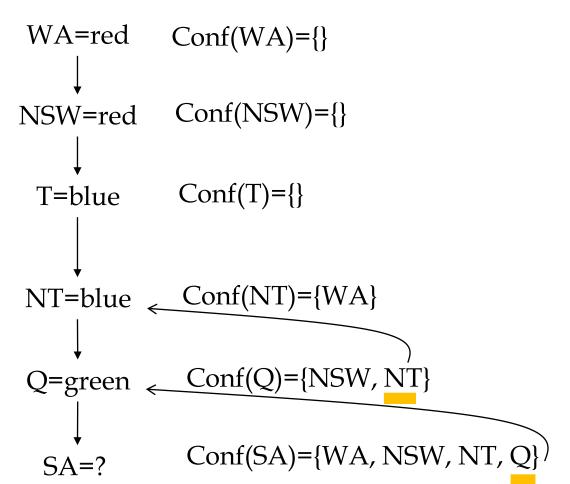

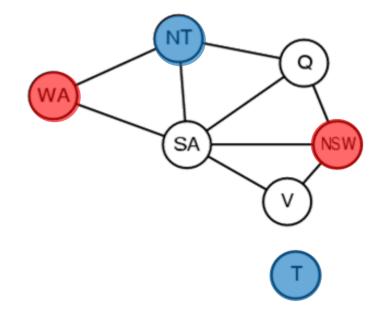
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

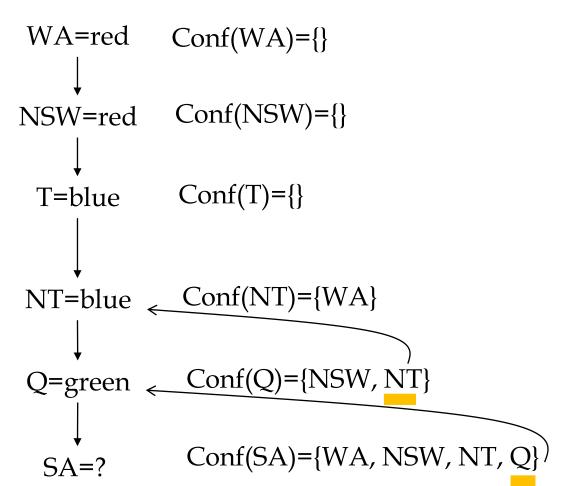

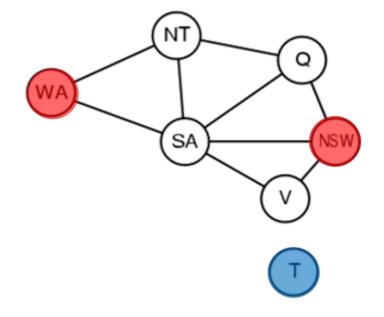
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

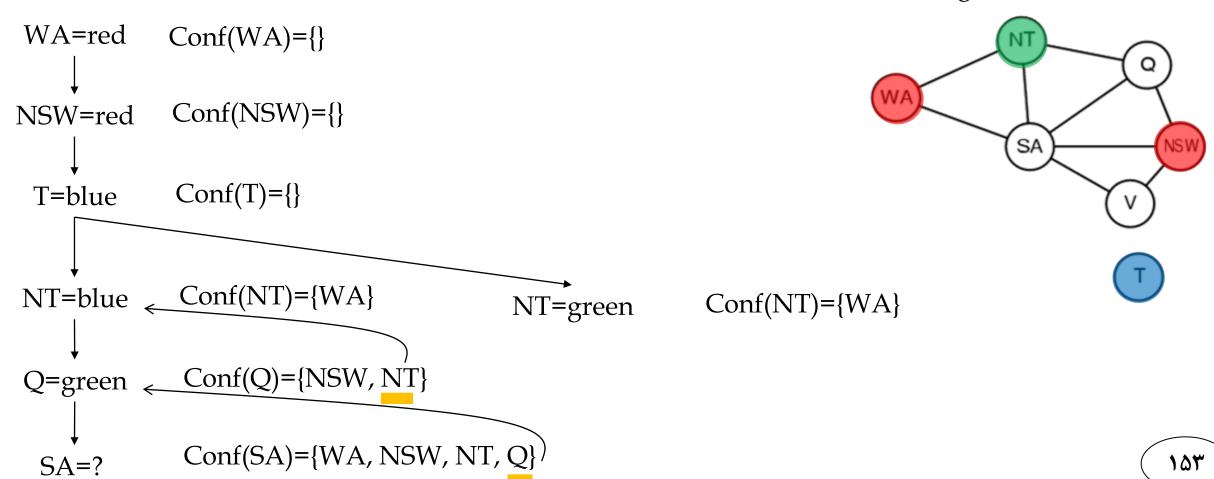

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

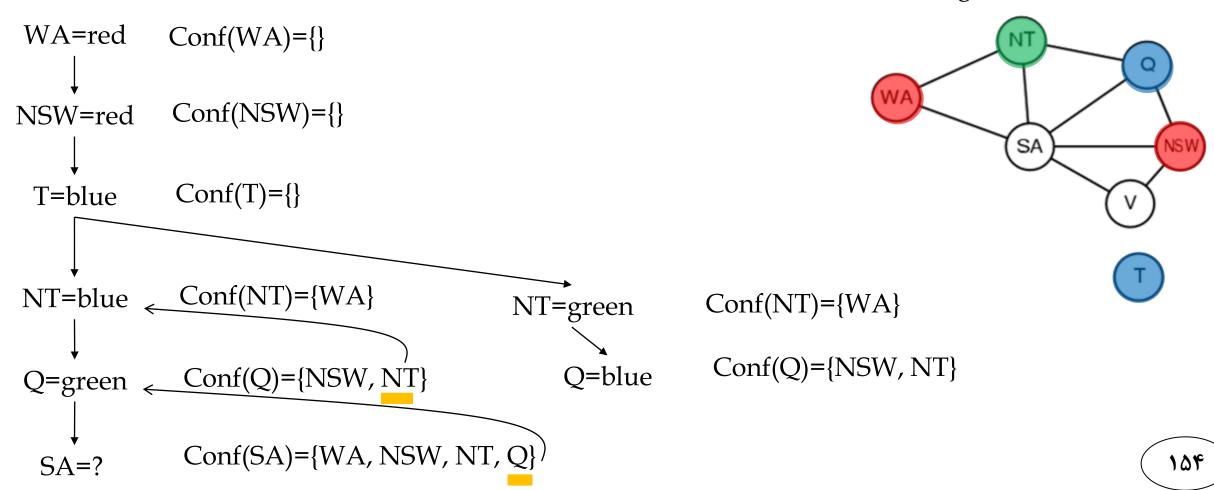

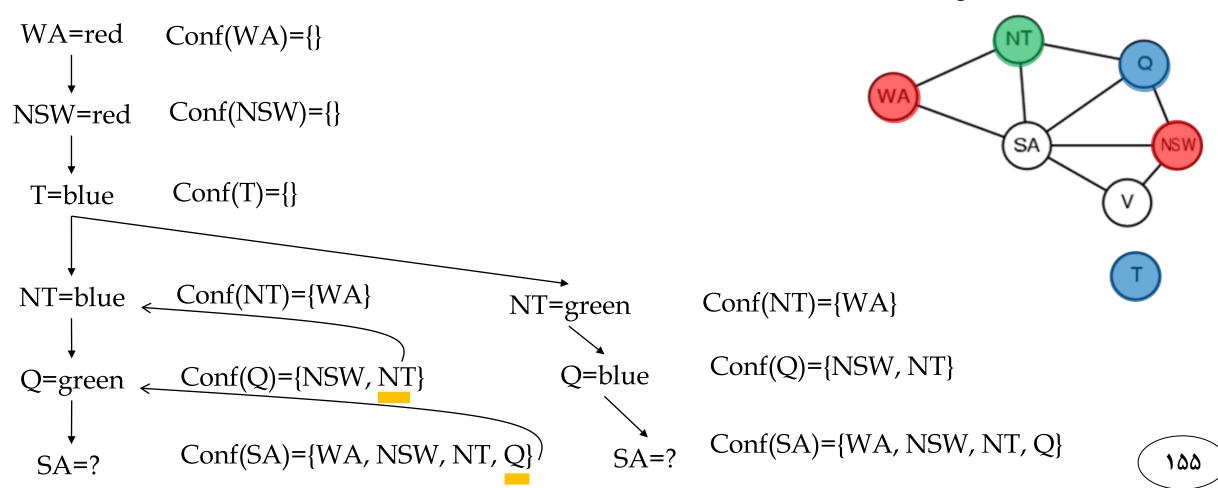
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

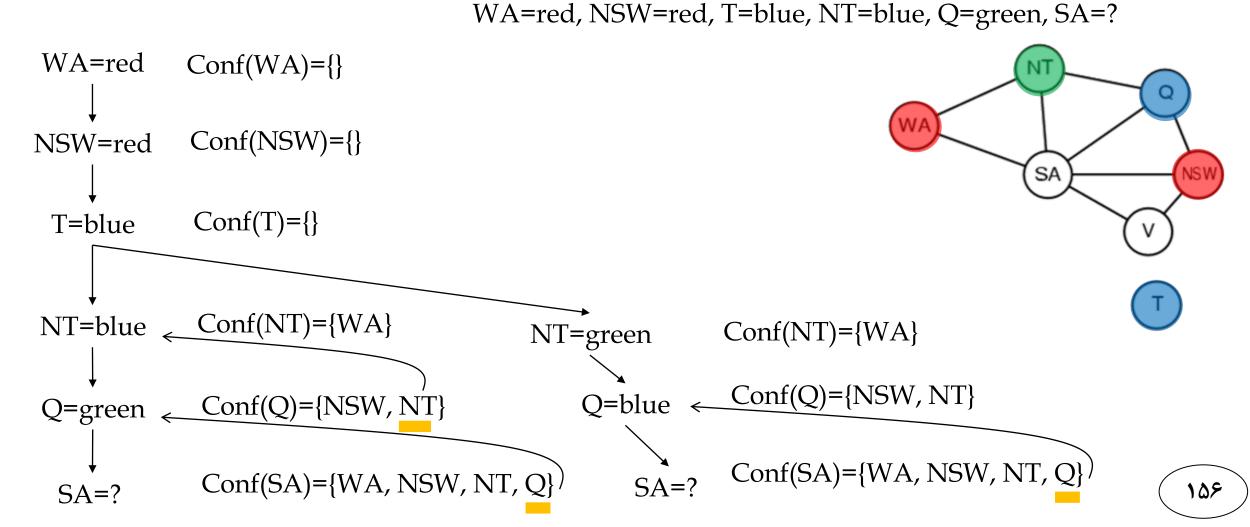
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

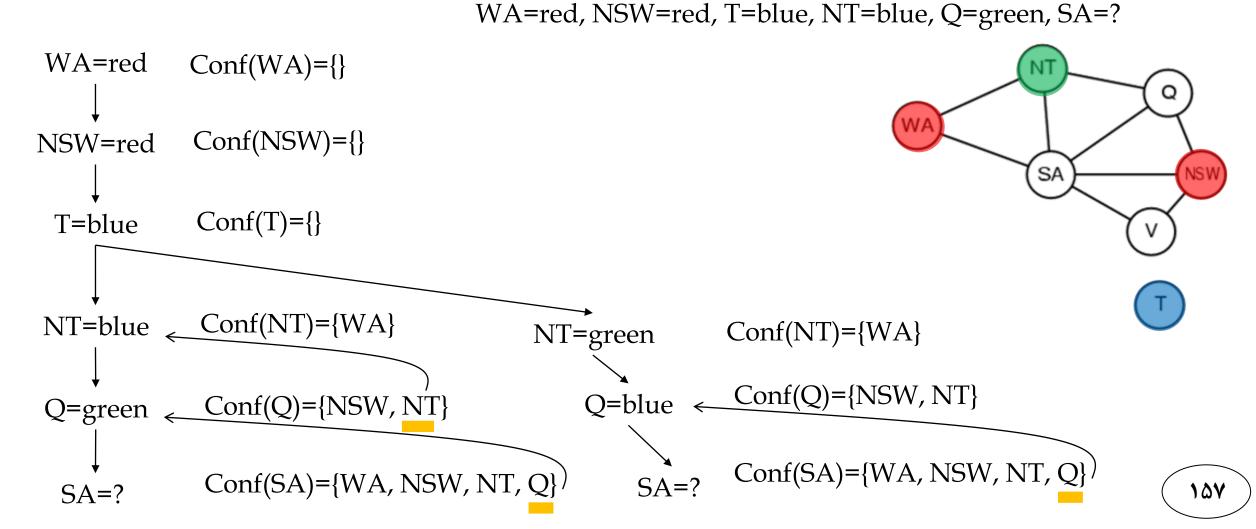
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

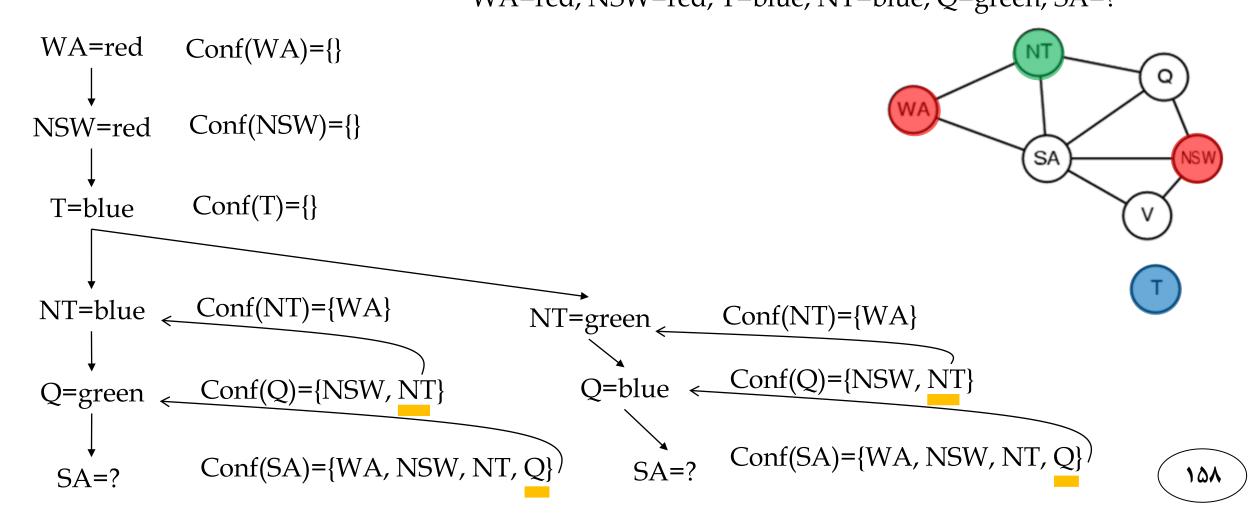
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

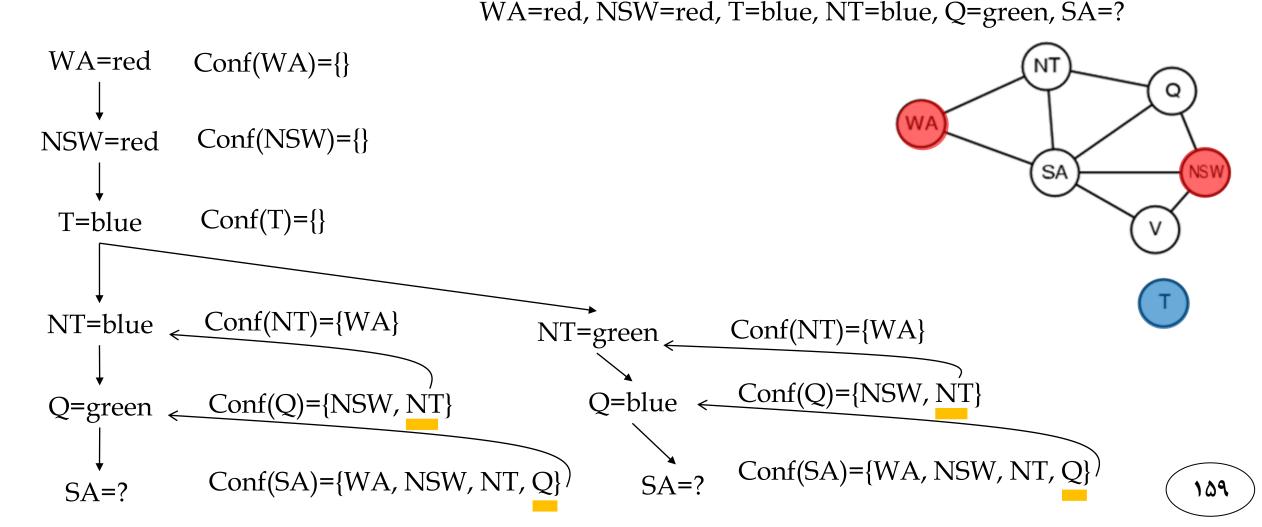
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

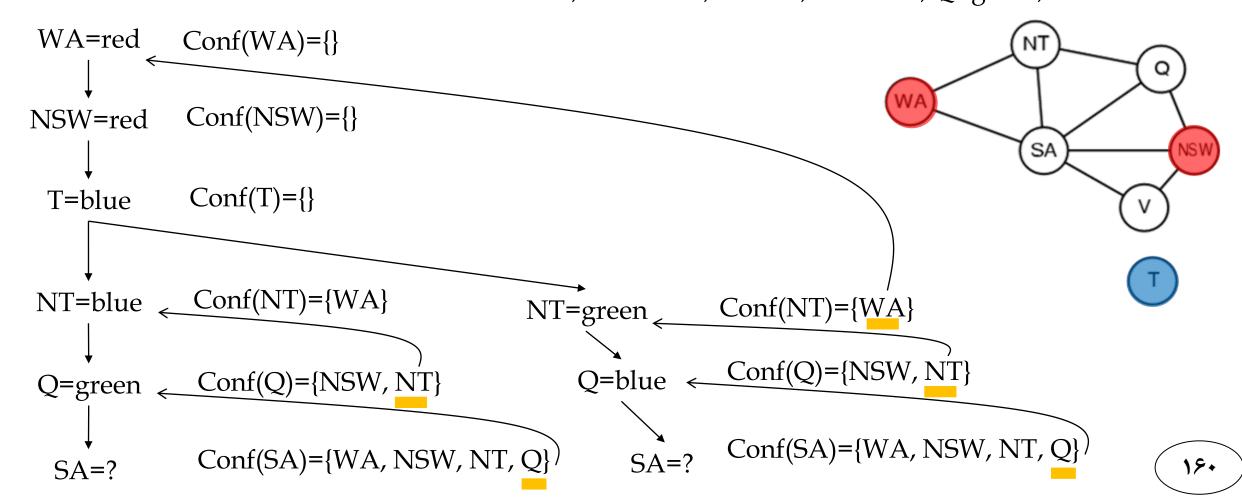
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید • WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید • WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

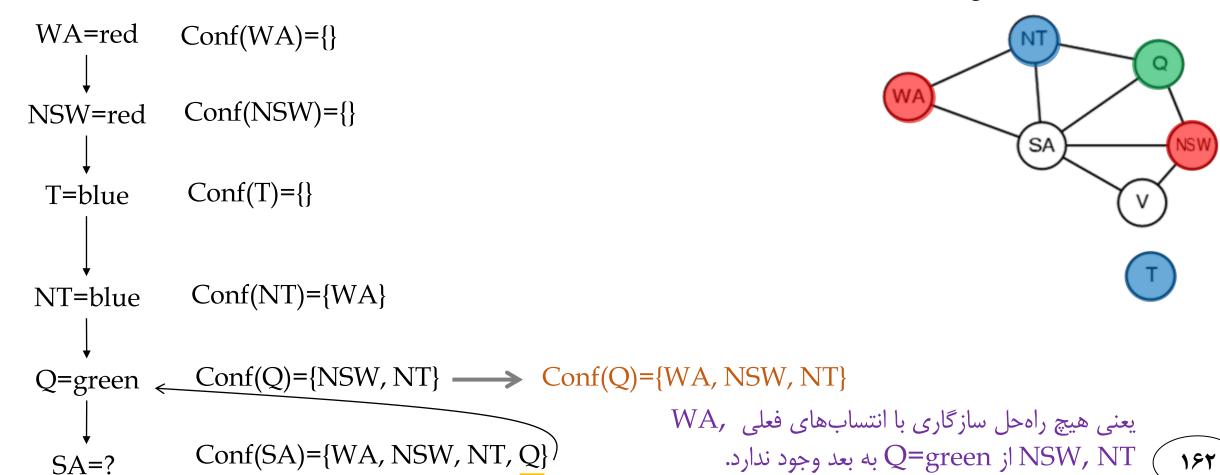
• تعریف دقیق مجموعه برخورد: مجموعه برخورد متغیر X عبارت است از مجموعه متغیرهایی که قبل از X مقدار گرفته اند و باعث می شوند متغیر X به همراه متغیرهای بعدی فاقد راه حل سازگار باشد.

• پرش رو به عقب با هدایت برخورد (Conflict-directed Backjumping)

- در نظر بگیرید که X_i متغیر فعلی و X_i متغیر فعلی و در نظر بگیرید که و ان باشد.
- اگر تمام مقادیر ممکن برای X_i با شکست مواجه شوند، الگوریتم به X_i برخواهد گشت که آخرین متغیر مقدار داده شده و متعلق به مجموعهٔ تناقض X_i میباشد و انتساب زیر را انجام میدهیم:

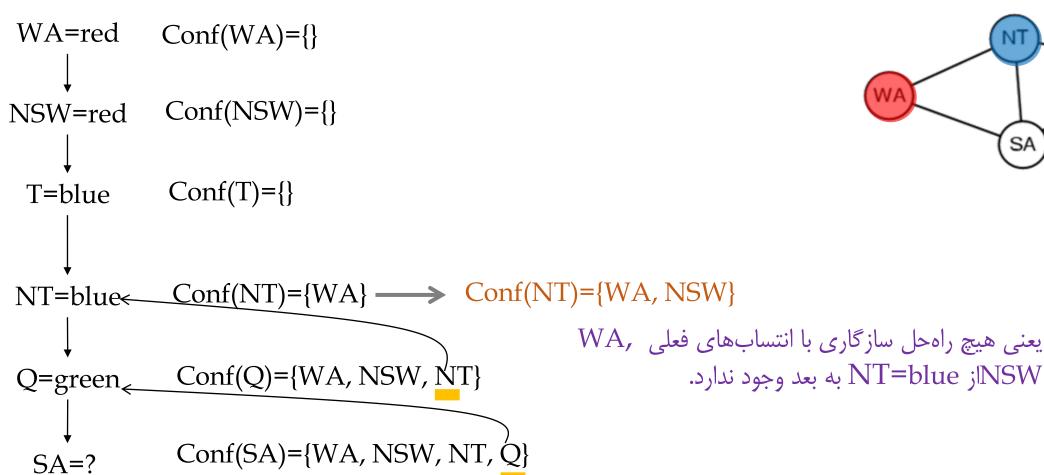
conf
$$(X_i) \leftarrow conf(X_i) \cup conf(X_j) - \{X_i\}$$

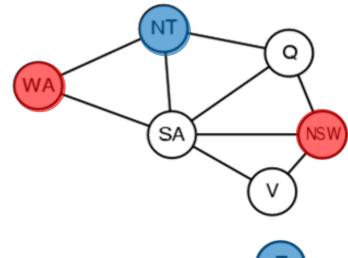
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

• مثال: ترتیب رنگ ناحیه ها را به صورت زیر فرض کنید

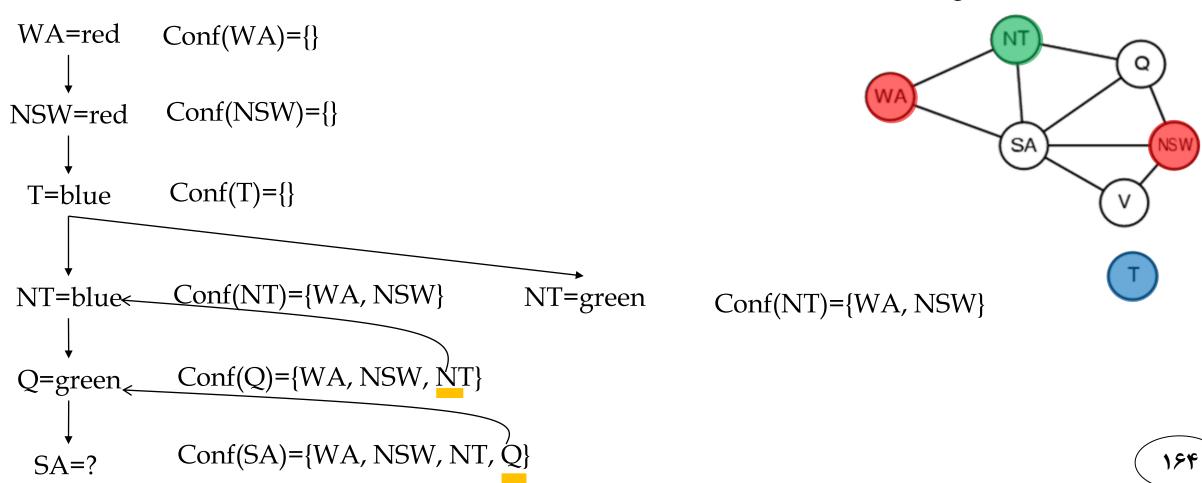
WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=?

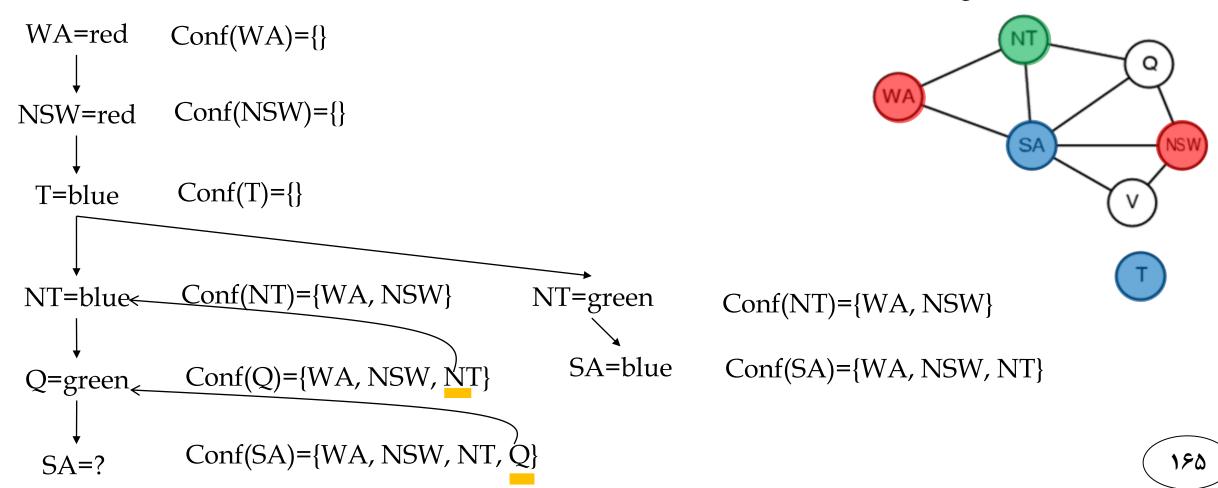

NSWاز NT=blue به بعد وجود ندارد.

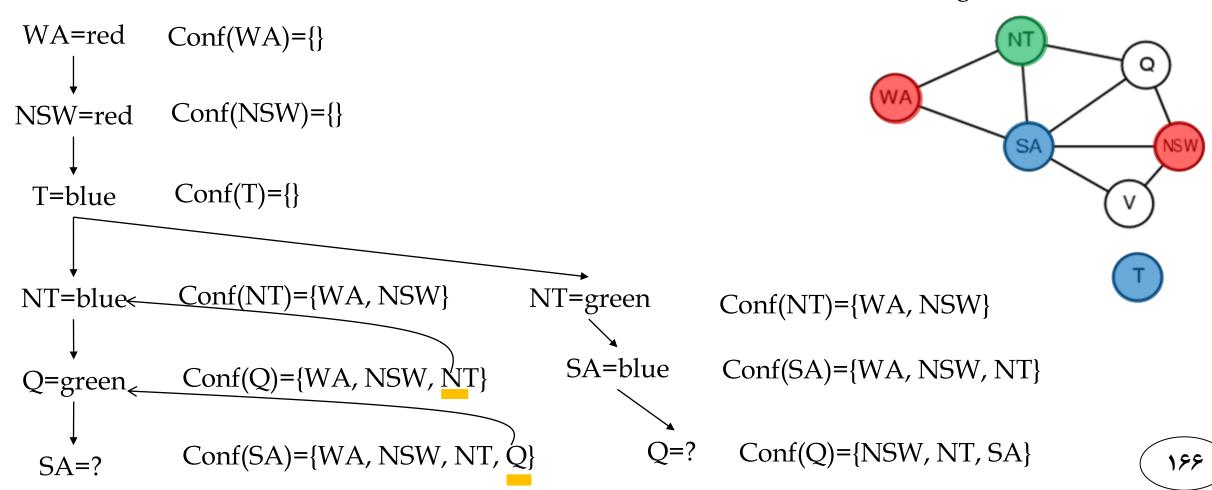
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

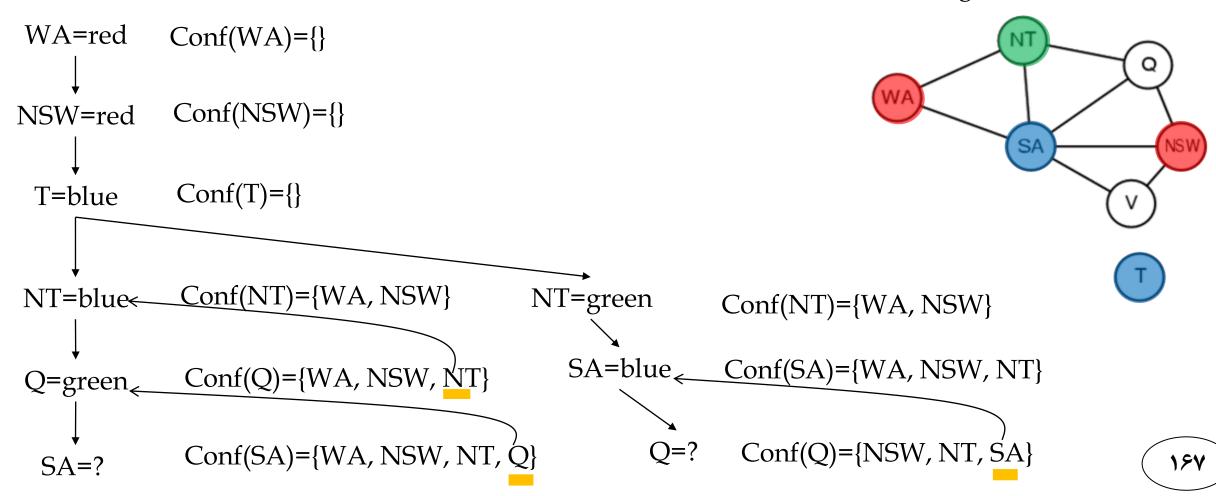
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

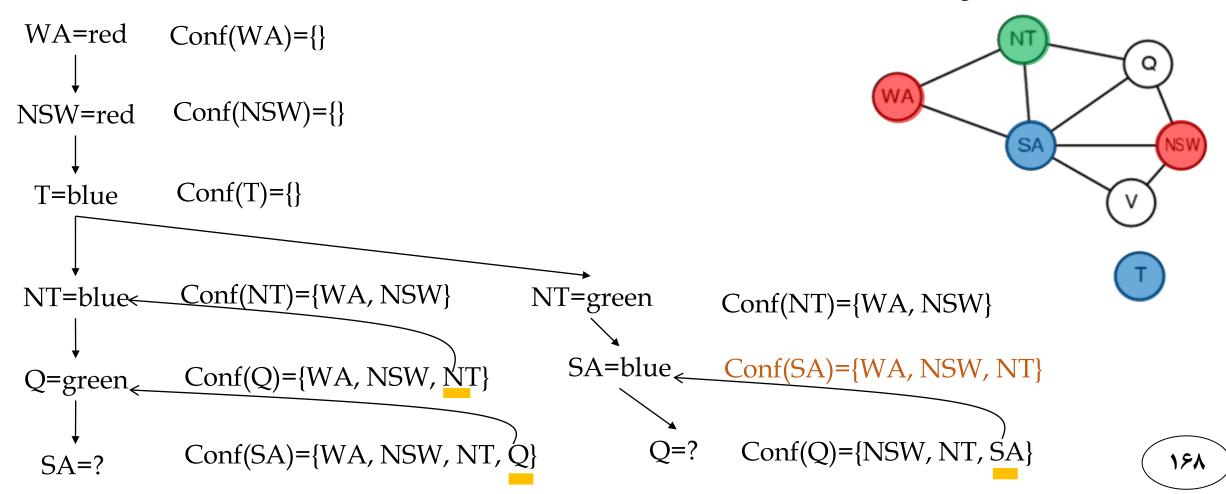
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

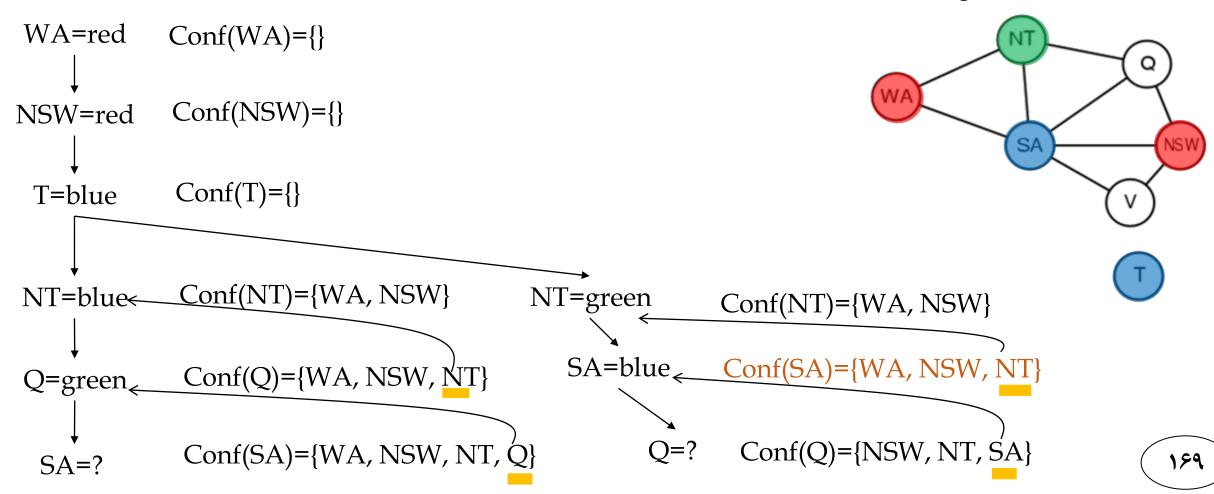
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

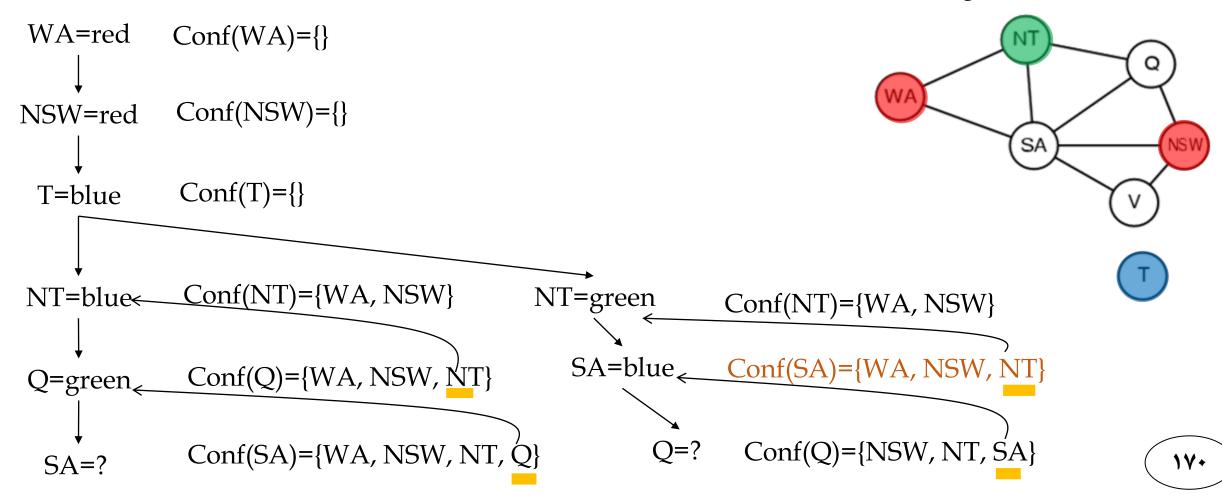
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

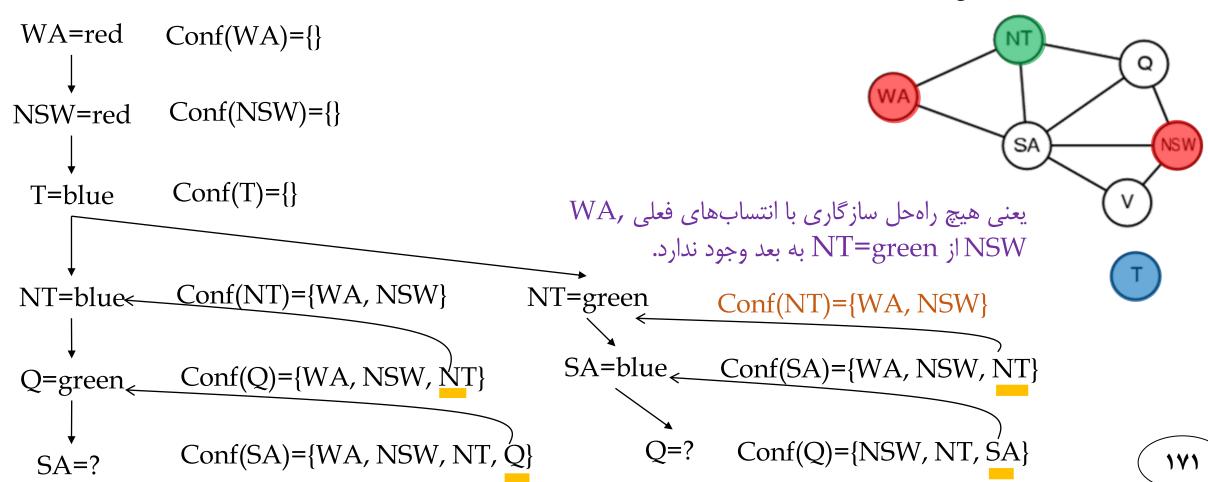
• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

• مثال: ترتیب رنگ ناحیهها را به صورت زیر فرض کنید

• مثال: ترتیب رنگ ناحیه ها را به صورت زیر فرض کنید WA=red, NSW=red, T=blue, NT=blue, Q=green, SA=? ارتباط میان NSW و WA کشف WA=red $Conf(WA)=\{\}$ NSW=green می شود، بنابراین $Conf(NSW)=\{\}$ **Conf(NSW)** می شود و ... $Conf(NSW)=\{WA\}$ NSW=red SA $Conf(T)={}$ T=blue $NT=blue \leftarrow Conf(NT)=\{WA, NSW\}$ NT=green $Conf(NT)=\{WA, NSW\}$ $SA=blue Conf(SA)=\{WA, NSW, NT\}$ $Conf(Q) = \{WA, NSW, NT\}$ Q=green_ Q=? $Conf(Q) = \{NSW, NT, SA\}$ $Conf(SA) = \{WA, NSW, NT, Q\}$ SA=?144

جستجوی محلی برای CSPها

حل CSPها با الگوریتمهای جستجوی محلی

- در فرمولهسازی CSP به صورت یک مسئله جستجو، مسیر اهمیتی ندارد بنابراین می توانیم از فرموله سازی حالت کامل استفاده کنیم.
 - حالت اولیه: انتساب مقادیر به تمام متغیرها (مثلا به صورت تصادفی)
 - اقدامها: انتساب یک مقدار جدید به یکی از متغیرها
 - تابع هیوریستیک h(s): تعداد محدودیتهای نقض شده
 - کمینه سراسری: h(s)=0

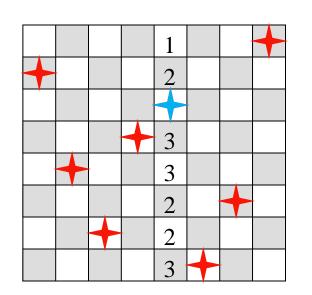
Min-Conflicts الگوریتم

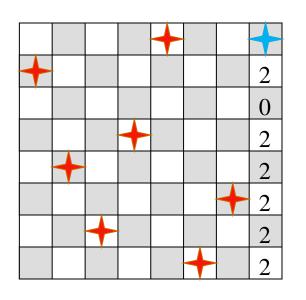
• هيوريستيک min-conflicts

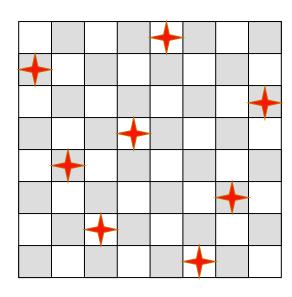
- مقداری را انتخاب کن که کمترین تعداد محدودیتها را نقض کند،
- یعنی، تپه نوردی با هیوریستیک " تعداد کل محدودیتهای نقض شده"

```
function MIN-CONFLICTS(csp, max\_steps) returns a solution or failure
  inputs: csp, a constraint satisfaction problem
           max_steps, the number of steps allowed before giving up
  current \leftarrow an initial complete assignment for csp
  for i = 1 to max\_steps do
      if current is a solution for csp then return current
      var \leftarrow a randomly chosen conflicted variable from csp. VARIABLES
      value \leftarrow the value v for var that minimizes CONFLICTS(var, v, current, csp)
      set var = value in current
  return failure
```

حل المرمولهسازي كامل CSP حل المرمولهسازي كامل

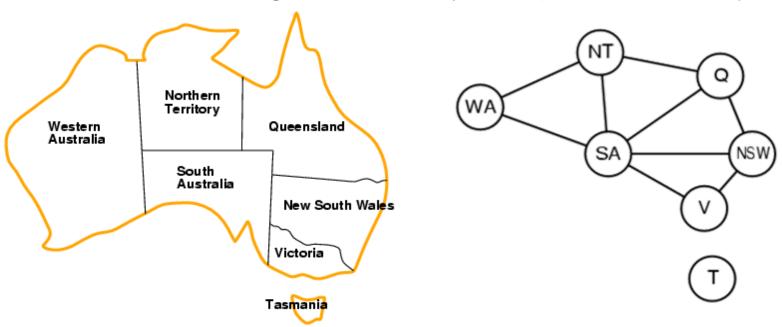

- پس از جای گذاری اولیه مهرهها، این روش حتی با در نظر گرفتن تعداد یک میلیون وزیر، مسئله را به طور متوسط در ۵۰ مرحله حل می کند.
- از آنجا که در مسئله n وزیر، حالتهای هدف به طور متراکم در فضای حالت توزیع شدهاند، روش جستجوی محلی درمورد آن بسیار مفید واقع می شود.
 - می توان گفت در نزدیکی هر حالت اولیه یک حالت هدف وجود دارد.

ساختار مسائل

ساختار مسائل

- در مسائل دنیای واقعی می توان مسائل را به چندین زیرمسئله شکست و هر زیرمسئله را به طور مستقل حل کرد و در نهایت آنها را ترکیب نمود.
 - مثال: Tasmania و جزيره اصلى زيرمسائل مستقل هستند.
 - با توجه به مولفههای همبند در گراف محدودیت قابل شناسایی هستند.

ساختار مسائل

• اگر هر مؤلفه همبند گراف را به عنوان جزئی از یک مسئله مجزا (CSP_i) درنظر بگیریم و برای هر یک از این مسائل انتساب S_i به عنوان راه حل منظور شود، درنهایت S_i راه حلی برای مسئله کلی CSP_i خواهد بود.

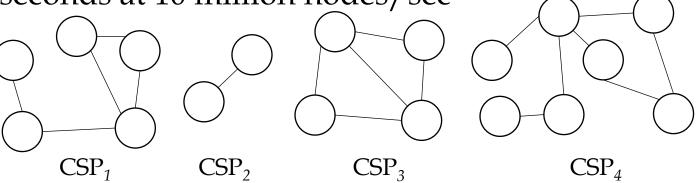
• فرض کنید هر زیرمسأله شامل c متغیر از مجموع n متغیر و d حداکثر سایز دامنه باشد.

• هزینه راه حل در بدترین حالت خطی (برحسب n) و برابر $O((n/c) \cdot d^c)$ می باشد

n = 80, d = 2, c = 20 مثال •

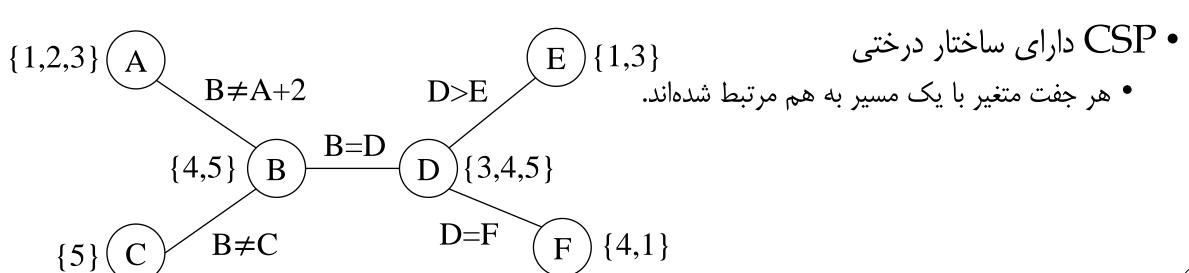
• 2^{80} = 4 billion years at 10 million nodes/sec

• 4.2^{20} = 0.4 seconds at 10 million nodes/sec

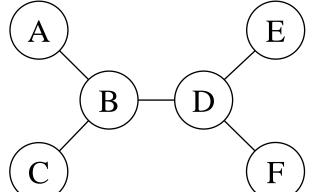

CSPهای دارای ساختار درختی

- مسائلی که بتوان آنها را به زیرمسئلههای کاملاً مجزا تقسیم کرد نادرند. در اغلب اوقات مسائل فرعی CSP به هم مرتبطاند و راحتترین حالت زمانی است که این محدودیتها بهصورت یک درخت به هم مرتبط شده باشند.
- میخواهیم نشان دهیم چگونه می توان گرافهای محدودیت کلی را به صورت گراف محدودیت درختی تبدیل کنیم و از این طریق به حل مسئله اصلی بپردازیم.

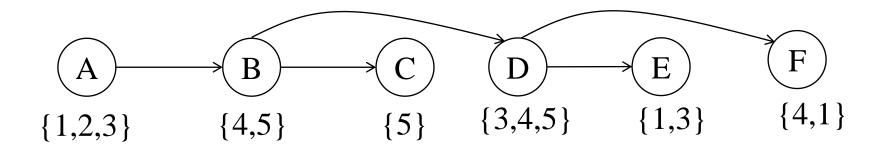

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

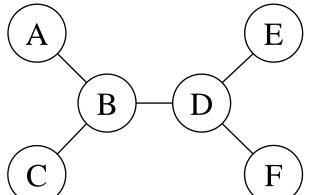

• یادآوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

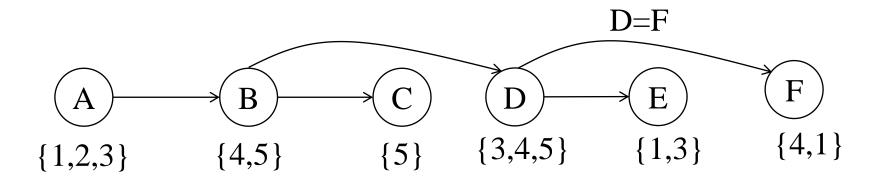

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

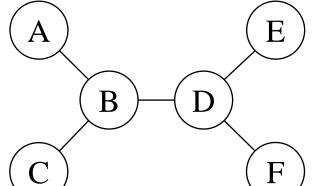

• یادآوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

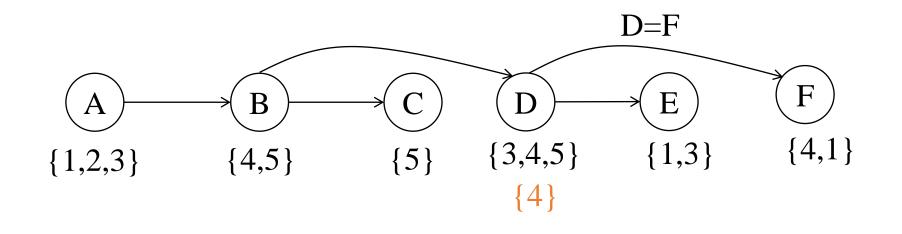

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

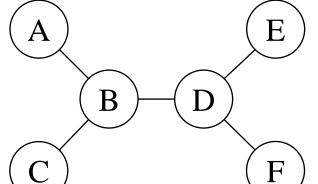

• یاداًوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

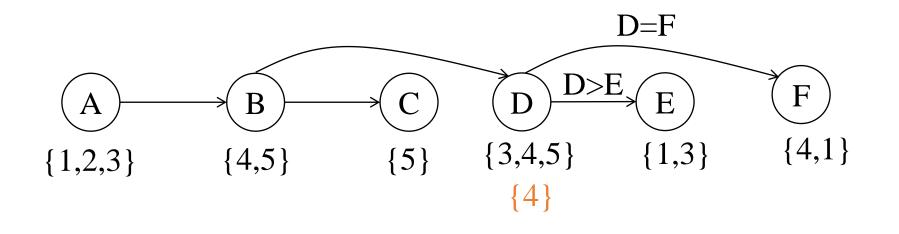

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

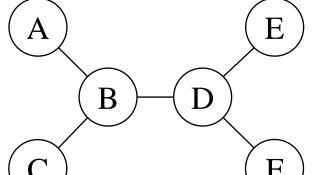

• یادآوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

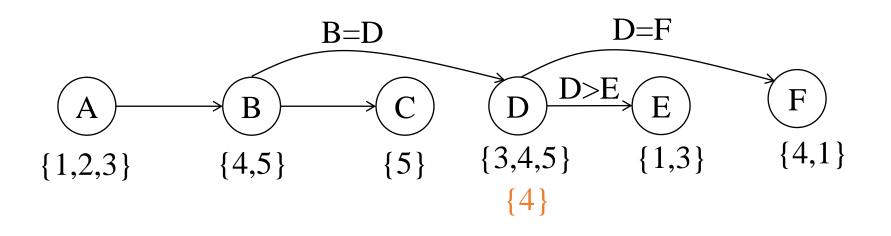

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

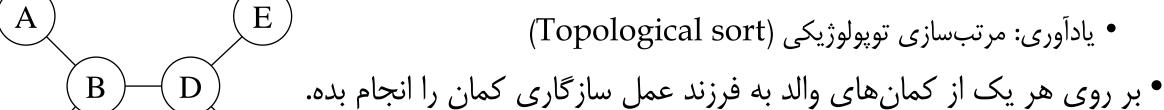

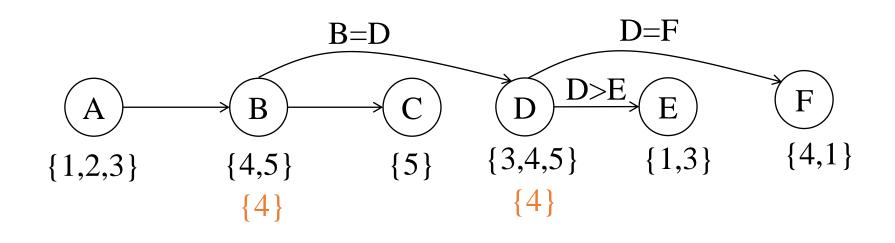
• یادآوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

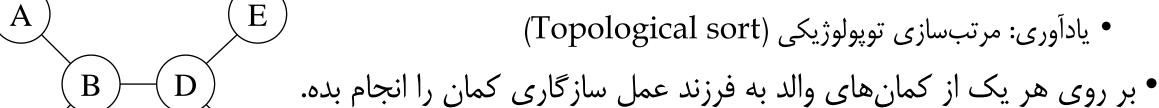

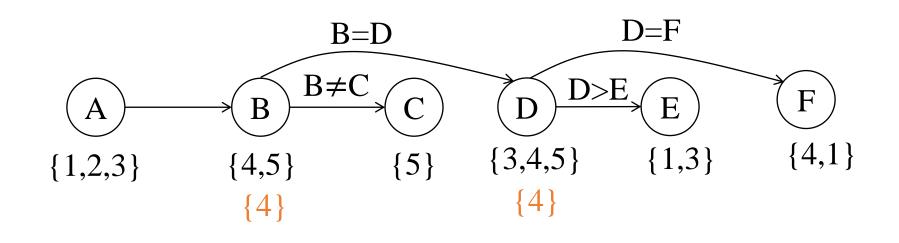
• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

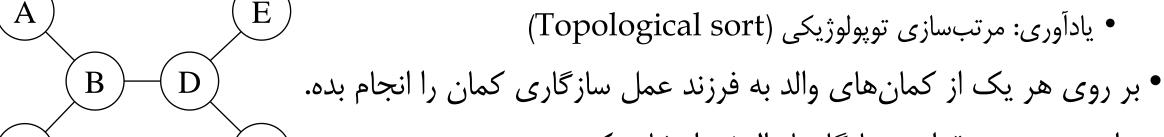

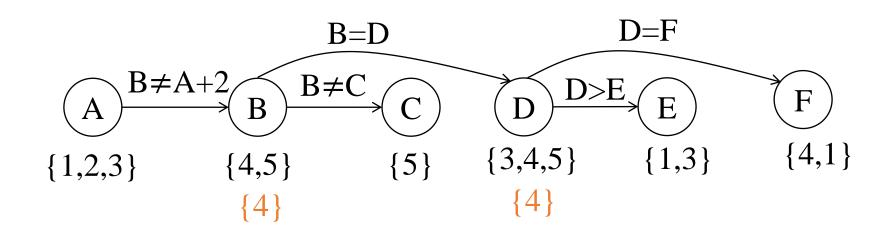
• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

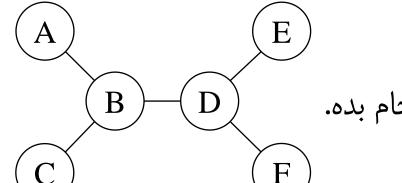

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

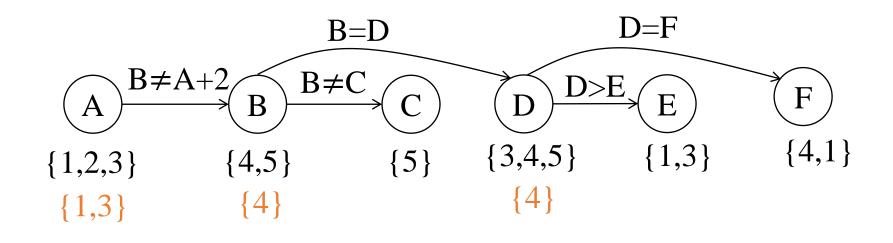

• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

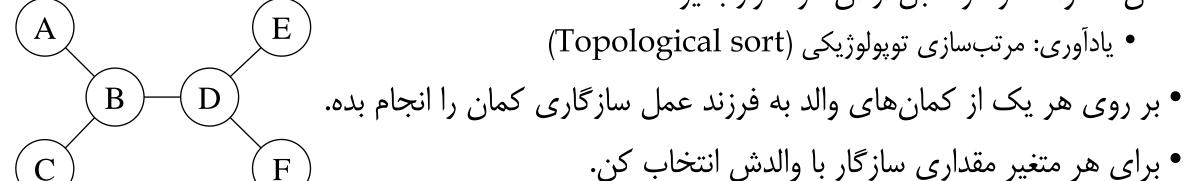

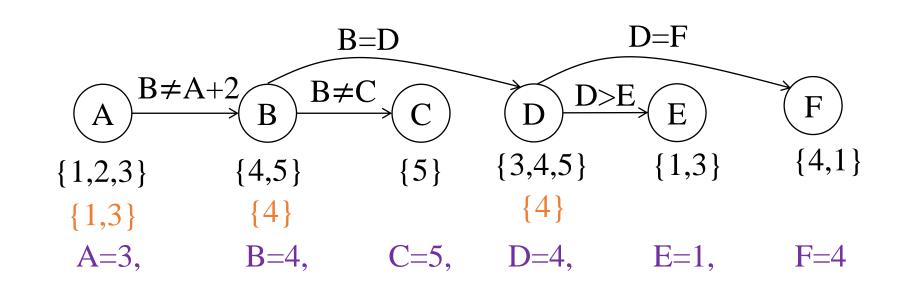
• یادآوری: مرتبسازی توپولوژیکی (Topological sort)

• بر روی هر یک از کمانهای والد به فرزند عمل سازگاری کمان را انجام بده.

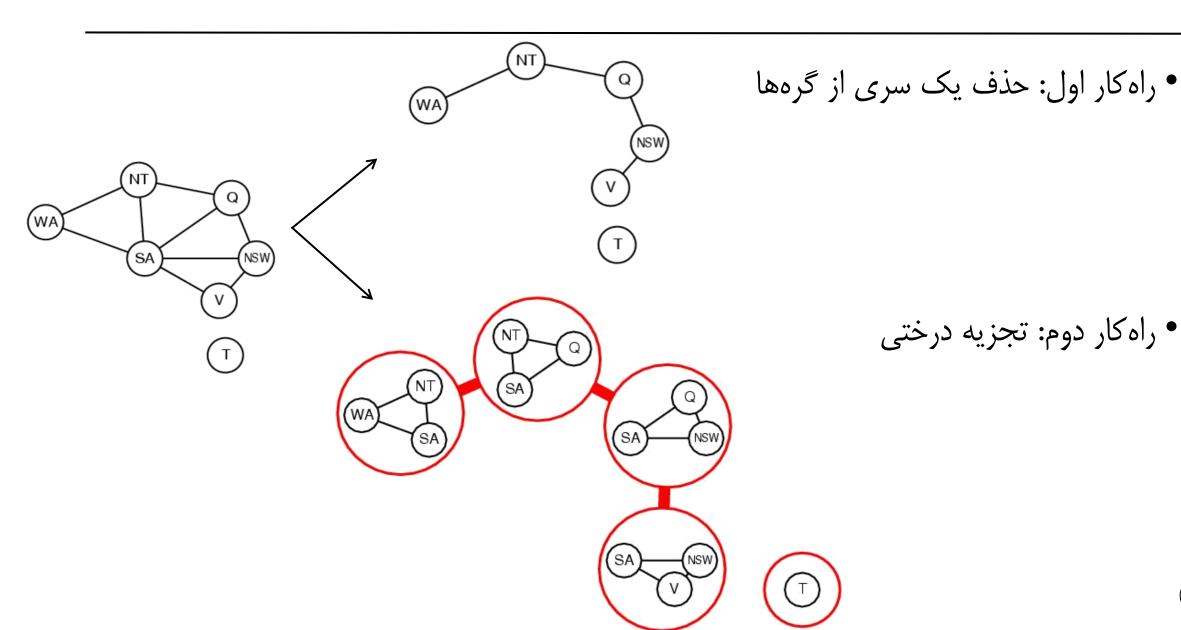
• یک متغیر را به عنوان ریشه انتخاب کن و سپس متغیرها را از ریشه تا برگها به گونهای مرتب کن که والد هر گره قبل از آن گره قرار بگیرد.

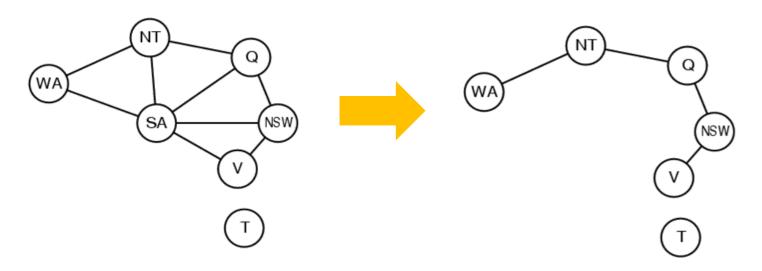
```
function TREE-CSP-SOLVER(csp) returns a solution, or failure
            inputs: csp, a CSP with components X, D, C
            n \leftarrow number of variables in X
            assignment \leftarrow an empty assignment
            root \leftarrow any variable in X
            X \leftarrow \text{TOPOLOGICALSORT}(X, root)
            for j = n down to 2 do
              MAKE-ARC-CONSISTENT(PARENT(X_i), X_i)
O((n-1)d^2)
              if it cannot be made consistent then return failure
            for i = 1 to n do
               assignment[X_i] \leftarrow \text{any consistent value from } D_i
 O(nd)
              if there is no consistent value then return failure
            return assignment
```

تبدیل گراف محدودیت به حالت درختی

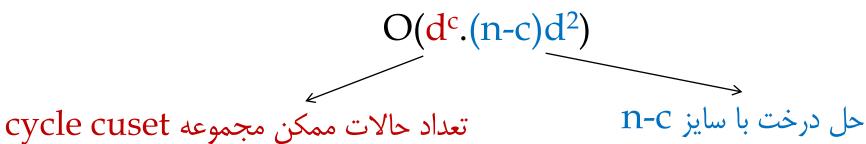
راه کار اول: حذف یک سری از گرهها

- زیر مجموعه ای از متغیرها مانند S را پیدا کن به گونه ای که با حذف آنها گراف محدودیت به یک درخت تبدیل گردد. (به این زیرمجموعه $cycle\ cutset$ گویند.)
 - برای هر انتساب سازگار ممکن به متغیرهای S که تمام محدودیتهای S را ارضا می کند
 - مقادیر ناسازگار از دامنههای متغیرهای باقیمانده را حذف کن
 - اگر CSP باقی مانده دارای یک راه حل باشد آن راه حل را به همراه انتساب S برگردان.

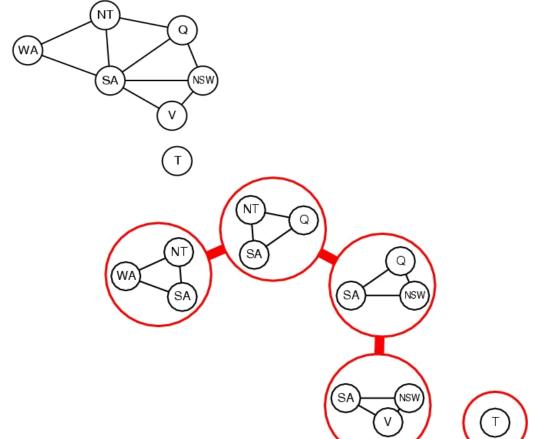
راه کار اول: حذف یک سری از گرهها ...

- پیچیدگی زمانی؟
- c = cycle cutset سايز
 - سایز حداکثر دامنه =
 - تعداد متغيرها = n

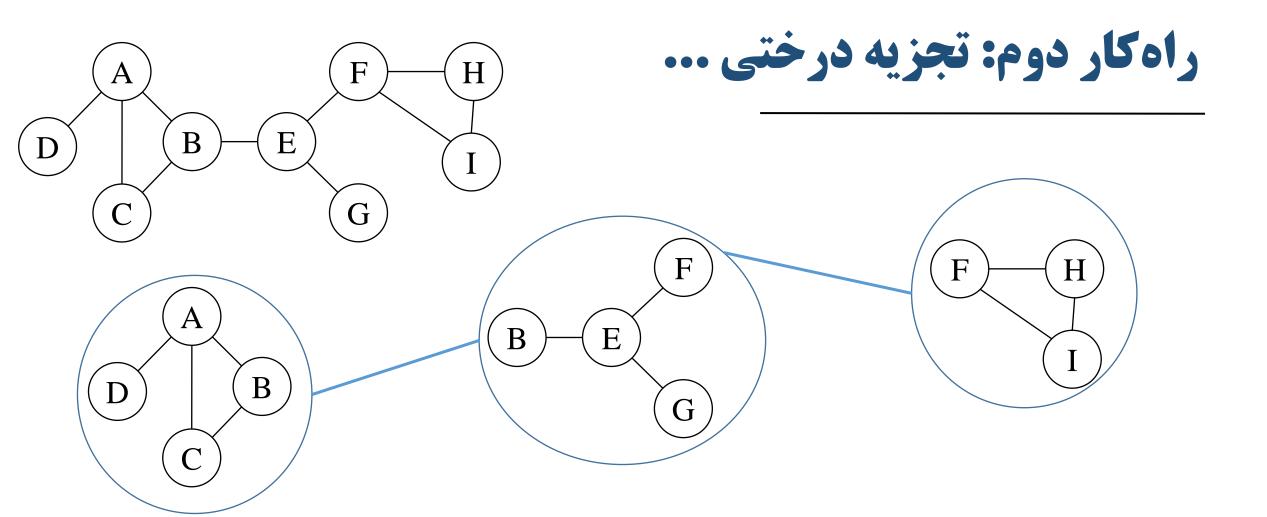
- برای C کوچک سریع است
- مىتواند برابر با n-2 باشد. c

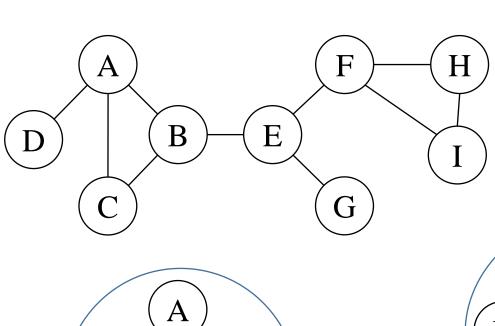
- تجزیهی درختی گراف محدودیت اصلی به مجموعهای از زیرمسائل همبند.
- هر زیرمسئله بهطور مستقل حل میشود و سپس راهحلهای بهدست آمده با هم ترکیب میشوند.
 - شرایط تجزیه درختی:
 - هر متغیر در مسأله اصلی باید حداقل در یک زیرمسأله ظاهر شود.
 - اگر دو متغیر به وسیله محدودیتی در مسأله اصلی متصل شده باشند، آنگاه آن دو متغیر با هم (به همراه محدودیت) باید حداقل در یک زیر مسأله ظاهر شوند.
 - اگر متغیری در دو زیر مسأله در درخت ظاهر شده باشد، آن متغیر باید در تمامی زیر مسائلی که در مسیر اتصال آن دو زیرمسئله قرار دارند نیز آورده شود.

- حل تجزیه درختی:
- هر زیرمسئله به صورت مجزا حل میشود.
- اگر هر یک از زیر مسائل دارای راه حلی نباشد مسئله اصلی نیز هیچ راه حلی ندارد.
- هر زیر مسئله را به صورت یک متغیر بزرگ (mega-variable) در نظر می گیریم که دامنه آن مجموعه تمام راه حلهای ممکن آن زیر مسئله می باشد.
 - سپس محدودیتهای میان زیرمسائل را با استفاده از الگوریتم کارای درخت حل می کنیم.
- این محدودیتها در حقیقت یکسان بودن مقادیر انتساب داده شده به متغیرهای مشترک میان متغیرهای بزرگ است.

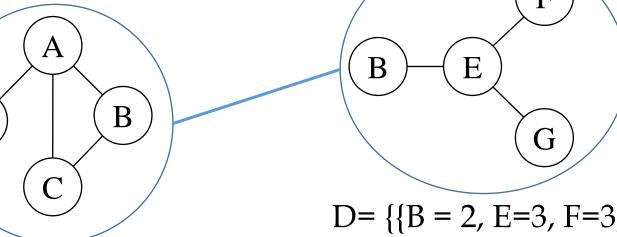
$\begin{array}{c|c} \hline A \\ \hline D \\ \hline C \\ \end{array}$ $\begin{array}{c|c} \hline F \\ \hline H \\ \hline G \\ \end{array}$

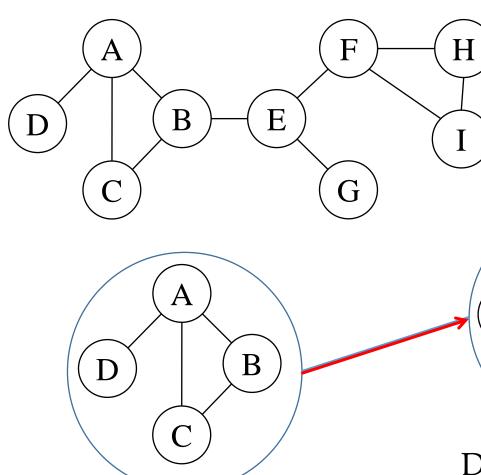

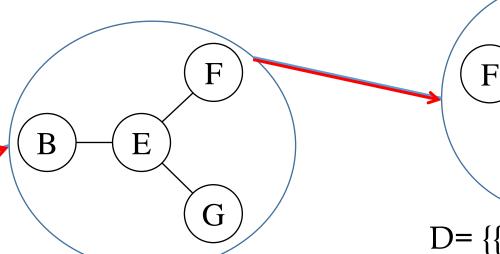

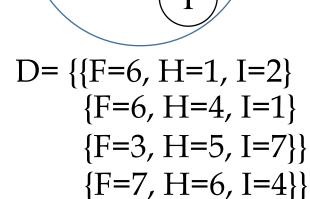
 $D = \{ \{A = 2, B=1, C=3, D=1 \} \}$

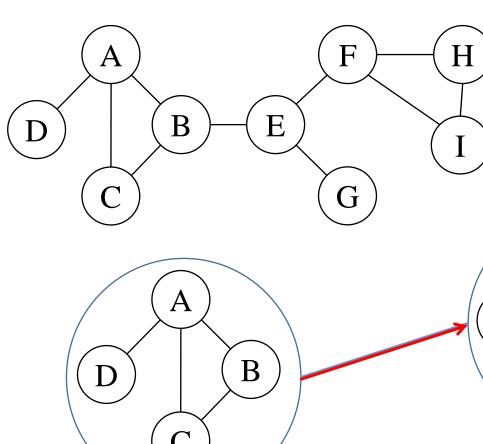
 ${A = 3, B=2, C=5, D=4}$

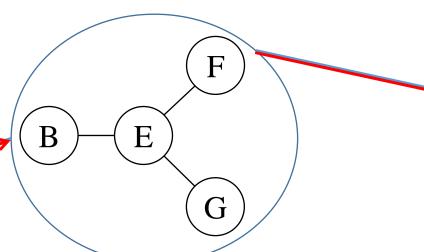

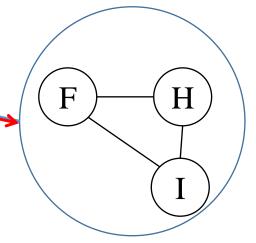

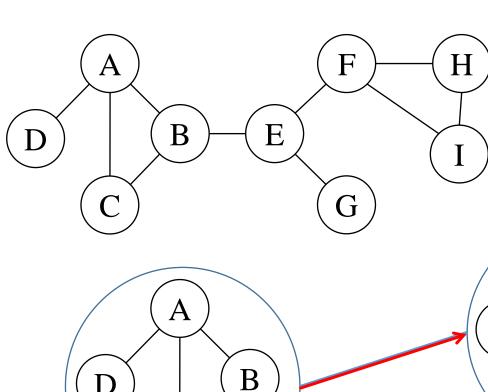

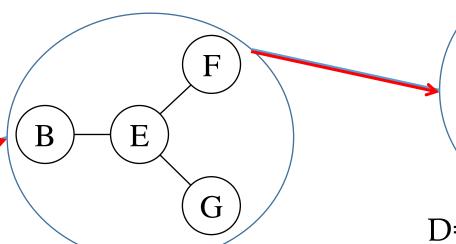

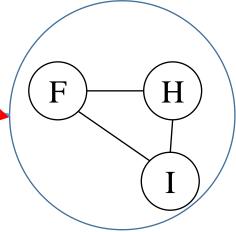

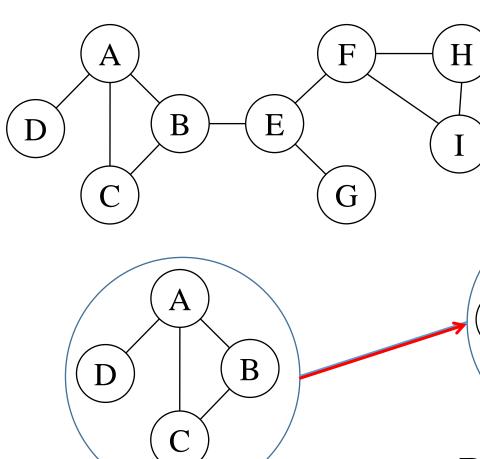

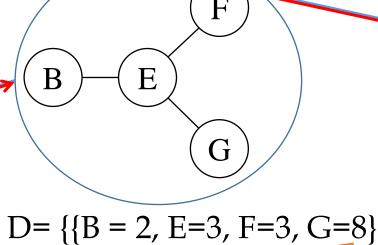

F

$$\{A = 3, B=2, C=5, D=4,$$

$$B = 2$$
, $E=4$, $F=6$, $G=7$,

 $\{B = 3, E=3, F=9, G=1\}$

 $\{B = 2, E=4, F=6, G=7\}\}$

- یک گراف محدودیت را میتوان به روشهای گوناگون مورد تجزیهی درختی قرار داد.
 - هدف از تجزیه، کوچک کردن زیرمسئله تا حد ممکن است.

- عرض درخت = یک واحد کمتر از اندازه بزرگترین زیرمسئله موجود پس از تجزیه درختی
- عرض درخت در یک گراف محدودیت = W = حداقل عرض درخت تمامی تجزیههای درختی
 - پیچیدگی زمانی؟ (nd^{w+1})